

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Члан 1.

У Закону о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 - др. закон, 10/19 и 6/20), у члану 4. став 2. на крају реченице после тачке додаје се реченица која гласи:

„Посебним законом може се утврдити друга старосна граница за упис у средњу школу и за стицање својства редовног ученика.”

Члан 2.

У члану 7. став 1. тачка 2) после речи: „квалитет” додаје се реч: „образовних”.

У ставу 2. тачка 3), после речи: „изузетним” додаје се запета и речи: „односно посебним”.

Члан 3.

Члан 10. мења се и гласи:

„Члан 10.

Стандарди образовања и васпитања представљају скуп норми на основу којих се врши процена квалитета у систему образовања и васпитања, и то:

- 1) стандарди образовних постигнућа ученика;
- 2) стандарди квалитета рада установе;
- 3) стандарди квалитета учбеника;
- 4) стандарди компетенција наставника, васпитача и стручних сарадника;
- 5) стандарди компетенција директора;
- 6) стандарди компетенција секретара установе;
- 7) стандарди квалификација.

Стандарде из става 1. овог члана прописује министар”.

Члан 4.

У члану 14. став 7, члану 36. став 1. тачка 3) подтачка (1), члану 43. став 1, члану 46. став 1. тачка 3), члану 126. став 4. тачка 2), члану 128. став 7. тачка 3), члану 131. став 1, члану 137. ст. 1. и 3, члану 149. став 2. тачка 1) и члану 170. став 2. тачка 4) речи: „стандарди постигнућа” у одређеном падежу, замењују се речима „стандарди образовних постигнућа” у одговарајућем падежу.

Члан 5.

Члан 18. став 7. мења се и гласи:

„Претходну проверу знања обавља тим састављен од наставника разредне наставе, односно предметне наставе, педагога и психолога школе

уважавајући стандарде образовних постигнућа и ценећи најбољи интерес ученика.”.

Члан 6.

У члану 19. став 2. после речи: „изузетним” додаје се запета и речи: „односно посебним”.

Члан 7.

У члану 22. став 6. после речи: „похађа наставу”, запета се брише и додају се речи: „или не обавести школу о разлозима изостајања ученика,”.

Члан 8.

У члану 24. после става 2. додаје се став 3. који гласи:

„Изузетно од става 2. овог члана, припремни предшколски програм може да остварује наставник разредне наставе, када због малог броја деце није могуће формирати васпитну групу, већ се деца прикључују ученицима комбинованог одељења.”.

Члан 9.

У члану 28. став 1. мења се и гласи:

„Образовно-васпитни рад остварује се у току школске године, која почиње 1. септембра, извођењем химне Републике Србије, а завршава се 31. августа наредне године.”

Члан 10.

У члану 31. став 2. тачка 1) реч: „обавља” замењује се речима: „планира и спроводи”.

Члан 11.

У члану 34. став 1. тачка 4) после речи: „стандардима” додаје се реч „образовних”.

У тачки 5) после подтачке (2) додаје се подтачка (2а) која гласи:

„(2а) стандардима компетенција секретара;”.

Члан 12.

У члану 41. став 1. тачка 2) после речи: „завршног испита и” додају се речи: „стручног дела испита у оквиру”.

Тач. 10) и 13) бришу се.

Члан 13.

У члану 42. став 1. тачка 1) после речи: „наставника” додаје се запета и реч: „секретара”.

После тачке 6) додаје се тачка 6а) која гласи:

„6а) припрему програма испита за секретара установе;”.

Члан 14.

Члан 45. мења се и гласи:

„Члан 45.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања у оквиру Центра за испите обавља следеће послове:

- 1) припрема предлог програма завршног испита на крају основног образовања и васпитања;
- 2) учествује у припреми предлога садржаја завршног испита у средњем образовању и васпитању и општој, стручној и уметничкој матури;
- 3) организује и спроводи завршни испит на крају основног образовања и васпитања;
- 4) организује и спроводи пријемне испите за упис у средње школе за ученике за посебним способностима (уметничка школа – музичка, балетска и уметничка школа ликовне области, односно образовни профил из области уметности, школа или одељење за ученике са посебним способностима, школа у којој се део наставе остварује на страном језику и школа за талентоване ученике);
- 5) организује и спроводи општу, уметничку и стручну матуру и завршни испит на крају средњег образовања и васпитања;
- 6) припрема тестове и упутство за оцењивање тестова за завршни испит на крају основног образовања и васпитања, општу и стручну матуру, припрема испит за уметничку матуру, припрема стандардизоване радне задатке за практични рад са упутством за оцењивање за стручну матуру и завршни испит на крају средњег образовања и васпитања;
- 7) припрема тестове и упутство за оцењивање тестова за средње школе за ученике за посебним способностима (уметничка школа – музичка, балетска и уметничка школа ликовне области, односно образовни профил из области уметности, школа или одељење за ученике са посебним способностима, школа у којој се део наставе остварује на страном језику и школа за талентоване ученике);
- 8) образује и координира рад радних група за израду, рецензирање, прегледање и оцењивање испитног материјала за испите из тач. 5) и 6) овог става;
- 9) анализира и интерпретира резултате и израђује годишњи извештај о спроведеном завршном испиту на крају основног образовања и васпитања, општој, уметничкој и стручној матури и завршном испиту на крају средњег образовања и васпитања;
- 10) израђује и публикује радне материјале и приручнике за припремање испита;
- 11) израђује тестове и упутство за оцењивање из тач. 6) и 7) овог става на језицима националних мањина, у сарадњи са националним саветима националних мањина;
- 12) израђује и публикује радне материјале и приручнике за припремање испита на језицима националних мањина, у сарадњи са националним саветима националних мањина;
- 13) пружа стручну помоћ у прилагођавању услова за полагање испита и прилагођава испитне материјале ученицима са сметњама у развоју;
- 14) учествује у организацији и спровођењу свих врста националних испитивања;
- 15) развија програме обука за квалитетну припрему и спровођење свих фаза испита;
- 16) израђује и одржава банке задатака за националне испите;

17) управља информационим системом из члана 181а овог закона.

За обављање послова израде, рецензирања, прегледања и оцењивања испитног материјала, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања образује радне групе по предметима и подручјима рада”.

Члан 15.

У члану 49. став 2. после речи: „стандарда” додаје се реч: „образовних”.

У ставу 5. после речи: „стручни сарадници,” додаје се реч: „секретар,”.

У ставу 9. после речи: „вредновања” додаје се реч: „образовних”.

У ставу 10. реч: „Органе”, замењује се речима: „Стручне органе”.

Члан 16.

После члана 55. додају се назив члана и члан 55а који гласе:

„Образовно-научни центар

Члан 55а

Ради обављања послова, подизања квалитета образовних, научних, истраживачких, спортских, омладинских и туристичких пројеката и програма и њихове доступности корисницима, Влада може да оснује образовно-научни центар, у складу са законом којим се уређују јавне службе.”.

Члан 17.

У члану 56. став 2. после речи: „изузетним способностима,” додају се речи: „програм за ученике са посебним способностима,”.

У ставу 3. после речи: „изузетним способностима,” додају се речи: „програм за ученике са посебним способностима,”.

Став 4. мења се и гласи:

„Изузетно, основна школа може да остварује и предшколски програм, основна музичка школа и програм средњег музичког образовања и васпитања, а средња школа – предшколски програм, програм основног образовања и васпитања и васпитни програм.”

Члан 18.

У члану 60. став 2. мења се и гласи:

„Програми наставе и учења у основном и средњем образовању и васпитању, садрже:

1) циљеве основног, општег средњег, стручног и уметничког образовања и васпитања и циљеве учења предмета, изборних програма и активности по разредима;

2) образовне стандарде за основно образовање и васпитање и опште средње образовање и васпитање;

3) кључне појмове садржаја сваког предмета;

4) упутство за дидактичко-методичко остваривање програма;

5) упутство за формативно и сумативно оцењивање ученика;

6) начин прилагођавања програма музичког и балетског образовања и васпитања, образовање и васпитање ученика са изузетним, односно посебним способностима, за образовање и васпитање на језику националне мањине и образовање одраслих.”.

После става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„Смернице за прилагођавање програма наставе и учења и смернице за пружање индивидуализоване додатне подршке за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом, доноси Завод за унапређивање образовања и васпитања.”

Досадашњи ст. 3–6. постају ст. 4–7.

Члан 19.

У члану 64. став 3. брише се.

Досадашњи став 4. постаје став 3.

Члан 20.

У члану 67. после става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„План и програм наставе и учења верске наставе, на усаглашени предлог традиционалних цркава и верских заједница, по прибављеном мишљењу органа надлежног за послове односа са црквама и верским заједницама, доноси министар.”.

Досадашњи ст. 2–6. постају ст. 3–7.

Члан 21.

После члана 67. додају се назив члана и члан 67а, који гласе:

„Комисија за верску наставу

Члан 67а

Организовање и остваривање верске наставе прати Комисија за верску наставу у школи (у даљем тексту: Комисија).

Комисију образује Влада на време од шест година.

У Комисију се именују по један представник традиционалних цркава и верских заједница, три представника органа надлежног за послове односа са црквама и верским заједницама и три представника Министарства.

Члан Комисије може бити разрешен пре истека мандата, и то: на лични захтев, на предлог предлагача и ако не испуњава своју дужност као члан Комисије, односно својим поступцима повреди углед дужности коју обавља.

У случају разрешења члана Комисије пре истека мандата, Влада поставља новог члана по прибављеном предлогу представника чији је члан разрешен.

Председника и заменика председника Комисије бирају чланови Комисије на првој седници, већином гласова од укупног броја чланова Комисије.

Комисија обавља послове који се, нарочито, односе на:

- 1) усаглашавање предлога програма верске наставе;
- 2) уџбенике и друга наставна средства, у складу са законом којим се уређују питања везана за уџбенике и друга наставна средства;
- 3) давање мишљења о листама наставника верске наставе;
- 4) друга питања везана за праћење организовања и остваривања програма верске наставе.

Председник, заменик председника и чланови Комисије немају право на накнаду за свој рад.

Начин рада и друга питања од значаја за рад Комисије, уређују се пословником о раду Комисије.”.

Члан 22.

У члану 72. став 1. после речи: „стандарда” додаје се реч: „образовних”.

Став 6. мења се и гласи:

„Ученик се оцењује најмање четири пута у полугодишту у основном и три пута у средњем образовању и васпитању, а ако је недељни фонд часова обавезног предмета, изборног програма и активности један час – најмање два пута у полугодишту.”.

У ставу 9. после речи: „стандардима” додаје се реч: „образовних”.

Члан 23.

У члану 76. после става 13. додаје се нови став 14. који гласи:

„Податак да је образовање стечено у складу са ставом 6. тач. 2) и 3) овог члана уноси се у одговарајући део обрасца јавне исправе.”.

Досадашњи став 14. постаје став 15.

Члан 24.

У члану 78. став 5. мења се и гласи:

„Програм, начин организације и спровођења испита и друга питања од значаја за испите из става 1. овог члана, прописује министар”.

Члан 25.

После члана 82. додају се назив члана и члан 82а који гласе:

„Приговор на испите којима се завршава ниво образовања

Члан 82а

Ученик основног и средњег образовања и васпитања, његов родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе приговор на привремене резултате завршног испита на крају основног образовања и васпитања, завршног испита у средњем образовању и васпитању, опште, уметничке и стручне матуре.

Приговор из става 1. овог члана подноси се школи у којој је ученик полагао испит, у року од 24 сата од објављивања привремених резултата испита.

О приговору на привремени резултат на завршни испит на крају основног образовања и васпитања, општу матуру, као и општеобразовне предмете на стручној и уметничкој матури, првостепена комисија одлучује у року од 24 часа од истека рока за подношење приговора.

Ако није задовољан одлуком комисије из става 3. овог члана, ученик, његов родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе приговор другостепеној комисији, у року од 24 часа од пријема одлуке комисије.

Другостепена комисија одлучује о приговору из става 4. овог члана у року од 24 часа од истека рока за подношење приговора.

О приговору на привремене резултате стручног испита на стручној матури, уметничког наставног предмета на уметничкој матури и завршног испита у средњем образовању и васпитању, одлучује комисија у року од 48 сати од истека рока за подношење приговора.

Ако комисија из ст. 3, 5 и 6. овог члана утврди да је приговор основан, може изменити број бодова на тесту.

Одлука комисије из ст. 5. и 6. овог члана је коначна.

Састав, начин образовања и рада комисија из ст. 3, 5 и 6. овог члана уређују се у упутству за организацију и спровођење испита које доноси министар, у складу са чланом 78. став 5. овог закона.”.

Члан 26.

У члану 94. став 2. после речи: „образовни профил” ставља се запета, а речи: „или остварује нови програм образовања и васпитања” замењују се речима: „односно смер или тип гимназије, односно када основна школа остварује припремни предшколски програм или програм основног образовања одраслих.”.

Члан 27.

У члану 106. ст. 10. и 11. мењају се и гласе:

„По доношењу решења којим се забрањује рад установе, Министарство одређује установу у којој деца, односно ученици имају право да наставе започето образовање.

Трошкове наставка програма васпитања и образовања у започетој години у предшколској установи, започетог циклуса основног образовања и васпитања или започетог програма средњег образовања и васпитања, за децу и ученике из става 10. овог члана сноси установа којој је забрањен рад.”.

Члан 28.

У члану 111. став 13. брише се.

Члан 29.

У члану 117. став 3. мења се и гласи:

„Скупштина јединице локалне самоуправе разрешиће, пре истека мандата, поједине чланове, укључујући и председника или орган управљања установе, на лични захтев члана, као и у случају да:

- 1) орган управљања доноси незаконите одлуке или не доноси одлуке које је на основу закона и статута дужан да доноси;
- 2) члан органа управљања неоправданим одсуствовањима или несавесним радом онемогућава рад органа управљања;
- 3) у поступку преиспитивања акта о именовању утврди неправилности;
- 4) скупштина јединице локалне самоуправе покрене иницијативу за разрешење члана органа управљања именованог на њен предлог;
- 5) савет родитеља покрене иницијативу за разрешење члана органа управљања именованог на његов предлог;
- 6) васпитно-образовно, односно наставничко и педагошко веће покрене иницијативу за разрешење члана органа управљања именованог на његов предлог;
- 7) наступи услов из члана 116. став 9. овог закона.”.

Члан 30.

У члану 119. став 1. тачка 9) мења се и гласи:

„9) одлучује о правима, обавезама и одговорностима директора установе;”.

После тачке 9) додаје се тачка 9а) која гласи:

„9а) образује комисију за вођење дисциплинског поступка против директора и доноси одлуку о одговорности директора за тежу повреду радне обавезе или повреду забране из члана 110–113. овог закона;”.

У тачки 11) после речи: „стандарда” додаје се реч: „образовних”.

Члан 31.

У члану 120. став 6. тачка 3) мења се и гласи:

„3) учествује у предлагању садржаја ваннаставних активности и програма на нивоу установе;”.

После тачке 3) додаје се тачка 3а) која гласи:

„3а) учествује у поступку избора уџбеника, у складу са законом којим се уређују уџбеници;”.

Члан 32.

У члану 123. став 11. брише се.

Досадашњи ст. 12–22. постају ст. 11–21.

У досадашњем ставу 18. који постаје став 17. и у досадашњем ставу 19. који постаје став 18. речи: „става 17” замењују се речима: „става 16”.

Члан 33.

У члану 127. став 2. речи: „саветник – спољни сарадник” замењују се речима: „просветни саветник”.

Члан 34.

У члану 130. став 8. речи: „када изводи наставу у том одељењу” замењују се речима: „када не изводи наставу у том одељењу”.

У ставу 10. на крају текста тачка се замењује запетом и додају се речи: „а наставник из члана 141. став 12. учествује у раду стручних органа из ст. 2, 3, 6. и 7. овог члана.”.

Члан 35.

Члан 132. мења се и гласи:

„Члан 132.

Правне послове у установи обавља секретар.

Секретар мора да има образовање из области правних наука у складу са чланом 140. став 1. овог закона, савладан програм обуке и дозволу за рад секретара (у даљем тексту: лиценца за секретара).

Секретар се уводи у посао и оспособљава за самосталан рад савладавањем програма за увођење у посао и полагањем испита за лиценцу секретара. Секретару - приправнику директор одређује ментора са листе секретара установа коју утврди школска управа.

Секретар је дужан да у року од две године од дана заснивања радног односа положи испит за лиценцу за секретара.

Трошкове полагања испита из става 4. овог члана сноси установа.

Министарство издаје лиценцу за секретара.

Секретару који не положи испит за лиценцу за секретара у року из става 4. овог члана престаје радни однос.

Секретар који има положен стручни испит за секретара, правосудни или стручни испит за запослене у органима државне управе или државни стручни испит, сматра се да има лиценцу за секретара.

Лиценца за секретара одузима се секретару који је осуђен правоснажном пресудом за повреду забране из чл. 110–113. овог закона, за кривично дело или привредни преступ у вршењу дужности.

Ближе услове за рад секретара, стандарде компетенција и програме обука, стално стручно усавршавање, припрема кандидата за полагање испита за лиценцу секретара, програм испита за лиценцу секретара, начин и програм увођења у посао, начин, поступак и рок за пријаву полагања испита, састав и начин рада комисије Министарства, односно надлежног органа аутономне покрајине пред којом се полаже испит, садржај и образац лиценце за секретара, начин вођења регистра издатих лиценци за секретара, накнаде за рад чланова комисије и остала и друга питања у вези са радом секретара установе, прописује министар.”

Члан 36.

У члану 141. став 4. после речи: „у струци” ставља се тачка, а речи: „стеченим после специјалистичког, односно мајсторског испита.” бришу се.

У ставу 7. после речи: „стекло” додаје се реч: „основно,”.

После става 11. додаје се став 12. који гласи:

„Изузетно, послове наставника одређених предмета или група предмета у школи из члана 89. ст. 5. и 7. овог закона може да изводи наставник или асистент одговарајуће високошколске установе или запослени у научном институту са одговарајућим звањем.”.

Члан 37.

У члану 143. ст. 2. и 3. мењају се и гласе:

„Када је образовање стечено у систему војног школства, а врста образовања не одговара врсти образовања која је прописана чланом 140. овог закона, министар, по претходно прибављеном мишљењу одговарајуће високошколске установе, решењем утврђује да ли је врста образовања одговарајућа за обављање послова наставника, васпитача, односно стручног сарадника.

Када је образовање стечено у иностранству, а врста образовања не одговара врсти образовања која је прописана чланом 140. овог закона, министар, по претходно прибављеном мишљењу одговарајуће високошколске установе, решењем утврђује да ли је врста образовања одговарајућа за обављање послова наставника, васпитача, односно стручног сарадника.”.

Члан 38.

У члану 145. став 10. мења се и гласи:

„Уколико надлежни орган не организује полагање испита за лиценцу приправнику који је у законом прописаном року пријављен за полагање испита за лиценцу, рок за полагање испита за лиценцу се продужава до организовања испита.”.

Члан 39.

У члану 150. после става 8. додају се ст. 9–13. који гласе:

„Лице из става 7. овог члана савладава програм за увођење у посао и полагање испита за лиценцу под непосредним надзором наставника, васпитача и стручног сарадника који има лиценцу.

Установа и лице из става 7. овог члана закључују уговор о увођењу у посао у трајању од најмање годину, а најдуже две године.

Уговором из става 10. овог члана не заснива се радни однос.

Лице из става 7. овог члана има право да учествује у раду стручних органа без права одлучивања и нема право да оцењује ученике у школи.

Трошкове полагања испита за лиценцу сноси лице из става 7. овог члана.”.

Члан 40.

У називу члана 151. после речи: „стручног сарадника” додају се речи: „и секретара”.

У ст. 1. и 5. после речи: „стандарда” додаје се реч: „образовних”.

Став 7. мења се и гласи:

„Приоритетне области стручног усавршавања за период од три године прописује министар на предлог директора Завода за унапређивање образовања и васпитања.”.

После става 7. додаје се став 8. који гласи:

„Облике стручног усавршавања, програме и начин организовања сталног стручног усавршавања, услове, орган који одлучује о стицању звања и поступак напредовања, стицање звања у току стручног усавршавања наставника, васпитача, стручних сарадника и секретара, образац уверења о савладаном програму, садржај портфолија и друга питања од значаја за стручно усавршавање, прописује министар.”.

Члан 41.

Члан 154. мења се и гласи:

„Члан 154.

Пријем у радни однос на неодређено време врши се на основу конкурса који расписује директор.

Директор доноси одлуку о расписивању конкурса. Кандидати попуњавају пријавни формулар на званичној интернет страници Министарства, а потребну документацију, заједно са одштампаним пријавним формуларом достављају установи.

Конкурс спроводи конкурсна комисија коју именује директор. Комисија има најмање три члана. Секретар установе пружа стручну подршку конкурсној комисији.

Комисија утврђује испуњеност услова кандидата за пријем у радни однос из члана 139. овог закона, у року од осам дана од дана истека рока за пријем пријава.

Кандидати из става 4. овог члана у року од осам дана упућују се на психолошку процену способности за рад са децом и ученицима коју врши

надлежна служба за послове запошљавања применом стандардизованих поступака.

Конкурсна комисија сачињава листу кандидата који испуњавају услове за пријем у радни однос у року од осам дана од дана пријема резултата психолошке процене способности за рад са децом и ученицима.

Конкурсна комисија обавља разговор са кандидатима са листе из става 6. овог члана, сачињава образложену листу свих кандидата који испуњавају услове и доставља је директору у року од осам дана од дана обављеног разговора са кандидатима.

Директор установе доноси решење о избору кандидата по конкурс у року од осам дана од достављања образложене листе из става 7. овог члана.

Кандидат незадовољан решењем о изабраном кандидату може да поднесе жалбу органу управљања, у року од осам дана од дана достављања решења из става 8. овог члана.

Орган управљања о жалби одлучује у року од 15 дана од дана подношења жалбе.

Кандидат који је учествовао у изборном поступку има право да, под надзором овлашћеног лица у установи, прегледа сву конкурсну документацију, у складу са законом.

Ако по конкурс није изабран ниједан кандидат, расписује се нови конкурс у року од осам дана.

Решење из става 8. овог члана оглашава се на званичној интернет страници Министарства, када постане коначно.”.

Члан 42.

У члану 155. став 3. тачка 3) речи: „на неодређено време” бришу се.

У ставу 9. после речи: „посебног интереса” додају се речи: „и националног значаја”.

Члан 43.

У члану 160. у ставу 8. после речи: „одређеног предмета,” додају се речи: „посебним решењем”.

После става 8. додаје се нови став 9. који гласи:

„Накнада за рад наставника из става 8. овог члана исплаћује се на основу месечног извештаја наставника о одржаним часовима.”.

Досадашњи став 9. постаје став 10.

Члан 44.

У члану 176. став 2. речи: „става 4.” замењују се речима: „става 5.”.

После става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

„Податак о ЈОБ-у уноси се у евиденцију коју установа води у штампаном и/или електронском облику, као и обрасце јавних исправа које издаје у складу са овим и посебним законом.”.

Досадашњи ст. 4–13. постају ст. 5–14.

У досадашњим ст. 5-7 који постају ст. 6-8. и досадашњем ставу 12. који постаје став 13. речи: „ става 4.” замењују се речима: „става 5.”.

У досадашњем ставу 9. који постаје став 10. речи: „става 8.” замењују се речима „става 9.”.

У досадашњем ставу 11. који постаје став 12, речи: „става 10.” замењују се речима: „става 11.”.

Члан 45.

У члану 177. став 1. после тачке 3) додаје се тачка 3а) која гласи:

„3а) податке за одређивање телесног и моторичког статуса ученика у оквиру образовно-васпитног система, добијених кроз систем праћења телесног и моторичког статуса ученика у оквиру наставе физичког и здравственог васпитања.”.

Члан 46.

У члану 181. став 4. тачка 15) на крају текста тачка се замењује тачком и запетом и додају се тач. 16)-18) које гласе:

„16) датум пријаве на евиденцију Националне службе за запошљавање (у даљем тексту: НСЗ);

17) дужина чекања на евиденцији НСЗ;

18) датум и разлог престанка вођења евиденције код НСЗ.”.

Члан 47.

После члана 181. додају се назив члана и члан 181а, који гласе:

„Информациони систем за спровођење испита

Члан 181а

Министарство, у оквиру ЈИСП-а, успоставља информациони систем за спровођење испита из члана 78. став 1. овог закона и међународних испитивања на чије се спровођење обавезала Република Србија.

У информационом систему из става 1. овог члана, уносе се:

1) подаци за одређивање идентитета ученика: име и презиме ученика, тип личног идентификатора ученика (јединствени матични број грађана, односно евиденциони број за страног држављанина, за ученике из Републике Српске јединствени матични број грађана), лични идентификатор ученика, пол, датум и место рођења, име једног родитеља, односно другог законског заступника ученика, држава и место становања, ЈОБ (није обавезно за ученике који претходни ниво образовања није завршио у Републици Србији), националну припадност (изјашњавање о националној припадности није обавезно) и евиденциона шифра за полагање матурског испита, завршног испита на крају средњег образовања и васпитања и завршног испита на крају основног образовања и васпитања;

2) подаци о образовном статусу ученика основне школе: основна школа у којој је ученик завршио осми разред и управни округ коме та школа припада, индивидуални образовни план ако је оствариван, основна школа коју похађа ученик који није завршио основно образовање и васпитање ако уписује средњу музичку или средњу балетску школу и управни округ коме та школа припада, оцене ученика из шестог, седмог и осмог разреда (просек оцена, појединачне оцене и број бодова за сваки од наведених разреда), језик на коме је положио пријемни испит за упис у средњу школу за ученике са посебним способностима (језик на коме је завршио основно образовање и васпитање или други језик), подаци о основном образовању ако је стечено у иностранству;

3) подаци о образовном статусу ученика средње школе: оцене ученика за сваки завршени разред средње школе (просек оцена, појединачне оцене и број бодова за сваки завршени разред), језик на ком је ученик завршио основно, односно средње образовање и васпитање, освојене награде на такмичењима (збирно и појединачно по сваком такмичењу), укупан број освојених бодова током школовања, податак да ли је ученик добитник вукове дипломе, подаци о основном образовању ако је стечено у иностранству, својству редовног, односно ванредног ученика, трајању образовања и васпитања, претходно завршеном образовању и васпитању, језику на којем је завршено образовање и васпитање, матерњем језику, језику на којем се изводи образовно-васпитни рад, обавезним предметима и изборним програмима, организацији образовно-васпитног рада, индивидуалном образовном плану, страним језицима, ваннаставним активностима за које се определио, допунској, додатној и припремној настави, учешћу на такмичењима, наградама, изостанцима, изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама, учешћу у раду органа школе и опредељењу за наставак образовања;

4) подаци потребни за организацију испита и упис ученика у наредни ниво образовања (језик на којем ће полагати испит, податак о томе да ли је потребно прилагођавање испита у складу са индивидуалним образовним планом, податак о времену и месту полагања испита, изборни предмети за које се определио);

5) исказане жеље ученика за упис у средњу школу, односно високошколску установу;

6) подаци о испиту који је ученик полагао;

7) подаци о лицима која учествују у изради, рецензирању, прегледању и оцењивању испита из члана 78. став 1. овог закона, и то: име и презиме, јединствени матични број грађана, адреса, место, општина и држава становања, контакт телефон, адреса електронске поште, ниво и врста образовања и податак о познавању језика националне мањине;

8) подаци о другим лицима која учествују у реализацији испита из члана 78. став 1. овог закона: име и презиме, јединствени матични број грађана, адреса, место, општина и држава становања, контакт телефон, адреса електронске поште;

9) подаци о установи и просторијама установе у којима је обављен испит.

Податке из става 2. тач. 1)-4) овог члана које је установа доставила Министарству у складу са законом, информациони систем из става 1. овог члана преузима из ЈИСП-а, из регистра из члана 177. овог закона.

Остале податке из става 2. тач. 4)-5) овог члана, изузев података о времену и месту полагања испита уноси ученика, односно у име малолетног ученика родитељ, односно други законски заступник или школа на захтев ученика, родитеља, односно другог законског заступника.

Податке из става 2. тач. 4) о времену и месту полагања испита, као и податке из става 2. тачка 6) овог члана уносе радне групе из члана 45. овог закона.

Податке о ученицима из иностранства у информациони систем из става 1. овог члана уноси установа у коју се ученик пријавио за полагање испита.

Податке из става 2. тачка 8) о лицима која су запослена у установама, информациони систем из става 1. овог члана преузима из регистра из члана 180. овог закона.

Податке из става 2. тачка 7) овог члана за лица која су изабрана у радне групе из члана 45. став 2. овог закона у информациони систем из става 1. овог члана уноси Центар из члана 45. овог закона.

Податке из става 2. тачка 9) овог члана у информациони систем из става 1. овог члана уносе основна и средња школа.

Обраду података из става 2. овог члана, врши Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања – Центар за испите, у сврху припреме и спровођења испита из члана 78. став 1. овог члана и међународних испитивања ученика, уписа ученика у средњу школу, уписа ученика на високошколске установе, анализе, интерпретације и објављивања годишњих извештаја о спроведеним испитима, праћења и проучавања поступка и резултата спроведених испита ради учешћа у компаративним и евалуационим студијама и ради давања препорука за унапређивања поступка спровођења испита и јавних политика у области образовања и васпитања и уноса потребних података о испитима у регистар из члана 177. овог члана.

Подаци о резултатима испита из става 2. овог члана достављају се средњим школама, односно високошколским установама које је ученик основне, односно средње школе навео у списку жеља за упис.

Руковаоци подацима из става 2. овог члана су Министарство и Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања – Центар за испите.

Министарство, уз подршку Службе Владе, успоставља и омогућава функционисање информационог система из става 1. овог члана, а остале послове у вези са управљањем обавља Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања – Центар за испите.

Приликом обраде података руковалац је у обавези да поштује правила о сразмерности обраде у односу на циљ који се намерава остварити, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Подаци који су предмет обраде из става 2. овог члана чувају се пет година.

Ближе услове и начин одржавања и администрирања информационог система из става 1. овог члана, затим обраде, уноса и ажурирања података, прописује министар.”.

Члан 48.

У члану 187. став 2. тачка 6) после речи: „пројекте установа,” додају се речи: „обележавање јубилеја установа,”.

У тачки 8) на крају текста тачка се замењује тачком и запетом и додаје се тачка 9) која гласи:

„9) трошкове школе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, која је одлуком министра добила ауторизацију за извођење програма међународне матуре.”.

Члан 49.

У члану 191. став 1. после тачке 3) додаје се тачка 3а) која гласи:

„3а) не изведе химну Републике Србије у складу са овим законом (члан 28);”.

У тачки 5) после речи: „стандарда” додаје се реч: „образовних”.

Члан 50.

Завршни испит на крају основног образовања и васпитања закључно са школском 2022/2023. годином, обавиће се у складу са прописима коју су важили до ступања на снагу овог закона.

Завршни испит за ученике који завршавају средње образовање и васпитање у трогодишњем трајању закључно са школском 2021/2022. годином и матурски испит за ученике који завршавају средње образовање и васпитање у четворогодишњем трајању закључно са школском 2022/2023. годином, обавиће се у складу са прописима коју су важили до ступања на снагу овог закона.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања – Центар за испите обављаће све послове на припреми и спровођењу:

- 1) завршног испита на крају основног образовања и васпитања почев од школске 2022/2023. године;
- 2) опште, уметничке и стручне матуре почев од школске 2023/2024. године;
- 3) завршног испита у средњем образовању и васпитању почев од школске 2022/2023. године.

Члан 51.

Медицинска сестра са положеним стручним испитом по прописима из области здравствене заштите, која је засновала радни однос у установи пре ступања на снагу Закона о предшколском васпитању и образовању („Службени гласник РС”, бр. 18/10, 101/17, 113/17 – др. закон, 95/18 – др. закон и 10/19), може да обавља васпитно – образовни рад у предшколској установи без лиценце.

Наставници, васпитачи и стручни сарадници који су у складу са раније важећим прописима, засновали радни однос у установи за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом без уверења о стручној дефектолошкој оспособљености, могу да обављају образовно-васпитни рад, ако су у установи савладали програм увођења у посао за рад са децом и ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом.

Члан 52.

Заводи ће усагласити организацију и рад са овим законом у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 53.

Влада ће именовати Комисију из члана 21. овог закона (члан 67а Закона) у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Министар ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донети подзаконске акте, у складу са овим законом.

Завод за унапређивање образовања и васпитања ће у року од годину од дана ступања на снагу овог закона донети смернице за прилагођавање програма наставе и учења и смернице за пружање индивидуализоване додатне подршке за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом.

Члан 54.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе:

1) члан 33. Закона о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/13, 101/17, 27/18 - др. закон и 10/19);

2) чл. 7. и 8. Закона о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/13, 101/17, 27/18 - др. закон, 6/20 и 52/21).

Члан 55.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања садржан је у одредби члана 97. тачка 10. Устава Републике Србије, према коме Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, систем у области образовања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Основни разлог за доношење овог закона јесте благовремено стварање услова за ефикасну и стручну припрему за реализацију испита којим се завршава одређени ниво образовања. Увођење опште, стручне и уметничке матуре као завршних испита који су требали да подигну квалитет средњег образовања и васпитања и да служе као улаз у високо образовање било је планирано Стратегијом развоја образовања у Србији до 2020. године („Службени гласник РС”, број 107/12). Према Закону о изменама и допунама Закона о средњем образовању и васпитању („Службени гласник РС”, број 52/21), општу, стручну и уметничку матуру први пут ће полагати ученици уписани у средњу школу од школске 2020/2021. године, односно први испити биће организовани школске 2023/2024. године. Уз подршку Пројекта „Државна матура” (у даљем тексту: ПДМ) који финансира Европска унија, у току 2021. године реализован је први, а у току 2022. године реализоваће се други пилот опште, стручне и уметничке матуре. Институционални оквир за спровођење опште, стручне и уметничке матуре предвиђен је активношћу број 1.2.2.1 Акционог плана за период од 2021. до 2023. године, за спровођење Стратегије развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године („Службени гласник РС”, број 63/21). Овај концепт предвиђа да се Центру за испите при Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања додају одређене надлежности и тако у оквиру једне институције створе предуслови за припрему и спровођење националних испита којима се стиче одређени ниво образовања (завршни испит на крају основног образовања и васпитања, завршни испит у средњем образовању и васпитању, општа, стручна и уметничка матура), али и међународних испитивања. Предлогом закона дефинисани су послови који су потребни да Центар за испите оствари ову улогу и посебно, уведен је информациони систем који ће овом центру помоћи да лакше обрађује резултате испита и податке о ученицима и лицима која спроводе испите, као и да добијене резултате испоручи високошколским установама ради уписа на високо образовање. Имајући у виду наведено, било је неопходно извршити одговарајуће измене и допуне у Закону о основама система васпитања и образовања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. закон, 10/19 и 6/20, у даљем тексту: Закон), како би се одређени послови у вези са припремом и реализацијом наведених испита дали Заводу за вредновање квалитета образовања и васпитања – Центру за испите.

Такође, у вези са напред наведеним предложеним изменама било је потребно прописати приговор на испите којима се стиче ниво образовања, с обзиром да решења у важећем закону нису прецизирала ову могућност и да се проблем у пракси решавао доношењем стручних упутстава. Такође, било је потребно и да се прецизирају подаци о личности које ће обрађивати информациони систем за спровођење ових испита у оквиру ЈИСП-а.

Било је неопходно извршити и усаглашавање са Стратегијом развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године у делу који се односи на захтев у погледу обезбеђивања квалитета у систему образовања и васпитања давањем правног основа за прописивање недостајућих стандарда компетенција (за секретара установе), као и стандарда квалификација.

Извршено је преузимање одговарајућих одредаба из посебних закона - Закона о основном образовању и васпитању и Закона о средњем образовању и васпитању, које се односе на доношење плана и програма верске наставе, као изборног предмета из члана 60. Закона, као и одредаба о Комисији за верску наставу, ради ефикаснијег поступања.

Имајући у виду улогу образовано-васпитних установа, а ради развијања националног идентитета ученика, као и свести и осећања припадности Републици Србији предложено је да се на посебан начин обележи почетак образовно-васпитног рада у предшколским установама и основним и средњим школама – извођењем химне Републике Србије.

Поред тога, извршено је прецизирање појединих одредаба Закона за које је у току примене утврђено да је то неопходно, а које се односе, између осталог, и на стандарде образовања, секретара установе, надлежност органа управљања, савета родитеља, поступак пријема у радни однос и др.

О Нацрту закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања није спроведена јавна расправа, о чему је на предлог Министарства просвете, науке и технолошког развоја Одбор за јавне службе донео Закључак 05 број: 011-10194/2021 на седници одржаној 9. новембра 2021. године.

Све наведене проблеме и усклађивања не би било могуће решити без доношења измена и допуна Закона, имајући у виду да је ову материју није могуће уредити подзаконским актом, што је уједно и разлог који доношење закона чини јединим начином за решавање проблема.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона врши се допуна у члану 4. став 2. Закона, који уређује старосну границу ученика за упис у средњу школу у својству редовног и ванредног ученика. С обзиром да је наведеним чланом у ставу 3. већ прописан изузетак када су у питању ванредни ученици, предложеном допуном даје се могућност да се посебним законом може утврдити друга старосна граница за упис у средњу школу и за стицање својства редовног ученика.

Чланом 2. Предлога закона врши се допуна у члану 7. Закона. Предложеним решењем обухватају се ученици и одрасли који показују неку од способности, како би се свима омогућило образовање у складу са способностима које имају – изузетне, односно посебне способности (талентовани и даровити).

Чланом 3. Предлога закона врши се допуна у члану 10. Закона, будући да Закон не садржи изричит правни основ за овлашћење министра за доношење подзаконских аката, односно правилника о стандардима компетенција наставника, васпитача, стручних сарадника и директора.

У недостатку експлицитног правног основа, повезивањем релевантних одредаба закона, министар је донео: Правилник о стандардима квалитета

уџбеника и упутство о њиховој употреби („Службени гласник РС“, бр. 42/16 и 45/18); Правилник о стандардима квалитета рада установе („Службени гласник РС - Просветни гласник“, број 14/18); Правилник о стандардима компетенција за професију васпитача и његовог професионалног развоја („Службени гласник РС – Просветни гласник“, број 16/18); Правилник о стандардима компетенција за професију стручног сарадника у предшколској установи и његовог професионалног развоја („Службени гласник РС - Просветни гласник“, број 3/21). На основу раније важећег Закона о основама система образовања и васпитања, Национални просветни савет донео је Правилник о стандардима компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја („Службени гласник РС – Просветни гласник“, број 5/11) и Правилник о стандардима компетенција директора установа образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 38/13).

Такође у важећем члану 10. тач. 4) и 5) Закона, као стандарди образовања и васпитања који представљају скуп норми на основу којих се врши процена квалитета у систему образовања и васпитања, наведени су стандарди компетенција наставника, васпитача и стручних сарадника (тачка 4) и стандарди компетенција директора (тачка 5), али не и стандарди компетенција секретара установе, како је прописано Стратегијом, те је сагласно томе дато овлашћење министру да, осим стандарда компетенција наставника, васпитача, стручних сарадника и директора, донесе и стандарде компетенција за секретара установе, као и стандарде квалификација.

Чланом 4. Предлога закона врши се измена назива „стандарди постигнућа” у „стандарди образовних постигнућа” у чл.: 14. став 7, члану 36. став 1. тачка 3) подтачка (1), члану 43. став 1, члану 46. став 1. тачка 3), члану 126. став 4. тачка 2), члану 128. став 7. тачка 3), члану 131. став 1, члану 137. ст. 1. и 3, члану 149. став 2 тачка 1 и члану 170. став 2. тачка 4).

Чланом 5. Предлога закона којим се мења члан 18. Закона, прецизирано је да претходну проверу знања приликом уписа ученика у основну школу обавља тим, који у свом саставу осим наставника разредне наставе, педагога и психолога школе, може уместо наставника разредне наставе, односно уз наставника разредне наставе да има и наставника предметне наставе. Разлог наведене измене, односно увођење наставника предметне наставе у тим јесте чињеница да се у пракси дешавало да овај тим врши претходну проверу знања и деце старије од 12 година, што узрасно одговара ученику другог циклуса основног образовања и васпитања, у којем се остварује предметна настава, коју реализују наставници предметне наставе.

Чланом 6. Предлога закона којим се допуњује члан 19. Закона, омогућено је да се обухвате сви ученици и одрасли који показују неку од способности, а како би свима било омогућено образовања у складу са својим способностима.

Чланом 7. Предлога закона којим се мења члан 22. Закона, прецизиране су обавезе родитеља, односно другог законског заступника (у даљем тексту: родитељ) да осим тога што је дужан да обезбеди да ученик редовно похађа наставу, дужан и да обавести школу о разлозима евентуалног изостајања ученика са наставе. Могућност да родитељ обавести школу уведена је из разлога што постоје и објективне околности у којима родитељ неће моћи да у року од три дана обезбеди да ученик настави да редовно похађа наставу

(нпр. у случају болести ученика или у другим оправданим случајевима када ученик није у могућности да у наведеном року настави редовно похађање наставе).

Чланом 8. Предлога закона допуњује се члан 24. Закона из разлога што је уочено да је у руралним подручјима Републике Србије мрежа основних школа, односно њених издвојених одељења развијенија од предшколских установа, а основне школе немају васпитаче, већ наставнике разредне наставе. Наставници разредне наставе за чијим је радом престала потреба, могу бити распоређени на рад у припремну предшколску групу.

Чланом 9. Предлога закона допуњује се члан 28. Закона. Предложено је да се на почетку образовно-васпитног рада који се остварује у току школске године, која почиње 1. септембра, изводи химна Републике Србије, ради развијања националног идентитета ученика, као и свести и осећања припадности Републици Србији.

Чланом 10. Предлога закона којим се мења члан 31. Закона, прецизира се надлежност школских управа.

Чланом 11. Предлога закона допуњује се члан 34. Закона, будући да Законом није било прописано да у области развоја и унапређивања система образовања и васпитања Национални просветни савет даје мишљење о стандардима компетенција секретара установе.

Чланом 12. Предлога закона којим се мења члан 41. Закона, извршено је прецизирање улоге Центра за стручно образовање и образовање одраслих у припреми садржаја стручног дела испита за стручну матуру.

Чланом 13. Предлога закона допуњује се члан 42. Закона из разлога што чланом 42. Закона у оквиру прописане надлежности Завода за унапређивање образовања и васпитања - Центра за професионални развој запослених у образовању, није било прописано да у оквиру својих стручних послова припрема и програм испита за секретара установе.

Чланом 14. Предлога закона којим се мења члан 45. Закона, редефинише се надлежност Центра за испите Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања, у организацији и спровођењу свих врста завршних испита у основном и средњем образовању и васпитању. Поред тога, предложеним изменама омогућава се и ангажовање спољних сарадника кроз радне групе за обављање послова израде, рецензирања, прегледања и оцењивања испитног материјала. Могућност именовања стручних комисија из члана 47. Закона није одговарајући правни основ за ове радне групе јер је природа њиховог посла таква да се обавља сваке године, а не у случају повећаног обима или недостатка сопствених капацитета Завода, како је то прописано овим чланом закона.

Чланом 15. Предлога закона допуњује се члан 49. Закона из разлога што важећим одредбама Закона није био обухваћен и секретар установе када је у питању вредновање квалитета рада.

Чланом 16. Предлога закона којим додаје се члан 55а Закона, који уређује могућност оснивања образовно-научних центара. Образовно-научни центар (Центар) оснива се са циљем да се обезбеде услови за унапређивање образовних постигнућа на свим нивоима предуниверзитетског образовања, за научноистраживачки рад младих научника истраживача, односно за

организовање округлих столова, конференција, обука, семинара, kurseva и сл. који су у вези са научном области за чије је изучавање Центар превасходно намењен. Центри се организују тако да поред радионичког дела имају и смештајне капацитете који су намењени корисницима услуга Центра, али и за реализацију nastave у природи, ученичких екскурзија и излета приликом којих се ученицима нуде едукативни садржаји кроз занимљиве радионице тематски везане за научну област којом се Центар бави. Кроз пружање угоститељских и смештајних услуга у времену када се не организују едукативни садржаји Центри стварају услов да буду финансијски самоодрживи.

Чланом 17. Предлога закона којим се допуњује члан 56. Закона, прецизирано је да основна музичка школа, осим програма основног музичког образовања и васпитања, може да остварује и програм средњег музичког образовања и васпитања. Увођење могућности да основна музичка школа остварује и програм средњег музичког образовања и васпитања даје могућност за рационалније и ефикасније поступање у ситуацијама када на територији јединице локалне самоуправе постоји основна музичка школа и велико интересовање да ученици који су завршили ову школу nastave средње музичко образовање. У том случају, пошто важећи закон не даје могућност да се основна музичка школа верификује за остваривање програма средњег образовања, приступало се оснивању средње музичке школе као другог правног лица, што није рационалан и ефикасан начин у одговору на потребе и интересовања ученика.

Осим тога предложеним допунама обухватају се ученици и одрасли који показују неку од способности, како би свима било омогућено и доступно образовање у складу са својим способностима.

Чланом 18. Предлога закона којим се мења члан 60. Закона, предлаже се измена садржаја програма nastave и учења у основном и средњем образовању и васпитању и дат је правни основ за доношење смерница за прилагођавање програма ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом.

Чланом 19. Предлога закона којим се мења члан 64. Закона, предлаже се брисање става 3. због тога што опис стандарда квалификације дат у овом ставу не одговара дефиницији и опису стандарда квалификације прописаним Законом о Националном оквиру квалификација.

Чланом 20. Предлога закона допуњује се члан 67. Закона, тако што се прописује да план и програм nastave и учења верске nastave, на усаглашени предлог традиционалних цркава и верских заједница, по прибављеном мишљењу органа надлежног за послове односа са црквама и верским заједницама, доноси министар. Ово решење је на одговарајући начин преузето из посебних закона - члана 33. Закона о основном образовању и васпитању и члана 7. Закона о средњем образовању и васпитању.

Чланом 21. Предлога закона којим се додаје се нови члан 67а, уређују се питања која се односе на образовање Комисије за верску nastavu, која треба да прати организовање и остваривање верске nastave, мандат, именовање и разрешење чланова, као и надлежност Комисије. Ово решење је преузето из посебних закона - члан 33. Закона о основном образовању и васпитању и члан 8. Закона о средњем образовању и васпитању. Председник, заменик председника и чланови Комисије немају право на накнаду за свој рад.

Чланом 22. Предлога закона којим се мења члан 72. Закона, омогућава се постизање веће објективности у оцењивању ученика у средњем образовању.

Чланом 23. Предлога закона допуњује се члан 76. Закона. Будући да ученик који заврши образовање и васпитање по ИОП-у 2 има прилагођене циљеве и да ради завршни испит по прилагођеном програму и успех стечен на описани начин се значајно разликује од успеха стеченог по стандардном плану и програму наставе и учења. Разлика постоји и у случају ученика који заврши образовање и васпитање по ИОП-у 3 - проширивање и продубљивање садржаја образовно-васпитног рада за ученика са изузетним способностима.

Из наведених разлога, потребно је да се изричито пропише да се у одговарајући део обрасца јавне исправе уноси и податак да је образовање стечено сагласно по ИОП-у 2, односно ИОП-у 3, а ради прецизнијег дефинисања.

Чланом 24. Предлога закона којим се мења члан 78. Закона, прецизирано је овлашћење министру да донесе акт о програму, организацији и спровођењу завршних испита. На овај начин, овлашћење за доношење програма свих испита којима се завршава ниво образовања и васпитања, биће прописано системским законом у области образовања и васпитања. Поред тога, важеће овлашћење за доношење подзаконског акта које би се односило на ближе услове није било прецизно формулисано.

Чланом 25. Предлога закона, којим се додаје члан 82а Закона, утврђује се право ученика на приговор који се односе на завршни испит на крају основног образовања и васпитања, општу, стручну и уметничку матуру и завршни испит у средњем образовању и васпитању. Приговор се подноси на привремени резултат теста. За завршни испит на крају основног образовања и васпитања и општу матуру постоји двостепеност у поступку решавања по приговору, док за завршни испит у средњем образовању и васпитању, уметничку и стручну матуру постоји једностепено решавање. Уколико утврди да је приговор основан комисија која решава по приговору може да исправи број бодова које је ученик остварио на тесту. Именовање, састав и начин рада комисија, као и начин подношења приговора биће прописани подзаконским актом из члана 78. став 5. Закона.

Чланом 26. Предлога закона врши се измена у члану 94. који уређује верификацију установе. С обзиром да су нови програми образовања и васпитања по новом систему већ донети и да су за верификацију осим образовних профила у стручним школама релевантни смер или тип гимназије, неопходно је извршити измену става 2. наведеног члана закона.

Чланом 27. Предлога закона мења се члан 106 Закона и бришу се одредбе којима је прописано да оснивач одмах по добијању решења којим се забрањује рад установе одређује установу у којој деца, односно ученици имају право да наставе започето образовање и васпитање, а уколико то не учини установу одређује Министарство.

Допуњеним одредбама предлаже се решење које предвиђа да по доношењу решења којим се забрањује рад установе, Министарство одређује установу у којој деца, односно ученици имају право да наставе започето образовање и васпитање, а да трошкове наставка програма васпитања и образовања у започетој години у предшколској установи, започетог циклуса основног образовања и васпитања или започетог програма средњег образовања и васпитања, за децу и ученике сноси установа којој је забрањен рад.

Чланом 28. Предлога закона којим се мења члан 111. Закона, предлаже се да се брише одредба којом је прописано овлашћење министра да пропише ближе услове о начинима препознавања невербалних облика злостављања деце и ученика од стране запосленог за време неге, одмора, рекреације и других облика васпитно-образовног рада, из разлога што је Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање обухваћено и препознавање невербалних облика злостављања деце и ученика од стране запосленог без обзира на место и време дешавања када говоримо о активностима у организацији установе.

Чланом 29. Предлога закона којим се мења члан 117. Закона измењене су одредбе којима су прописани разлози услед којих скупштина јединице локалне самоуправе разрешава, пре истека мандата, поједине чланове, укључујући и председника или орган управљања установе, као и разрешење на лични захтев члана.

Чланом 30. Предлога закона допуњује се члан 119. Закона. Одредба којом се прописује да орган управљања одлучује, осим о правима и обавезама директора, одлучује и о његовим одговорностима, као и одредба којом је органу управљања установе прописана надлежност да образује комисију за вођење дисциплинског поступка против директора и доноси одлуку о одговорности директора за тежу повреду радне обавезе или повреду забране из члана 110-113. Закона, унета је из разлога што према досадашњем решењу уколико директор изврши тежу повреду радне обавезе или повреду забране, а што у пракси није било ретко, није било експлицитно прописано ко у том случају води дисциплински поступак.

Осим тога, будући да је чланом 126. став 2. прописано да директор за свој рад одговора министру и органу управљања, наведена одредба захтевала је предложену допуну, ради прецизирања.

Чланом 31. Предлога закона мења се члан 120. Закона, ради прецизирања надлежности савета родитеља у установи у поступку предлагања садржаја ваннаставних програма и активности и у поступку избора уџбеника, а што ће прецизније бити уређено посебним законом којим се уређују уџбеници.

Чланом 32. Предлога закона измењен је члан 123. Закона, будући да наставници разредне наставе раде само у основним школама, те стога у предшколским установама и установама средњег образовања и васпитања, наведена одредба није била применљива.

Чланом 33. Предлога закона мења се члан 127. Закона, тако што се предлаже да инструктивно-педагошки увид у рад директора који обавља послове наставника, васпитача и стручног сарадника, у складу са решењем министра, уместо саветника – спољног сарадника врши просветни саветник.

Чланом 34. Предлога закона којим се мења члан 130. Закона, предлаже се решење којим се омогућава да наставници са високошколских установа и научних института, који изводе наставу из одређених предмета или група предмета у школама од посебног интереса и националног значаја за Републику Србију учествују у раду стручних органа у тим школама, а чиме се доприноси квалитету образовања и васпитања. Наведени наставници су прописани у новом ставу (12) у члану 141. Закона.

Такође, прецизира се да одељењско веће у школи сви чине наставници који изводе наставу у одређеном одељењу, укључујући одељењског старешину и када он не изводи наставу у том одељењу.

Чланом 35. Предлога закон мења се члан 132. Закона, којим се уређује правни положај секретара установе.

Као што школом руководи директор, без обзира на број одељења и издвојених одељења, тако и секретар обавља послове који су подигнути Законом на ниво професије испитом за лиценцу. Послови секретара везани су за послове директора и других органа у школи, а не опредељује их број ученика. Детаљнијом анализом надлежности директора закључује се да готово половина истих, представља део правног корпуса надлежности везане искључиво за законитост рада установе. Ова чињеница наводи на закључак да се правни послови у установи образовања и васпитања, не могу обављати без сарадње са секретаром, као запосленим који је задужен за практичну примену прописа и који је, по природи самог посла, усмерен на сарадњу са директором, чије су узајамне активности, међусобно, повезане и нераздвојиве једна од друге.

Када је у питању стручно усавршавање, важећи закон не садржи овлашћење министра да донесе правилник којим би се уредила питања у вези са стручним усавршавањем секретара.

Такође, министар просвете, науке и технолошког развоја решењем је формирао Радну групу која је имала задатак да размотри, анализира и изради радне верзије аката којима се уређује, између осталог рад, обавезе и одговорност секретара установе, као и стручно усавршавање.

Чланом 36. Предлога закона којим се допуњује члан 141. Закона, омогућава се да школе од посебног интереса и националног значаја за Републику Србију могу да ангажују наставнике са високошколских установа и научних института за извођење наставе из одређених предмета или група предмета у школама од посебног и националног значаја за Републику Србију. Поред тога, услов за наставника практичне наставе релаксиран је на пет година у струци, не везујући то искуство за стечено специјалистичко, односно мајсторско образовање.

Такође је додато да поред досадашњег решења да је послове наставника и стручног сарадника, могло да обавља лице које је стекло, средње, више или високо образовање на језику на коме се остварује образовно-васпитни рад или је положило испит из тог језика по програму одговарајуће високошколске установе, прописано је да то може да обавља и лице које је стекло основно образовање на језику на коме се остварује образовно-васпитни рад.

Чланом 37. Предлога закона којим се мења члан 143. Закона, омогућава се да високошколске установе дају мишљење само у погледу врсте образовања за извођење послова наставника, васпитача, односно стручног сарадника, као услова за заснивање радног односа. У пракси је распрострањено да високошколске установе наводе да лица за које се тражи мишљење немају доказ о образовању из члана 142. ст. 1. и 2. Закона (Обавезно образовање лица из члана 140. Закона је образовање из психолошких, педагошких и методичких дисциплина стечено на високошколској установи у току студија или након дипломирања, од најмање 30 бодова, од којих најмање по шест бодова из психолошких, педагошких и методичких дисциплина и шест

бодова праксе у установи, у складу са европским системом преноса бодова. Образовање из става 1. овог члана Закона, наставник, васпитач и стручни сарадник је обавезан да стекне у року од једне, а највише две године од дана пријема у радни однос, као услов за полагање испита за лиценцу.).

Ови услови се не траже приликом заснивања радног односа у установи, будући да је Законом прописан рок у коме запослени треба да стекне ово образовање (након заснивања радног односа), па је потребно ограничити мишљење високошколске установе само на врсту образовања, како не би доводили ове кандидате у неравноправан положај приликом заснивања радног односа у установи.

Чланом 38. Предлога закона којим се мења члан 145. Закона, извршено је прецизирање одредаба, с обзиром да се у пракси дешавало да се лицима која су завршила приправнички стаж и даље умањује плата, иако надлежни орган није организовао полагање испита за лиценцу и нема одговорности запосленог.

Чланом 39. Предлога закона којим се мења члан 150. Закона, омогућава се да се лице, коме је била одузета лиценца на период од пет година, поново уведе у посао и стекне услове да поново положи испит за лиценцу, како би могло да заснује радни однос у установи.

Чланом 40. Предлога закона допуњује се члан 151. Закона, којим се уређују питања која се односе на стручно усавршавање и професионални развој наставника, васпитача и стручног сарадника. Предложено је да се ове одредбе односе и на секретара установе.

Чланом 41. Предлога закона којим се мења члан 154. Закона, предложена су решења којим су редефинисани, односно прецизирани састав Конкурсне комисије приликом избора запосленог у установи, изостављањем секретара установе као обавезног члана комисије и прописивање да секретар установе пружа стручну подршку комисији. Посебно, јасно је дефинисана двостепеност поступка, односно могућност кандидата који није задовољан решењем директора о избору кандидата да уложи жалбу органу управљања установе.

У пракси се показало да решење из Закона којим је предвиђено да је секретар установе обавезан члан конкурсне комисије није адекватно, у случају избора кандидата за послове секретара установе. У тим ситуацијама установа је за члана комисије ангажовала секретара из друге установе или је комисија радила без учешћа секретара. Предметно решење резултирало је великим бројем судских спорова.

Чланом 42. Предлога закона којим се мења члан 155. Закона, прецизирано је да се услови за пријем у радни однос у установи од посебног интереса односе и на пријем у радни однос на одређено време у установама од националног значаја за Републику Србију.

Чланом 43. Предлога закона мења се члан 160. Закона. Предложене измене треба да обезбеде да се на јединствен начин обрачунава преконормни рад наставника по броју стварно одржаних часова преко пуне норме. На предложени начин финансијски ефекти могу бити само мањи, никако већи, што значи да се смањују укупна средства која се исплаћују по основу рада преко норме.

Чланом 44. Предлога закона мења се члан 176. Закона. Подаци из регистра из члана 175. став 4. тачка 1) Закона обрађују се и ради ефикасног вођења управних и других поступака који су у надлежности установе, високошколске установе, установе ученичког и студентског стандарда, односно јавно признатог организатора активности.

У циљу остваривања сврхе обраде података из члана 181. ст. 1-3. Закона ЈИСП се електронски повезује са одговарајућим евиденцијама које воде установе. Кључ за електронско повезивање ЈИСП-а са одговарајућим евиденцијама које води установа је Јединствени образовни број (ЈОБ). У наведену сврху неопходно је да ЈОБ буде саставни део евиденција (писаних и електронских) које води установа.

Податке из члана 181А става 2. тач. 1)-3) Закона које је установа доставила Министарству у складу са законом, информациони систем из члана 181А, став 1. преузима из ЈИСП-а на основу кључа тј. Јединственом образовном броју ученика.

Потребно је обезбедити екстерни унос ЈОБ-а у информациони систем из члана 181А, став 1. Закона, а с тим у вези потребно је да јавне исправе садрже ЈОБ.

Чланом 45. Предлога закона допуњује се члан 177. Закона тако да се у регистру воде и подаци за одређивање телесног и моторичког статуса ученика у оквиру образовно-васпитног система, добијених кроз систем праћења телесног и моторичког статуса ученика у оквиру наставе физичког и здравственог васпитања.

Подаци добијени на основу спроведних мерења телесног (висина и маса тела, као и масна компонента телесног статуса ученика) и моторичког статуса (кардиореспираторна издржљивост, флексибилност, снага и агилност ученика) неопходни за свакодневно функционисање ученика и индиректно одржавање њиховог здравственог статуса.

Чланом 46. Предлога закона, којим се допуњује члан 181. Закона, предложена је допуна која је потребна ради спровођења планиране дигитализације Методологије за развој профила сектора која користи податке из ЈИСП-а и податке које се у оквиру ЈИСП обрађују, у складу са чланом 181. став 4. Закона. Ова Методологија представља јединствен информациони и аналитички оквир који ће омогућити ефикасно прикупљање, обраду и анализу релевантних података о потребама економије и тржишта рада за вештинама (секторским занимањима и секторским квалификацијама), што ће резултирати у систематском опису сектора и његових кључних карактеристика (профил). Развој профила сектора ће омогућити благовремено обезбеђивање релевантног сета података за одлучивање заснованог на подацима како секторским већима тако и свим доносиоцима одлука у вези са политикама образовања и запошљавања.

Чланом 47. Предлога закона, којим се додаје члан 181а Закона, успоставља се информациони систем за припрему и спровођење испита којима се завршава ниво образовања и за спровођење међународних испитивања. Министарство и Центар за испите су руковоци подацима који се у оквиру овог информационог система обрађују. Сврха обраде података у оквиру овог информационог система је припрема и спровођење испита из члана 78. став 1. Закона, међународних испитивања ученика, упис ученика у средњу школу, уписа ученика на високошколске установе, анализе, интерпретације и објављивања годишњих извештаја о спроведеним испитима, праћење и

проучавање поступка и резултата спроведених испита ради учешћа у компаративним и евалуационим студијама и ради давања препорука за унапређивања поступка спровођења испита и јавних политика у области образовања и васпитања и унос потребних података о испитима у Регистар деце, ученика, студената и одраслих.

Чланом 48. Предлога закона којим се допуњује члан 187. Закона, омогућава се да се из буџета Републике Србије обезбеде средства за школе које су одлуком министра добиле ауторизацију за извођење програма међународне матуре.

Предложена допуна ове одредбе Закона јесте прецизирање постојеће одредбе Закона која се односи на финансирање програма установа.

Чланом 49. Предлога закона којим је допуњен члан 191. Закона, прописана је новчана казна којом ће се за прекршај казнити установа, уколико не изведе химну Републике Србије у складу са законом.

У члану 50. Предлога закона прописан је режим обављања завршних испита којима се завршава ниво образовања до преласка надлежности у погледу припреме и спровођења ових испита на Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања - Центар за испите.

У члану 51. Предлога закона дате су заштитне одредбе којима се утврђује право на рад без лиценце у предшколској установи за медицинске сестре са положеним стручним испитом по прописима из области здравствене заштите, које су засновале радни однос у установи пре ступања на снагу Закона о предшколском васпитању и образовању („Службени гласник РС”, бр. 18/10, 101/17, 113/17 - др. закон, 95/18 - др. закон и 10/19). Посебно, уређује се право да наставници, васпитачи и стручни сарадници који су у складу са раније важећим прописима, засновали радни однос у установи за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом без уверења о стручној дефектолошкој оспособљености, могу да обављају образовно-васпитни рад, ако су у установи савладали програм увођења у посао за рад са децом и ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом. Чињеница је да Законом није прописана дефектолошка оспособљеност, која се стиче на високошколској установи, као посебан услов за рад са децом и ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом и да је престао да важи правилник са програмом по коме се та оспособљеност стицала, а да према важећим прописима програм увођења у посао наставника, васпитача и стручног сарадника, укључује и програм оспособљавања за рад са децом и ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом, без обзира да ли је у питању школа за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом или редовна школа, која има ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом.

У члану 52. Предлога закона прописани су рокови за усклађивање организације и рада Завода за овим законом.

Члан 53. Предлога закона садржи одредбе које се односе на именовање Комисије за верску наставу и прописује рок за доношење подзаконских аката за спровођење овог закона.

У члану 54. Предлога закона прописује се стављање ван снаге одредаба Закона о основном образовању и васпитању и Закона о средњем образовању и васпитању, у делу који се односи на доношење плана и програма наставе и учења верске наставе и образовање Комисије за верску наставу.

Члан 55. Предлога закона садржи одредбе о ступању на снагу прописа.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона у делу који се односи на **проширење капацитета Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања - Центра за испите**, за спровођење завршног испита на крају основног образовања и васпитања, завршног испита у средњем образовању и васпитању, опште, стручне и уметничке матуре, обезбедиће се средства у износу од 109.605.000,00 динара у 2022. години и 338.959.000,00 динара у 2023. години.

У 2022. години, потребан износ ће се обезбедити прерасподелом у оквиру буџета за раздео 26. – МПНТР, а у 2023. години средства ће бити планирана у оквиру лимита одређеног од стране Министарства финансија у прописаној буџетској процедури.

Законом о изменама Закона о буџету Републике Србије за 2021. годину („Службени гласник РС”, број 100/21), укупна обезбеђена средства за раздео 26-МПНТР, за главу 26.7-Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, за главни програм 2001-Уређење надзор и развој свих нивоа образовног система за функцију 980 - Образовање некласификовано на другом месту, за реализацију свих програмских активности са свих извора финансирања износе 142.659.000,00 динара, а за програмску активност 0008 - Осигурање квалитета у систему образовања опредељена средства за 2021. годину износе 102.471.000,00 од укупних средстава.

Немамо потребе за додатним средствима у 2021. години.

Међународна матура програм се финансира већ три године. На глави 26.2-Средње образовање, Програм 2004, Пројекат 4002 Реформа општег средњег образовања се средства наменски опредељују за овај интернационални програм (Правилник о остваривању образовно-васпитног рада у гимназији по програму интернационалне матуре (International Baccalaureate Diploma Programme – IBDP) – „Службени гласник РС”, бр. 93/19 и 7/20), у три гимназије чији је оснивач Република Србија, АП Војводина или јединица локалне самоуправе.

Подршка увођењу опште матуре се реализује од прошле године. Отворена је нова Програмска активност 0010 и обезбеђена су средства за израду софтвера и његово одржавање.

Образовно-научни центри - за реализацију ових активности Законом о буџету Републике Србије за 2021. годину, планирана су средства за изградњу Образовно-истраживачког центра у Белој Цркви, Програм 0201 - Развој науке и технологије, функција 140 - Основно истраживање, Програмска активност 5003 Изградња Образовно-истраживачког центра у Белој Цркви у износу од 62.179.000,00 динара.

На програму 2001 - Унапређење, надзор и развој свих нивоа образовног система, функција 980 - Образовање некласификовано на другом месту, програмска активност 0011 - Унапређивање квалитета образовања и васпитања предвиђена су средства за израду пројектно техничке документације за Образовно-научне центре у Книћу и Врању, као и средства за градњу у износу од 60.000.000,00 динара.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ

Право на бесплатно образовање

Члан 4.

У установи чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе обезбеђује се бесплатно:

- 1) васпитање и образовање деце у години пред полазак у школу, у складу са овим и посебним законом;
- 2) основно образовање и васпитање ученика и одраслих, у складу са овим и посебним законом;
- 3) средње образовање редовних и ванредних ученика, под једнаким условима, у складу са овим и посебним законом.

Редован ученик јесте лице које је у првом разреду средњег образовања и образовања за рад млађе од 17 година, а ванредан ученик – лице старије од 17 година. **ПОСЕБНИМ ЗАКОНОМ МОЖЕ СЕ УТВРДИТИ ДРУГА СТАРОСНА ГРАНИЦА ЗА УПИС У СРЕДЊУ ШКОЛУ И ЗА СТИЦАЊЕ СВОЈСТВА РЕДОВНОГ УЧЕНИКА.**

Изузетно од става 2. овог члана, и лице млађе од 17 година може да стиче средње образовање или образовање за рад у својству ванредног ученика, уз сагласност министра надлежног за послове образовања и васпитања (у даљем тексту: министар), и то:

- 1) лице које се професионално бави спортом;
- 2) лице чија природа болести објективно не дозвољава редовно похађање наставе;
- 3) у другим оправданим случајевима када објективне околности не дозвољавају редовно похађање наставе.

Изузетно од става 2. овог члана, лице старије од 17 година које је претходне школске године завршило основну школу у трајању од осам година, може у наредној школској години уписати средњу школу у својству редовног ученика.

Узраст лица које стиче основно и средње образовање по програму за одрасле, уређује се посебним законом.

Лице које је стекло средње образовање, а жели да се преквалификује или доквалификује, стекне специјалистичко или мајсторско образовање, плаћа школарину.

Изузетно, лица која се из здравствених разлога преквалификују или доквалификују не плаћају школарину.

Висину школарине утврђује министарство надлежно за послове образовања и васпитања (у даљем тексту: Министарство), према врстама образовања и васпитања, с тим да се поједини ванредни ученици – лица старија од 17 година, услед тешке материјалне и социјалне ситуације, могу ослободити плаћања школарине, ради постизања пуне равноправности у стицању образовања и васпитања.

Родитељ, односно други законски заступник детета и ученика може да се определи за стицање основног образовања и васпитања, код куће, уз обезбеђивање трошкова образовања и васпитања.

Општи принципи образовања и васпитања

Члан 7.

Систем образовања и васпитања мора да обезбеди за сву децу, ученике и одрасле:

1) једнакост и доступност остваривања права на образовање и васпитање заснованом на социјалној правди и принципу једнаких шанси без дискриминације;

2) усмереност образовања и васпитања на дете и ученика кроз разноврсне облике учења, наставе и оцењивања којима се излази у сусрет различитим потребама детета и ученика, развија мотивација за учење и подиже квалитет ОБРАЗОВНИХ постигнућа;

3) поштовање људских права и права сваког детета, ученика и одраслог и уважавање људског достојанства; образовање и васпитање у демократски уређеној и социјално одговорној установи у којој се негују отвореност, сарадња, толеранција, свест о културној и цивилизацијској повезаности у свету, посвећеност основним моралним вредностима, вредностима правде, истине, солидарности, слободе, поштења и одговорности и у којој је осигурано пуно поштовање права детета, ученика и одраслог;

4) висок квалитет образовања и васпитања за све; квалитетно и уравнотежено образовање и васпитање, засновано на тековинама и достигнућима савремене науке, примена достигнућа научних дисциплина важних за процес образовања и васпитања и прилагођених узрасним и личним образовним потребама сваког детета, ученика и одраслог;

5) целоживотно учење, које укључује све облике учења и значи учествовање у различитим облицима образовних активности током живота, са циљем сталног унапређивања потребних личних, грађанских, друштвених и радних компетенција;

6) образовање и васпитање засновано на компетенцијама у складу са стратешким и функционалним оквиром за планирање и остваривање процеса образовања и васпитања, чиме се стварају услови и пружа подршка за развој свих компетенција;

7) професионалну етику и компетентност која подразумева високу стручност наставника, васпитача, стручних сарадника, директора и секретара, стални професионални развој и висок ниво професионалне одговорности и етичности;

8) хоризонталну и вертикалну проходност којом се осигурава могућност да ученици и одрасли током образовања промене врсту образовања (хоризонтална проходност) и могућност даљег образовања и стицања вишег нивоа образовања (вертикална проходност);

9) демократичност кроз укљученост свих учесника у систему образовања и васпитања у стварању и спровођењу образовних политика, поштујући потребе и права уз обавезе и одговорности;

10) аутономија установе кроз планирање и остваривање одговарајућих активности, програма и пројеката у циљу унапређивања квалитета образовања и васпитања поштујући специфичности установе и локалне средине.

У остваривању принципа, посебна пажња посвећује се:

1) сарадњи са породицом, укључивањем родитеља односно другог законског заступника, ради успешног остваривања постављених циљева образовања и васпитања, локалном заједницом и широм друштвеном средином;

2) подршци преласка детета, односно ученика у следећи ниво образовања и васпитања и остваривању континуитета у образовању и васпитању;

3) идентификацији, праћењу и подстицању ученика и одраслих са изузетним, ОДНОСНО ПОСЕБНИМ способностима (талентовани и даровити) уз обезбеђивање услова да, без обзира на сопствене материјалне услове имају приступ одговарајућим нивоима образовања и васпитања и установама;

4) могућности да деца, ученици и одрасли са сметњама у развоју, инвалидитетом и из осетљивих група, без обзира на сопствене материјалне услове имају приступ свим нивоима образовања и васпитања у установама, а лица смештена у установе социјалне заштите, деца, ученици и одрасли са здравственим проблемима остварују право на образовање за време смештаја у установи и током болничког и кућног лечења;

5) смањењу стопе напуштања система образовања и васпитања, посебно лица из социјално угрожених категорија становништва и неразвијених подручја, лица са сметњама у развоју и инвалидитетом и других лица са специфичним тешкоћама у учењу и подршци њиховом поновном укључењу у систем, у складу са принципима инклузивног и интеркултуралног образовања и васпитања;

6) каријерном вођењу и саветовању запослених, ученика и одраслих усмереном ка личном развоју појединца и напредовању у образовном и професионалном смислу;

7) остваривању права на образовање и укључивањем у систем образовања и васпитања на различитим узрастима и нивоима, без угрожавања других права детета и других људских права;

8) сарадњи са ученицима, ради успешног остваривања постављених циљева образовања и васпитања, као и остваривања одговарајућих активности, програма и пројеката у циљу унапређивања квалитета образовања и васпитања.

Стандарди образовања и васпитања

Члан 10.

~~Стандарди образовања и васпитања представљају скуп норми на основу којих се врши процена квалитета у систему образовања и васпитања, и то:~~

- ~~1) стандарди постигнућа ученика;~~
- ~~2) стандарди квалитета рада установе;~~
- ~~3) стандарди квалитета уџбеника;~~
- ~~4) стандарди компетенција наставника, васпитача и стручних сарадника;~~
- ~~5) стандарди компетенција директора.~~

ЧЛАН 10.

СТАНДАРДИ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ПРЕДСТАВЉАЈУ СКУП НОРМИ НА ОСНОВУ КОЈИХ СЕ ВРШИ ПРОЦЕНА КВАЛИТЕТА У СИСТЕМУ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА, И ТО:

- 1) СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА;
- 2) СТАНДАРДИ КВАЛИТЕТА РАДА УСТАНОВЕ;
- 3) СТАНДАРДИ КВАЛИТЕТА УЏБЕНИКА;
- 4) СТАНДАРДИ КОМПЕТЕНЦИЈА НАСТАВНИКА, ВАСПИТАЧА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА;
- 5) СТАНДАРДИ КОМПЕТЕНЦИЈА ДИРЕКТОРА;
- 6) СТАНДАРДИ КОМПЕТЕНЦИЈА СЕКРЕТАРА УСТАНОВЕ;
- 7) СТАНДАРДИ КВАЛИФИКАЦИЈА.

СТАНДАРДЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРОПИСУЈЕ МИНИСТАР.

Остваривање образовно-васпитног рада

Члан 14.

У установи васпитно-образовни, образовно-васпитни и васпитни рад (у даљем тексту: образовно-васпитни рад) обављају: наставник, васпитач и стручни сарадник.

У обављању образовно-васпитног рада наставнику, васпитачу и стручном сараднику могу да помажу и друга лица, у складу са овим законом.

Школа може да остварује образовно-васпитни рад као посебан облик рада за ученике на дужем кућном и болничком лечењу, у складу са посебним законом.

Настава може да се остварује и као настава код куће и настава на даљину у складу са посебним законом.

Део програма образовања и васпитања у практичној настави може да остварује привредно друштво, друго правно или физичко лице, у складу са посебним законом.

У привредном друштву или другом правном лицу из става 5. овог члана образовно-васпитни рад обавља наставник практичне наставе, координатор учења кроз рад и инструктор који испуњава услове прописане посебним законом.

Образовно-васпитни рад обухвата наставне и ваннаставне активности установе којима се остварује програм образовања и васпитања и постижу прописани циљеви и ~~етандарди—постигнућа~~ СТАНДАРДИ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА, у складу са овим и посебним законом.

Упис ученика у основну школу**Члан 18.**

Уписом у први разред дете стиче својство ученика.

У први разред уписује се свако дете које до почетка школске године има најмање шест и по, а највише седам и по година.

Изузетно, детету може да се одложи упис у први разред за годину дана, у складу са посебним законом.

Дете које има од шест до шест и по година уписује се у први разред након провере спремности за полазак у школу.

Школа је дужна да организује проверу спремности из става 4. овог члана.

Ако дете старије од седам и по година због болести или других разлога није уписано у први разред, може да се упише у први или одговарајући разред, на основу претходне провере знања.

~~Претходну проверу знања обавља тим састављен од наставника разредне наставе, педагога и психолога школе уважавајући стандарде постигнућа и ценећи најбољи интерес детета.~~

ПРЕТХОДНУ ПРОВЕРУ ЗНАЊА ОБАВЉА ТИМ САСТАВЉЕН ОД НАСТАВНИКА РАЗРЕДНЕ НАСТАВЕ, ОДНОСНО ПРЕДМЕТНЕ НАСТАВЕ, ПЕДАГОГА И ПСИХОЛОГА ШКОЛЕ УВАЖАВАЈУЋИ СТАНДАРДЕ ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА И ЦЕНЕЋИ НАЈБОЉИ ИНТЕРЕС УЧЕНИКА.

Ближи услови за упис ученика у основну школу уређују се посебним законом.

Упис ученика у средњу школу Члан 19.

У први разред средње школе уписују се лица са стеченим основним образовањем и васпитањем, у складу са посебним законом.

У први разред средње школе која остварује програме музичког и балетског образовања, прилагођен или индивидуализовани школски програм за ученике са изузетним, **ОДНОСНО ПОСЕБНИМ** способностима, као и индивидуални образовни план за ученике и одрасле са сметњама у развоју, уписују се лица у складу са посебним законом.

Изузетно, поједина лица или групе лица из осетљивих категорија, лица са сметњама у развоју и инвалидитетом, могу да се упишу у средњу школу под повољнијим условима ради постизања пуне равноправности у стицању образовања и васпитања, у складу са мерилима и по поступку који пропише министар.

Након завршеног средњег образовања и васпитања у средњу школу може да се упише лице ради преквалификације, доквалификације, специјалистичког или мајсторског образовања, у складу са посебним законом.

У средњу школу може да се упише и лице са стеченим или завршеним основним образовањем и васпитањем ради стручног оспособљавања, односно обучавања.

Изузетно, одрасли који стиче основно образовање може упоредо да похађа прописани или одобрени програм обуке у средњој школи.

Одговорност за упис и редовно похађање наставе Члан 22.

Родитељ, односно други законски заступник одговоран је за упис детета у школу, за редовно похађање наставе и обављање других школских обавеза.

Јединица локалне самоуправе води евиденцију и обавештава школу и родитеље, односно друге законске заступнике, о деци која треба да се упишу у први разред основне школе најкасније до краја фебруара текуће године за наредну школску годину.

Школа је дужна да, у складу са просторним и кадровским могућностима, обавести родитеља, односно другог законског заступника о одлуци по његовом захтеву за упис детета ван подручја школе, до 30. априла текуће календарске године.

Школа је дужна да обавести родитеља, односно другог законског заступника и јединицу локалне самоуправе о детету које није уписано у први разред, најкасније 15 дана пре почетка школске године.

Школа је дужна да обавести родитеља, односно другог законског заступника о ученику који нередовно похађа или је престао да похађа наставу, најкасније два дана од дана престанка похађања наставе.

Ако родитељ, односно други законски заступник по пријему обавештења из става 5. овога члана не обезбеди да у року од три дана ученик настави редовно да похађа наставу, **ИЛИ НЕ ОБАВЕСТИ ШКОЛУ О РАЗЛОЗИМА ИЗОСТАЈАЊА УЧЕНИКА**, школа одмах обавештава јединицу локалне самоуправе и надлежну установу социјалне заштите.

Упис деце у предшколску установу и упис ученика у основну и средњу школу уређени су посебним законом.

Трајање предшколског васпитања и образовања

Члан 24.

Предшколско васпитање и образовање остварује се у трајању утврђеном програмом предшколског васпитања и образовања.

Програм припреме детета пред полазак у основну школу, као део предшколског васпитања и образовања (у даљем тексту: припремни предшколски програм) траје четири сата дневно, најмање девет месеци и остварује га васпитач.

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА, ПРИПРЕМНИ ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ МОЖЕ ДА ОСТВАРУЈЕ НАСТАВНИК РАЗРЕДНЕ НАСТАВЕ, КАДА ЗБОГ МАЛОГ БРОЈА ДЕЦЕ НИЈЕ МОГУЋЕ ФОРМИРАТИ ВАСПИТНУ ГРУПУ, ВЕЋ СЕ ДЕЦА ПРИКЉУЧУЈУ УЧЕНИЦИМА КОМБИНОВАНОГ ОДЕЉЕЊА.

Школска и радна година

Члан 28.

~~Образовно-васпитни рад школе остварује се у току школске године, која почиње 1. септембра, а завршава се 31. августа наредне године.~~

ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ РАД ОСТВАРУЈЕ СЕ У ТОКУ ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ, КОЈА ПОЧИЊЕ 1. СЕПТЕМБРА, ИЗВОЂЕЊЕМ ХИМНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, А ЗАВРШАВА СЕ 31. АВГУСТА НАРЕДНЕ ГОДИНЕ.

Образовно-васпитни рад организује се у два полугодишта.

Ученици имају школски распуст.

Време, трајање и организација образовно-васпитног рада и школског распуста утврђује се школским календаром.

Школски календар може да се мења:

- 1) у изузетним случајевима по одлуци министра;
- 2) на захтев школе уз сагласност министра;
- 3) на захтев јединице локалне самоуправе уз сагласност

министра.

Школски календар прописује министар до 1. јуна текуће године за наредну школску годину.

Васпитно-образовни рад предшколске установе остварује се у току радне године, која се прилагођава школској години.

Школска управа

Члан 31.

За обављање стручно-педагошког надзора, спољашњег вредновања рада установа, давање подршке развојном планирању и унапређивању квалитета рада установа и обављање других послова утврђених законом, у Министарству се образују организационе јединице за обављање тих послова ван седишта Министарства – школске управе, у складу са законом.

Министарство у оквиру школске управе:

- 1) ПЛАНИРА И СПРОВОДИ ~~обавља~~ стручно-педагошки надзор у установама;
- 2) планира и спроводи спољашње вредновање рада установа;
- 3) прати стручно усавршавање наставника, васпитача, стручног сарадника, директора и секретара установе и даје предлоге за стручно усавршавање, а ради унапређивања личног и професионалног развоја запослених и укупног рада установе;

4) даје подршку развојном планирању, развоју предшколског, школског и васпитног програма и унапређивању квалитета образовања и васпитања, као подршка самовредновању и спровођењу спољашњег вредновања;

5) учествује у припремама плана развоја образовања и васпитања за подручје за које је образована школска управа и прати његово остваривање;

6) обезбеђује све услове да установе несметано уносе, попуњавају, ажурирају и одржавају базу података о образовању и васпитању у оквиру јединственог информационог система просвете;

7) сарађује са свим надлежним органима, службама и организацијама на територији за подручје за које је школска управа образована;

8) учествује у планирању мреже установа;

9) обавља и друге послове, у складу са законом и другим прописима.

Надлежност Националног просветног савета

Члан 34.

У области развоја и унапређивања система образовања и васпитања Национални просветни савет даје мишљење:

1) о стању образовања и васпитања на свим нивоима из своје надлежности и усаглашености система образовања и васпитања са европским принципима и вредностима;

2) о правцима развоја и унапређивања квалитета предшколског, основног и средњег општег и уметничког образовања и васпитања;

3) Министарству у поступку доношења закона и других аката, којима се уређују питања од значаја за област образовања и васпитања;

4) о стандардима ОБРАЗОВНИХ постигнућа;

5) о стандардима и то:

(1) стандардима компетенција за професију наставника и васпитача и стручног сарадника и њиховог професионалног развоја;

(2) стандардима компетенција директора;

(2а) СТАНДАРДИМА КОМПЕТЕНЦИЈА СЕКРЕТАРА;

(3) стандардима квалитета уџбеника и наставних средстава;

(4) стандардима услова за остваривање посебних програма у области предшколског васпитања и образовања;

(5) стандардима квалитета рада установе;

6) на основе програма предшколског васпитања и образовања, Национални оквир образовања и васпитања, планове и програме наставе и учења основног и средњег општег и уметничког образовања и васпитања, део планова и програма наставе и учења средњег стручног образовања и васпитања и образовања одраслих за општеобразовне предмете и основе васпитног програма;

7) о предлогу програма: завршног испита основног образовања и васпитања, опште и уметничке матуре, у складу са овим и посебним законом.

У области развоја и унапређивања система образовања и васпитања Национални просветни савет даје предлоге:

1) за смањење стопе осипања и раног напуштања образовног система и утврђује предлоге мера за наставак образовања деце и ученика који су напустили систем;

2) у вези са образовањем и о допунском образовању наставника, васпитача и стручних сарадника;

3) о постојању потребе за новим уџбеницима;

4) и обавља друге послове, у складу са законом.

У области развоја и унапређивања система образовања и васпитања Национални просветни савет учествује у:

- 1) припреми стратегије образовања на основу утврђених праваца развоја предшколског, основног и средњег општег и уметничког образовања и васпитања;
- 2) консултацијама и прибављању мишљења представника релевантних друштвених група;
- 3) и обавља друге послове, у складу са законом.

Надлежност Савета за стручно образовање и образовање одраслих **Члан 36.**

Савет за стручно образовање и образовање одраслих:

- 1) прати и анализира стање образовања из своје надлежности, његову усаглашеност са потребама тржишта рада и предлаже мере за његово унапређивање;
- 2) учествује у припреми стратегије развоја и унапређивања квалитета стручног образовања, а посебно средњег стручног образовања и васпитања, образовања одраслих, специјалистичког и мајсторског образовања, средњег стручног образовања и обука лица са сметњама у развоју и инвалидитетом и других облика стручног образовања (формалног и неформалног);
- 3) даје мишљење о:
  - (1) посебним стандардима постигнућа ~~СТАНДАРДИМА~~ СТАНДАРДИМА ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА за средње стручно образовање;
  - (2) додатним стандардима квалитета рада стручних школа и школа за образовање одраслих;
  - (3) делу планова и програма наставе и учења за образовне профиле, и то за стручне предмете и модуле средњег стручног образовања и васпитања и образовања одраслих и програме других облика стручног образовања – образовања за рад, стручног оспособљавања и обуке;
  - (4) програмима: специјалистичког испита, мајсторског испита, завршног испита образовања за рад, испита стручног оспособљавања, испита за обуку и моделе признавања претходно стечених знања и вештина, у складу са овим и посебним законом;
  - (5) стандардима квалификација за ниво средњег стручног образовања и васпитања, стручног усавршавања и других облика стручног образовања;
  - (6) програмима стручне матуре и завршног испита средњег стручног образовања;
  - (7) развоју и спровођењу каријерног вођења и саветовања.
- 4) даје предлоге о:
  - (1) листи образовних профила;
  - (2) стандардима програма и стандардима за остваривање програма стручног оспособљавања и обуке када се остварују према ваншколским прописима;
  - (3) потреби за новим уџбеницима;
  - (4) одговарајућим мерама за превенцију раног напуштања образовног система и за наставак образовања.
- 5) разматра, заузима ставове и даје мишљење Министарству у поступку припремања нацрта закона, предлога прописа о мрежи стручних школа и школа за образовање одраслих и других аката којима се уређују питања од значаја за образовање из његове надлежности;
- 6) прати, подстиче и усмерава активности које повезују образовање и васпитање и запошљавање и њихов утицај на привредни развој;
- 7) повезује и укључује потребе и интересе социјалних партнера са правцима развоја стручног образовања и образовања одраслих;
- 8) обавља и друге послове, у складу са законом.

**Центар за стручно образовање и образовање одраслих
Члан 41.**

Завод за унапређивање образовања и васпитања, у оквиру Центра за стручно образовање и образовање одраслих обавља стручне послове који се, нарочито, односе на:

- 1) припрему стандарда из надлежности Савета за стручно образовање и образовање одраслих;
- 2) припрему дела плана и програма наставе и учења средњег стручног образовања и васпитања за образовне профиле и програма завршног испита и СТРУЧНОГ ДЕЛА ИСПИТА У ОКВИРУ стручне матуре на основу стандарда квалификација;
- 4) припрему дела планова и програма наставе и учења основног и средњег стручног образовања одраслих;
- 5) припрему програма мајсторског и специјалистичког образовања и њихових испита;
- 6) припрему садржаја програма обуке и испита за инструкторе за извођење учења кроз рад код послодавца у дуалном образовању;
- 7) припрему концепта и стандарда признавања претходно стечених знања и вештина;
- 8) учествовање у припреми стандарда квалитета уџбеника стручног образовања и образовања одраслих и плана уџбеника;
- 9) давање стручне оцене уџбеника стручног образовања и образовања одраслих у поступку одобравања;
- ~~10) припрему дела националног оквира квалификација и припрему листе квалификација;~~
- 11) припрему мреже стручних школа и школа за образовање одраслих и праћење њене целисходности;
- 12) припрему развојних пројеката, анализа, истраживања и активности које повезују стручно образовање и запошљавање;
- ~~13) давање мишљења о испуњености стандарда за остваривање програма стручног оспособљавања и обуке;~~
- 14) помоћ у координацији социјалног дијалога и партнерства на различитим нивоима планирања, развоја и остваривања стручног образовања и образовања одраслих;
- 15) даје иницијативу за увођење огледа а уколико није иницијатор, прати у току спровођења огледа део који се односи на садржај програма огледа и методе рада;
- 16) друге послове, у складу са овим законом и актом о оснивању.

Послове из става 1. тачка 9) овог члана Завод за унапређивање образовања и васпитања обавља као поверени посао.

**Центар за професионални развој запослених у образовању
Члан 42.**

Завод за унапређивање образовања и васпитања, у оквиру Центра за професионални развој запослених у образовању обавља стручне послове који се, нарочито, односе на:

- 1) унапређивање и развој стандарда компетенција за професију наставника, СЕКРЕТАРА и директора;
- 2) припрему стандарда компетенција за професију васпитача и стручног сарадника;
- 3) припрему и стално унапређивање програма:

- (1) увођења у посао наставника, васпитача и стручног сарадника – приправника;
  - (2) за полагање испита за дозволу за рад;
  - 4) припрему програма и остваривање обуке за менторе; припрема и стално унапређивање критеријума за избор ментора;
  - 5) припрему програма и остваривање обуке за полагање испита за директора установе;
  - 6) припрему програма испита за директора установе;
- 6А) ПРИПРЕМУ ПРОГРАМА ИСПИТА ЗА СЕКРЕТАРА УСТАНОВЕ**
- 7) припрему и остваривање обука за примену нових програма наставе и учења и концепције васпитања и образовања на којој се они заснивају;
  - 8) учествовање у остваривању националних и међународних програма и истраживања у области професионалног развоја запослених;
  - 9) припрему и објављивање приручника, водича и других дидактичких материјала за наставнике, васпитаче, стручне сараднике и директоре установа;
  - 10) анализу стручног усавршавања на основу података које Центар континуирано прикупља о различитим аспектима остварених облика стручног усавршавања;
  - 11) информисање стручне јавности о питањима релевантним за стручно усавршавање;
  - 12) одобравање програма и осталих облика сталног стручног усавршавања наставника, васпитача, стручног сарадника и директора;
  - 13) друге послове, у складу са овим законом и актом о оснивању.

Послове из става 1. тачка 12) овог члана Завод за унапређивање образовања и васпитања обавља као поверени посао.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања

Члан 43.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања обавља стручне послове у области праћења и вредновања степена остварености општих принципа, циљева образовања и васпитања, остваривања стандарда постигнућа ~~СТАНДАРДА~~ **СТАНДАРДА ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА** по нивоима и врстама образовања, као и друге послове, у складу са законом, актом о оснивању и статутом.

Завод из става 1. овог члана у свом саставу има организационе јединице – центре, и то:

- 1) Центар за осигурање квалитета рада установа;
- 2) Центар за испите;
- 3) Центар за међународна, национална испитивања и развојно-истраживачке послове;
- 4) Центар за образовну технологију.

Завод прописује начин осигурања тајности и руковања подацима у поступку припреме испита, начин коришћења и архивирања података добијених у спроведеним међународним и националним испитима.

Завод је дужан да објави извештај о резултатима националних и међународних испита и истраживања и националне извештаје о спољашњем вредновању квалитета рада установа, у року од 30 дана од дана израде извештаја.

Центар за испите
Члан 45.

~~Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, у оквиру Центра за националне испите обавља следеће стручне послове:~~

- ~~1) учествује у планирању стратегије и методологије спровођења испита;~~
- ~~2) конструише задатке, тестове, испитне материјале;~~
- ~~3) припрема предлог програма испита;~~
- ~~4) објављује испитне каталоге;~~
- ~~5) израђује и публикује радне материјале и приручнике за припремање испита;~~
- ~~6) учествује у организацији и спровођењу свих врста националних испитивања укључујући завршни испит у основном образовању и матуру у средњем образовању и васпитању за општеобразовне предмете;~~
- ~~7) пружа стручну помоћ и подршку у припреми стручне и уметничке матуре;~~
- ~~8) учествује у изради извештаја о резултатима националних испитивања;~~
- ~~9) развија и остварује програме обука за квалитетну припрему и спровођење свих фаза испита;~~
- ~~10) израђује и одржава банке задатака за национална испитивања.~~

ЧЛАН 45.

ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА У ОКВИРУ ЦЕНТРА ЗА ИСПИТЕ ОБАВЉА СЛЕДЕЋЕ ПОСЛОВЕ:

- 1) ПРИПРЕМА ПРЕДЛОГ ПРОГРАМА ЗАВРШНОГ ИСПИТА НА КРАЈУ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА;**
- 2) УЧЕСТВУЈЕ У ПРИПРЕМИ ПРЕДЛОГА САДРЖАЈА ЗАВРШНОГ ИСПИТА У СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ И ОПШТОЈ, СТРУЧНОЈ И УМЕТНИЧКОЈ МАТУРИ;**
- 3) ОРГАНИЗУЈЕ И СПРОВОДИ ЗАВРШНИ ИСПИТ НА КРАЈУ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА;**
- 4) ОРГАНИЗУЈЕ И СПРОВОДИ ПРИЈЕМНЕ ИСПИТЕ ЗА УПИС У СРЕДЊЕ ШКОЛЕ ЗА УЧЕНИКЕ ЗА ПОСЕБНИМ СПОСОБНОСТИМА (УМЕТНИЧКА ШКОЛА – МУЗИЧКА, БАЛЕТСКА И УМЕТНИЧКА ШКОЛА ЛИКОВНЕ ОБЛАСТИ, ОДНОСНО ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ ИЗ ОБЛАСТИ УМЕТНОСТИ, ШКОЛА ИЛИ ОДЕЉЕЊЕ ЗА УЧЕНИКЕ СА ПОСЕБНИМ СПОСОБНОСТИМА, ШКОЛА У КОЈОЈ СЕ ДЕО НАСТАВЕ ОСТВАРУЈЕ НА СТРАНОМ ЈЕЗИКУ И ШКОЛА ЗА ТАЛЕНТОВАНЕ УЧЕНИКЕ);**
- 5) ОРГАНИЗУЈЕ И СПРОВОДИ ОПШТУ, УМЕТНИЧКУ И СТРУЧНУ МАТУРУ И ЗАВРШНИ ИСПИТ НА КРАЈУ СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА;**
- 6) ПРИПРЕМА ТЕСТОВЕ И УПУТСТВО ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ТЕСТОВА ЗА ЗАВРШНИ ИСПИТ НА КРАЈУ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА, ОПШТУ И СТРУЧНУ МАТУРУ, ПРИПРЕМА ИСПИТ ЗА УМЕТНИЧКУ МАТУРУ, ПРИПРЕМА СТАНДАРДИЗОВАНЕ РАДНЕ ЗАДАТКЕ ЗА ПРАКТИЧНИ РАД СА УПУТСТВОМ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ЗА СТРУЧНУ МАТУРУ И ЗАВРШНИ ИСПИТ НА КРАЈУ СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА;**

7) ПРИПРЕМА ТЕСТОВЕ И УПУТСТВО ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ТЕСТОВА ЗА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ ЗА УЧЕНИКЕ ЗА ПОСЕБНИМ СПОСОБНОСТИМА (УМЕТНИЧКА ШКОЛА – МУЗИЧКА, БАЛЕТСКА И УМЕТНИЧКА ШКОЛА ЛИКОВНЕ ОБЛАСТИ, ОДНОСНО ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ ИЗ ОБЛАСТИ УМЕТНОСТИ, ШКОЛА ИЛИ ОДЕЉЕЊЕ ЗА УЧЕНИКЕ СА ПОСЕБНИМ СПОСОБНОСТИМА, ШКОЛА У КОЈОЈ СЕ ДЕО НАСТАВЕ ОСТВАРУЈЕ НА СТРАНОМ ЈЕЗИКУ И ШКОЛА ЗА ТАЛЕНТОВАНЕ УЧЕНИКЕ);

8) ОБРАЗУЈЕ И КООРДИНИРА РАД РАДНИХ ГРУПА ЗА ИЗРАДУ, РЕЦЕНЗИРАЊЕ, ПРЕГЛЕДАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ ИСПИТНОГ МАТЕРИЈАЛА ЗА ИСПИТЕ ИЗ ТАЧ. 5) И 6) ОВОГ СТАВА;

9) АНАЛИЗИРА И ИНТЕРПРЕТИРА РЕЗУЛТАТЕ И ИЗРАЂУЈЕ ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О СПРОВЕДЕНОМ ЗАВРШНОМ ИСПИТУ НА КРАЈУ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА, ОПШТОЈ, УМЕТНИЧКОЈ И СТРУЧНОЈ МАТУРИ И ЗАВРШНОМ ИСПИТУ НА КРАЈУ СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА;

10) ИЗРАЂУЈЕ И ПУБЛИКУЈЕ РАДНЕ МАТЕРИЈАЛЕ И ПРИРУЧНИКЕ ЗА ПРИПРЕМАЊЕ ИСПИТА;

11) ИЗРАЂУЈЕ ТЕСТОВЕ И УПУТСТВО ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ИЗ ТАЧ. 6) И 7) ОВОГ СТАВА НА ЈЕЗИЦИМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА, У САРАДЊИ СА НАЦИОНАЛНИМ САВЕТИМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА;

12) ИЗРАЂУЈЕ И ПУБЛИКУЈЕ РАДНЕ МАТЕРИЈАЛЕ И ПРИРУЧНИКЕ ЗА ПРИПРЕМАЊЕ ИСПИТА НА ЈЕЗИЦИМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА, У САРАДЊИ СА НАЦИОНАЛНИМ САВЕТИМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА;

13) ПРУЖА СТРУЧНУ ПОМОЋ У ПРИЛАГОЂАВАЊУ УСЛОВА ЗА ПОЛАГАЊЕ ИСПИТА И ПРИЛАГОЂАВА ИСПИТНЕ МАТЕРИЈАЛЕ УЧЕНИЦИМА СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ;

14) УЧЕСТВУЈЕ У ОРГАНИЗАЦИЈИ И СПРОВОЂЕЊУ СВИХ ВРСТА НАЦИОНАЛНИХ ИСПИТИВАЊА;

15) РАЗВИЈА ПРОГРАМЕ ОБУКА ЗА КВАЛИТЕТНУ ПРИПРЕМУ И СПРОВОЂЕЊЕ СВИХ ФАЗА ИСПИТА;

16) ИЗРАЂУЈЕ И ОДРЖАВА БАНКЕ ЗАДАТАКА ЗА НАЦИОНАЛНЕ ИСПИТЕ.

17) УПРАВЉА ИНФОРМАЦИОНИМ СИСТЕМОМ ИЗ ЧЛАНА 181А ОВОГ ЗАКОНА.

ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА ИЗРАДЕ, РЕЦЕНЗИРАЊА, ПРЕГЛЕДАЊА И ОЦЕЊИВАЊА ИСПИТНОГ МАТЕРИЈАЛА, ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ОБРАЗУЈЕ РАДНЕ ГРУПЕ ПО ПРЕДМЕТИМА И ПОДРУЧЈИМА РАДА.

Центар за међународна, национална испитивања и развојно-истраживачке послове

Члан 46.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, у оквиру Центра за међународна, национална испитивања и развојно-истраживачке послове обавља следеће стручне послове:

- 1) учествује у планирању стратегије и методологије спољашњег вредновања система образовања и васпитања;
- 2) учествује у спровођењу међународних и других истраживања од значаја за квалитет образовања и васпитања;
- 3) припрема и спроводи истраживачки рад у подручју образовних мерења, спољашњег проверавања остварености стандарда—постигнућа СТАНДАРДА ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА ученика и додате вредности у образовању и васпитању;
- 4) анализира и статистички обрађује, припрема и објављује извештаје о резултатима испита, спољашњег вредновања установа и других истраживања у области образовања и васпитања;
- 5) спроводи истраживачке и евалуационе студије у области образовања и васпитања;
- 6) предлаже Министарству мере за унапређивање квалитета образовања и васпитања на основу резултата истраживања и анализе квалитета испита и испитивања;
- 7) спроводи вредновање огледа у образовању и васпитању.

Обезбеђивање квалитета рада установе

Члан 49.

Установа се самостално и у сарадњи са надлежним органом јединице локалне самоуправе стара о обезбеђивању и унапређивању услова за развој образовања и васпитања, обезбеђивању и унапређивању квалитета програма образовања и васпитања, свих облика образовно-васпитног рада и услова у којима се он остварује.

Ради обезбеђивања квалитета рада у установи се вреднују остваривање циљева, исхода и стандарда ОБРАЗОВНИХ постигнућа, Националног оквира образовања и васпитања, наставног плана и програма образовања и васпитања, предшколског програма, школског програма, развојног плана, допринос и укљученост родитеља, односно других законских заступника деце и ученика у различите облике образовно-васпитног рада и услова у којима се он остварује.

Вредновање квалитета остварује се као самовредновање и спољашње вредновање.

Самовредновањем установа оцењује: квалитет програма образовања и васпитања и његово остваривање, све облике и начин остваривања образовно-васпитног рада, стручно усавршавање и професионални развој, услове у којима се остварује образовање и васпитање, задовољство деце, ученика и родитеља, односно других законских заступника деце и ученика.

У самовредновању учествују стручни органи, савет родитеља, ученички парламент, ученици, наставници, васпитачи, стручни сарадници, СЕКРЕТАР, директор и орган управљања установе.

Самовредновање се обавља сваке године по појединим областима вредновања, а сваке четврте или пете године – у целини.

Извештај о самовредновању квалитета рада установе подноси директор васпитно-образовном, наставничком, односно педагошком већу, савету родитеља, ученичком парламенту и органу управљања, као и надлежној школској управи.

Спољашње вредновање рада установе обавља се стручно-педагошким надзором Министарства и од стране Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања учествује у спољашњем вредновању квалитета рада установе путем вредновања ОБРАЗОВНИХ постигнућа ученика на завршним и матурским испитима или по указаној потреби и на захтев Министарства.

Органе СТРУЧНЕ ОРГАНЕ и тела установе, поступке праћења остваривања програма образовања и васпитања, других облика образовно-васпитног рада и услова рада, основе и мерила за самовредновање и вредновање, садржину и начин објављивања резултата самовредновања и вредновања квалитета рада установе, по прибављеном мишљењу надлежног савета, прописује министар.

ОБРАЗОВНО-НАУЧНИ ЦЕНТАР

ЧЛАН 55А

РАДИ ОБАВЉАЊА ПОСЛОВА, ПОДИЗАЊА КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВНИХ, НАУЧНИХ, ИСТРАЖИВАЧКИХ, СПОРТСКИХ, ОМЛАДИНСКИХ И ТУРИСТИЧКИХ ПРОЈЕКТА И ПРОГРАМА И ЊИХОВЕ ДОСТУПНОСТИ КОРИСНИЦИМА, ВЛАДА МОЖЕ ДА ОСНУЈЕ ОБРАЗОВНО-НАУЧНИ ЦЕНТАР, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈУ ЈАВНЕ СЛУЖБЕ.

Програми образовања и васпитања у установи

Члан 56.

Предшколска установа развија и остварује програме васпитања и образовања деце, у складу са основама програма предшколског васпитања и образовања, предшколским програмом и посебним законом.

Основна школа остварује школски програм, а може да остварује и: индивидуални образовни план за ученике и одрасле са сметњама у развоју, као и за ученике са изузетним способностима, ПРОГРАМ ЗА УЧЕНИКЕ СА ПОСЕБНИМ СПОСОБНОСТИМА, индивидуалан програм српског језика, односно језика националне мањине за ученике који не познају језик на коме се изводи настава, школски програм за музичко и балетско образовање, школски програм за образовање одраслих, васпитни програм за ученике у школи са домом и друге програме, у складу са посебним законом.

Средња школа остварује школски програм општег, стручног и уметничког образовања и васпитања, а може да остварује и: индивидуални образовни план за ученике и одрасле са сметњама у развоју, као и за ученике са изузетним способностима, ПРОГРАМ ЗА УЧЕНИКЕ СА ПОСЕБНИМ СПОСОБНОСТИМА, индивидуалан програм српског језика, односно језика националне мањине за ученике који не познају језик на коме се изводи настава, школски програм за музичко и балетско образовање, школски програм за образовање одраслих, васпитни програм за ученике у школи са домом, програм специјалистичког и мајсторског образовања, програм образовања за рад, програме стручног оспособљавања, обуке и друге програме, у складу са посебним законом.

~~Изузетно, основна школа може да остварује и предшколски програм, а средња школа — предшколски програм, програм основног образовања и васпитања и васпитни програм.~~

ИЗУЗЕТНО, ОСНОВНА ШКОЛА МОЖЕ ДА ОСТВАРУЈЕ И ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ, ОСНОВНА МУЗИЧКА ШКОЛА И ПРОГРАМ СРЕДЊЕГ МУЗИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА, А СРЕДЊА ШКОЛА – ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ, ПРОГРАМ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА И ВАСПИТНИ ПРОГРАМ.

Осим програма из ст. 1–4. овог члана установа може да остварује и друге програме и активности усмерене на унапређивање образовно-васпитног рада, повећања квалитета и доступности образовања и васпитања.

Планови и програми наставе и учења основног и средњег образовања и васпитања **Члан 60.**

Планови наставе и учења у основном и средњем образовању и васпитању, садрже:

1) листу обавезних предмета и изборних програма и активности по разредима;

2) укупан годишњи фонд часова по предметима, програмима и активностима;

3) недељни фонд часова по предметима, програмима и активностима.

~~Програми наставе и учења у основном и средњем образовању и васпитању, садрже:~~

~~1) циљеве основног, општег средњег, стручног и уметничког образовања и васпитања и циљеве учења предмета, изборних програма и активности по разредима;~~

~~2) опште предметне компетенције;~~

~~3) специфичне предметне компетенције;~~

~~4) исходе учења;~~

~~5) образовне стандарде за основно образовање и васпитање и опште средње образовање и васпитање;~~

~~6) стандард квалификације за средње стручно образовање и васпитање;~~

~~7) кључне појмове садржаја сваког предмета;~~

~~8) упутство за дидактичко-методичко остваривање програма;~~

~~9) упутство за формативно и сумативно оцењивање ученика;~~

~~10) начин прилагођавања програма музичког и балетског образовања и васпитања, образовање и васпитање ученика са изузетним способностима, за образовање и васпитање на језику националне мањине и образовање одраслих;~~

~~11) смернице за прилагођавање програма наставе и учења, као и за пружање индивидуалне, односно групне додатне подршке за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом који образовање стичу, када је то у најбољем интересу, у школи за образовање и васпитање ученика са сметњама у развоју, а на основу мишљења Интерресорне комисије и уз сагласност родитеља, односно другог законског заступника ученика.~~

ПРОГРАМИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА У ОСНОВНОМ И СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ, САДРЖЕ:

1) **ЦИЉЕВЕ ОСНОВНОГ, ОПШТЕГ СРЕДЊЕГ, СТРУЧНОГ И УМЕТНИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА И ЦИЉЕВЕ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА, ИЗБОРНИХ ПРОГРАМА И АКТИВНОСТИ ПО РАЗРЕДИМА;**

2) **ОБРАЗОВНЕ СТАНДАРДЕ ЗА ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ И ОПШТЕ СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ;**

3) **КЉУЧНЕ ПОЈМОВЕ САДРЖАЈА СВАКОГ ПРЕДМЕТА;**

4) УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА;

5) УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА;

6) НАЧИН ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА МУЗИЧКОГ И БАЛЕТСКОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА, ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ УЧЕНИКА СА ИЗУЗЕТНИМ, ОДНОСНО ПОСЕБНИМ СПОСОБНОСТИМА, ЗА ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ НА ЈЕЗИКУ НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ И ОБРАЗОВАЊЕ ОДРАСЛИХ.

СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИЛАГОЂАВАЊЕ ПРОГРАМА НАСТАВЕ И УЧЕЊА И СМЕРНИЦЕ ЗА ПРУЖАЊЕ ИНДИВИДУАЛИЗОВАНЕ ДОДАТНЕ ПОДРШКЕ ЗА УЧЕНИКЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ И ИНВАЛИДИТЕТОМ, ДОНОСИ ЗАВОД ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА.

Ученик обавезно бира са листе изборних програма верску наставу или грађанско васпитање и други страни језик.

Ученик који се определио за верску наставу или грађанско васпитање, изборни програм може једанпут да мења у току циклуса основног, односно до краја стицања средњег образовања и васпитања.

Школа је дужна да обезбеди остваривање обавезних физичких активности за све ученике, као и да понуди листу активности за које се ученици опредељују у складу са својим интересовањима.

Програми средњег стручног образовања и васпитања и дуалног образовања као дела средњег стручног образовања и васпитања, ближе се уређују посебним законом.

Квалификација и стандард квалификације

Члан 64.

Квалификација, у смислу овог закона, јесте формално признање стечених компетенција. Појединац стиче квалификацију када надлежно тело прописано наставним програмом наставе и учења, односно програмом обуке утврди да је достигао исходе учења према задатом стандарду квалификације, што се потврђује јавном исправом - дипломом или сертификатом, издатом у складу с посебним законом.

Квалификација се може стећи формалним или неформалним образовањем, односно поступком признавања претходног учења.

~~Стандард квалификације је основ за стицање квалификације на одређеном нивоу захтевности. Садржи циљеве и исходе учења и начин провере достигнутог исхода учења. У стручном образовању и обучавању садржи и опис стручних компетенција потребних за обављање групе сличних послова и задатака у оквиру једног или више средњих занимања.~~

Стандарди квалификација утврђују се у складу са законом који уређује национални оквир квалификација.

Надлежност и поступак за доношење програма образовања и васпитања

Члан 67.

Основе програма предшколског васпитања и образовања, Национални оквир образовања и васпитања, планове и програме наставе и учења основног и средњег општег образовања и васпитања, план и програм наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања, уметничког образовања и васпитања, образовања одраслих и основе васпитног програма, по прибављеном мишљењу Националног просветног савета, доноси министар.

ПЛАН И ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ВЕРСКЕ НАСТАВЕ, НА УСАГЛАШЕНИ ПРЕДЛОГ ТРАДИЦИОНАЛНИХ ЦРКАВА И ВЕРСКИХ ЗАЈЕДНИЦА, ПО ПРИБАВЉЕНОМ МИШЉЕЊУ ОРГАНА НАДЛЕЖНОГ ЗА ПОСЛОВЕ ОДНОСА СА ЦРКВАМА И ВЕРСКИМ ЗАЈЕДНИЦАМА, ДОНОСИ МИНИСТАР.

План и програм наставе и учења основног образовања одраслих по прибављеном мишљењу Националног просветног савета и Савета за стручно образовање и образовање одраслих, доноси министар.

План и програм наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања, уметничког образовања и образовања одраслих, по прибављеном мишљењу Савета за стручно образовање и образовање одраслих, доноси министар.

Програм основног и средњег образовања и васпитања за припаднике националних мањина на предлог националног савета националне мањине и мишљења Националног просветног савета, доноси министар.

Програме специјалистичког и мајсторског образовања, по прибављеним мишљењима надлежних министарстава и Савета за стручно образовање и образовање одраслих, доноси министар.

Програме других облика стручног образовања, по прибављеном мишљењу Савета за стручно образовање и образовање одраслих, доноси министар.

КОМИСИЈА ЗА ВЕРСКУ НАСТАВУ

Члан 67А

ОРГАНИЗОВАЊЕ И ОСТВАРИВАЊЕ ВЕРСКЕ НАСТАВЕ ПРАТИ КОМИСИЈА ЗА ВЕРСКУ НАСТАВУ У ШКОЛИ (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: КОМИСИЈА).

КОМИСИЈУ ОБРАЗУЈЕ ВЛАДА НА ВРЕМЕ ОД ШЕСТ ГОДИНА.

У КОМИСИЈУ СЕ ИМЕНУЈУ ПО ЈЕДАН ПРЕДСТАВНИК ТРАДИЦИОНАЛНИХ ЦРКАВА И ВЕРСКИХ ЗАЈЕДНИЦА, ТРИ ПРЕДСТАВНИКА ОРГАНА НАДЛЕЖНОГ ЗА ПОСЛОВЕ ОДНОСА СА ЦРКВАМА И ВЕРСКИМ ЗАЈЕДНИЦАМА И ТРИ ПРЕДСТАВНИКА МИНИСТАРСТВА.

ЧЛАН КОМИСИЈЕ МОЖЕ БИТИ РАЗРЕШЕН ПРЕ ИСТЕКА МАНДАТА, И ТО: НА ЛИЧНИ ЗАХТЕВ, НА ПРЕДЛОГ ПРЕДЛАГАЧА И АКО НЕ ИСПУЊАВА СВОЈУ ДУЖНОСТ КАО ЧЛАН КОМИСИЈЕ, ОДНОСНО СВОЈИМ ПОСТУПЦИМА ПОВРЕДИ УГЛЕД ДУЖНОСТИ КОЈУ ОБАВЉА.

У СЛУЧАЈУ РАЗРЕШЕЊА ЧЛАНА КОМИСИЈЕ ПРЕ ИСТЕКА МАНДАТА, ВЛАДА ПОСТАВЉА НОВОГ ЧЛАНА ПО ПРИБАВЉЕНОМ ПРЕДЛОГУ ПРЕДСТАВНИКА ЧИЈИ ЈЕ ЧЛАН РАЗРЕШЕН.

ПРЕДСЕДНИКА И ЗАМЕНИКА ПРЕДСЕДНИКА КОМИСИЈЕ БИРАЈУ ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ НА ПРВОЈ СЕДНИЦИ, ВЕЋИНОМ ГЛАСОВА ОД УКУПНОГ БРОЈА ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ.

КОМИСИЈА ОБАВЉА ПОСЛОВЕ КОЈИ СЕ, НАРОЧИТО, ОДНОСЕ НА:

1) УСАГЛАШАВАЊЕ ПРЕДЛОГА ПРОГРАМА ВЕРСКЕ НАСТАВЕ;
2) УЏБЕНИКЕ И ДРУГА НАСТАВНА СРЕДСТВА, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈУ ПИТАЊА ВЕЗАНА ЗА УЏБЕНИКЕ И ДРУГА НАСТАВНА СРЕДСТВА;

3) ДАВАЊЕ МИШЉЕЊА О ЛИСТАМА НАСТАВНИКА ВЕРСКЕ НАСТАВЕ;

4) ДРУГА ПИТАЊА ВЕЗАНА ЗА ПРАЋЕЊЕ ОРГАНИЗОВАЊА И ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА ВЕРСКЕ НАСТАВЕ.

ПРЕДСЕДНИК, ЗАМЕНИК ПРЕДСЕДНИКА И ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ НЕМАЈУ ПРАВО НА НАКНАДУ ЗА СВОЈ РАД.

НАЧИН РАДА И ДРУГА ПИТАЊА ОД ЗНАЧАЈА ЗА РАД КОМИСИЈЕ, УРЕЂУЈУ СЕ ПОСЛОВНИКОМ О РАДУ КОМИСИЈЕ.

Праћење и оцењивање ученика

Члан 72.

Оцењивањем у школи процењује се оствареност прописаних исхода и стандарда ОБРАЗОВНИХ постигнућа, а за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом прилагођених циљева, садржаја и исхода у савладавању индивидуалног образовног плана.

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Оцењивање је јавно и оцена мора одмах да буде образложена ученику.

Успех редовног ученика прати се и оцењује током наставе.

Ученик се оцењује из обавезног предмета, изборног програма и активности и из владања.

~~Ученик се оцењује најмање четири пута у полугодишту, а ако је недељни фонд часова обавезног предмета, изборног програма и активности један час најмање два пута у полугодишту.~~

УЧЕНИК СЕ ОЦЕЊУЈЕ НАЈМАЊЕ ЧЕТИРИ ПУТА У ПОЛУГОДИШТУ У ОСНОВНОМ И ТРИ ПУТА У СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ, А АКО ЈЕ НЕДЕЉНИ ФОНД ЧАСОВА ОБАВЕЗНОГ ПРЕДМЕТА, ИЗБОРНОГ ПРОГРАМА И АКТИВНОСТИ ЈЕДАН ЧАС – НАЈМАЊЕ ДВА ПУТА У ПОЛУГОДИШТУ.

На основу праћења и вредновања током наставне године закључну оцену из обавезног предмета, изборног програма и активности утврђује одељењско веће које чине наставници који предају ученику на предлог наставника, а оцену из владања на предлог одељењског старешине.

У току школске године оцењивање је описно и бројчано.

Закључна оцена из предмета јесте бројчана и изводи се на крају првог и другог полугодишта, према утврђеним стандардима ОБРАЗОВНИХ постигнућа и прописаним критеријумима за оцењивање. Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом оцењује се у складу са прилагођеним циљевима и исходима.

Бројчане оцене ученика у појединим наставним предметима су: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1). Оцена недовољан (1) није прелазна оцена.

Ученик који је на крају школске године оцењен и има прелазне оцене из свих обавезних предмета и из изборног програма други страни језик и који је оцењен из свих осталих изборних програма и активности прелази у наредни разред.

У школи која остварује међународни, односно страни програм ученик се оцењује у складу са програмом који се остварује.

Индивидуални образовни план

Члан 76.

Детету и ученику и одраслом коме је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу, ризика од раног напуштања школовања и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању, установа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека, прилагођавање начина остваривања школског програма и израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана.

Ученику који постиже резултате који превазилазе очекивани ниво образовних постигнућа, установа обезбеђује прилагођавање начина остваривања школског програма и израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана.

Индивидуални образовни план (у даљем тексту: ИОП) је посебан акт, који има за циљ оптимални развој детета и ученика и остваривање исхода

образовања и васпитања, у складу са прописаним циљевима и принципима, односно задовољавања образовно-васпитних потреба детета и ученика.

ИОП израђује тим за додатну подршку детету, односно ученику на основу претходно остварених, евидентираних и вреднованих мера индивидуализације и израђеног педагошког профила детета, ученика и одраслог, а остварује се након сагласности родитеља, односно другог законског заступника.

Уколико родитељ, односно други законски заступник, неоправдано одбије учешће у изради или давање сагласности на ИОП, установа је дужна да о томе обавести надлежну установу социјалне заштите у циљу заштите најбољег интереса детета, односно ученика.

Врсте ИОП-а јесу:

1) ИОП1 – прилагођавање начина рада и услова у којима се изводи образовно-васпитни рад; учење језика на коме се одвија образовно-васпитни рад;

2) ИОП2 – прилагођавање циљева садржаја и начина остваривања програма наставе и учења и исхода образовно-васпитног рада;

3) ИОП3 – проширивање и продубљивање садржаја образовно-васпитног рада за ученика са изузетним способностима.

ИОП доноси педагошки колегијум установе на предлог тима за инклузивно образовање, односно тима за пружање додатне подршке детету и ученику.

Тим за пружање додатне подршке детету у предшколској установи чине васпитач, стручни сарадник, сарадник, родитељ, односно други законски заступник, а у складу са потребама детета и педагошки асистент, односно лични пратилац детета, на предлог родитеља, односно другог законског заступника.

Тим за пружање додатне подршке ученику у школи чини наставник разредне наставе, односно наставник предметне наставе, одељењски старешина, стручни сарадник, родитељ, односно други законски заступник, а у складу са потребама ученика и педагошки асистент, односно лични пратилац ученика, на предлог родитеља, односно другог законског заступника.

Доношењу ИОП-а 2 претходи доношење, примена и вредновање ИОП-а 1, а обавезно је прибављање мишљења интерресорне комисије за процену потреба за додатном образовном, здравственом и социјалном подршком детету и ученику.

Мишљење интерресорне комисије за процену потреба за додатном образовном, здравственом и социјалном подршком детету и ученику, може да предвиди и измену плана наставе и учења.

У првој години рада по ИОП-у, ИОП се вреднује тромесечно, а у свакој наредној години два пута у току радне, односно школске године.

Спровођење ИОП-а прати Министарство, у складу са овим законом.

ПОДАТАК ДА ЈЕ ОБРАЗОВАЊЕ СТЕЧЕНО САГЛАСНО СТАВУ 6. ТАЧ. 2) И 3) ОВОГ ЧЛАНА УНОСИ СЕ У ОДГОВАРАЈУЋИ ДЕО ОБРАСЦА ЈАВНЕ ИСПРАВЕ.

Ближе упутство за остваривање ИОП-а, његову примену и вредновање доноси министар.

Завршни испити у основном и средњем образовању и васпитању

Члан 78.

Завршни испити у основном и средњем образовању и васпитању су испити на државном нивоу којима се завршава одређени ниво образовања и васпитања, и то:

1) у основном образовању и васпитању - завршни испит у основном образовању и васпитању;

2) у општем средњем образовању и васпитању - општа матура;

3) у средњем уметничком образовању и васпитању - уметничка матура;

4) у средњем стручном образовању и васпитању - стручна матура, завршни испит средњег стручног образовања, специјалистички и мајсторски испит и испити других облика стручног образовања.

Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом полаже завршни испит у складу са његовим чулним и моторичким могућностима, односно условима које захтева одређена врста инвалидитета.

Ученик се може уписати на следећи ниво образовања и васпитања на основу резултата постигнутог на испиту из става 1. овог члана, осим специјалистичког и мајсторског испита.

Кандидат који је након завршеног програма обуке стекао јавну исправу о оствареном стандарду квалификације у целини и јавну исправу о оствареном стандарду кључних компетенција за општеобразовни део средњег стручног образовања одраслих има право изласка на завршни испит, односно право на полагање стручне матуре.

~~Ближе услове којима су уређени завршни испити из става 1. овог члана прописује министар.~~

ПРОГРАМ, НАЧИН ОРГАНИЗАЦИЈЕ И СПРОВОЂЕЊА ИСПИТА И ДРУГА ПИТАЊА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИСПИТЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, ПРОПИСУЈЕ МИНИСТАР.

ПРИГОВОР НА ИСПИТЕ КОЈИМА СЕ ЗАВРШАВА НИВО ОБРАЗОВАЊА

ЧЛАН 82А

УЧЕНИК ОСНОВНОГ И СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА, ЊЕГОВ РОДИТЕЉ, ОДНОСНО ДРУГИ ЗАКОНСКИ ЗАСТУПНИК ИМА ПРАВО ДА ПОДНЕСЕ ПРИГОВОР НА ПРИВРЕМЕНЕ РЕЗУЛТАТЕ ЗАВРШНОГ ИСПИТА НА КРАЈУ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА, ЗАВРШНОГ ИСПИТА У СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ, ОПШТЕ, УМЕТНИЧКЕ И СТРУЧНЕ МАТУРЕ.

ПРИГОВОР ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПОДНОСИ СЕ ШКОЛИ У КОЈОЈ ЈЕ УЧЕНИК ПОЛАГАО ИСПИТ, У РОКУ ОД 24 САТА ОД ОБЈАВЉИВАЊА ПРИВРЕМЕНИХ РЕЗУЛТАТА ИСПИТА.

О ПРИГОВОРУ НА ПРИВРЕМЕНИ РЕЗУЛТАТ НА ЗАВРШНИ ИСПИТ НА КРАЈУ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА, ОПШТУ МАТУРУ, КАО И ОПШТЕОБРАЗОВНЕ ПРЕДМЕТЕ НА СТРУЧНОЈ И УМЕТНИЧКОЈ МАТУРИ, ПРВОСТЕПЕНА КОМИСИЈА ОДЛУЧУЈЕ У РОКУ ОД 24 ЧАСА ОД ИСТЕКА РОКА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРИГОВОРА.

АКО НИЈЕ ЗАДОВОЉАН ОДЛУКОМ КОМИСИЈЕ ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА, УЧЕНИК, ЊЕГОВ РОДИТЕЉ, ОДНОСНО ДРУГИ ЗАКОНСКИ ЗАСТУПНИК ИМА ПРАВО ДА ПОДНЕСЕ ПРИГОВОР ДРУГОСТЕПЕНОЈ КОМИСИЈИ, У РОКУ ОД 24 ЧАСА ОД ПРИЈЕМА ОДЛУКЕ КОМИСИЈЕ.

ДРУГОСТЕПЕНА КОМИСИЈА ОДЛУЧУЈЕ О ПРИГОВОРУ ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА У РОКУ ОД 24 ЧАСА ОД ИСТЕКА РОКА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРИГОВОРА.

О ПРИГОВОРУ НА ПРИВРЕМЕНЕ РЕЗУЛТАТЕ СТРУЧНОГ ИСПИТА НА СТРУЧНОЈ МАТУРИ, УМЕТНИЧКОГ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА НА УМЕТНИЧКОЈ МАТУРИ И ЗАВРШНОГ ИСПИТА У СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И

ВАСПИТАЊУ, ОДЛУЧУЈЕ КОМИСИЈА У РОКУ ОД 48 САТИ ОД ИСТЕКА РОКА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРИГОВОРА.

АКО КОМИСИЈА ИЗ СТ. 3, 5 И 6. ОВОГ ЧЛАНА УТВРДИ ДА ЈЕ ПРИГОВОР ОСНОВАН, МОЖЕ ИЗМЕНИТИ БРОЈ БОДОВА НА ТЕСТУ.

ОДЛУКА КОМИСИЈЕ ИЗ СТ. 5. И 6. ОВОГ ЧЛАНА ЈЕ КОНАЧНА.

САСТАВ, НАЧИН ОБРАЗОВАЊА И РАДА КОМИСИЈА ИЗ СТ. 3, 5 И 6. ОВОГ ЧЛАНА УРЕЂУЈУ СЕ У УПУТСТВУ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈУ И СПРОВОЂЕЊЕ ИСПИТА КОЈЕ ДОНОСИ МИНИСТАР, У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 78. СТАВ 5. ОВОГ ЗАКОНА.

Верификација установа

Члан 94.

Установа може да почне са радом када се утврди да испуњава услове за оснивање и почетак рада и обављање делатности и добије решење о верификацији.

Захтев за верификацију подноси се и када се у установи врши статусна промена, мења седиште, односно објекат, организује рад у издвојеном одељењу, уводи нови образовни профил, ~~или остварује нови програм образовања и васпитања~~ ОДНОСНО СМЕР ИЛИ ТИП ГИМНАЗИЈЕ, ОДНОСНО КАДА ОСНОВНА ШКОЛА ОСТВАРУЈЕ ПРИПРЕМНИ ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ ИЛИ ПРОГРАМ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ.

Захтев за верификацију садржи: назив, седиште и врсту установе, програм образовања и васпитања, језик на коме ће се остваривати образовно-васпитни рад, разлоге и оправданост оснивања и услове које обезбеђује оснивач за почетак рада и обављање делатности. Уз захтев се достављају акт о оснивању установе и докази о испуњености услова из чл. 91. и 92. овог закона.

Захтев за верификацију основне школе подноси се најкасније до 28. фебруара текуће школске године за наредну школску годину, а за средњу школу најкасније до 31. децембра за наредну школску годину.

О захтеву за верификацију установе одлучује Министарство најкасније у року од шест месеци од подношења уредног захтева.

Решење о захтеву за верификацију установе је коначно у управном поступку.

Забрана рада установе

Члан 106.

Када орган надлежан за обављање послова инспекцијског, односно стручно-педагошког надзора утврди да установа не испуњава прописане услове за рад или не обавља делатност на прописани начин, као и у случају обуставе рада или штрајка организованог супротно закону, Министарство предузима једну од следећих мера:

- 1) одређује рок за испуњење услова, односно отклањање неправилности у обављању делатности и о томе обавештава оснивача;
- 2) разрешава орган управљања и именује привремени орган управљања;
- 3) разрешава директора и поставља вршиоца дужности директора;
- 4) разрешава орган управљања и директора и именује привремени орган управљања и поставља вршиоца дужности директора.

Привремени орган управљања из става 1. тач. 2) и 4) овог члана има пет чланова и обавља послове из надлежности органа управљања.

Ако у току трајања мере из става 1. тачка 2) овог члана истекне мандат директору установе или вршиоцу дужности директора установе, министар поставља вршиоца дужности директора до престанка привремене мере и избора директора.

Ако у току трајања привремене мере из става 1. тачка 3) овог члана истекне мандат органу управљања установе, министар именује привремени орган управљања, до престанка привремене мере и именовања органа управљања.

Вршилац дужности директора установе и привремени орган управљања обављају дужности док Министарство не утврди да су испуњени услови, отклоњене неправилности из става 1. овог члана и да су се стекли услови за престанак привремених мера, а најдуже шест месеци.

За време трајања привремених мера не може се расписивати конкурс за избор директора установе.

За време трајања привремених мера овлашћени предлагачи из установе не могу вршити предлагање својих представника за нови орган управљања.

Ако вршилац дужности директора установе и привремени орган управљања не отклоне утврђене неправилности, Министарство решењем забрањује рад установе.

Када установа чији је оснивач друго правно или физичко лице не поступи у датом року по налогу органа из става 1. овог члана, односно када орган управљања не обавља послове из своје надлежности, а оснивач не предузме мере у складу са законом ни после прописаног рока за отклањање неправилности, Министарство решењем забрањује рад установе.

~~Оснивач одмах по добијању решења којим се забрањује рад установе одређује установу у којој деца односно ученици имају право да наставе започето образовање и васпитање.~~

~~Уколико оснивач не поступи у складу са одредбама става 10. овог члана установу одређује Министарство.~~

ПО ДОНОШЕЊУ РЕШЕЊА КОЈИМ СЕ ЗАБРАЊУЈЕ РАД УСТАНОВЕ, МИНИСТАРСТВО ОДРЕЂУЈЕ УСТАНОВУ У КОЈОЈ ДЕЦА, ОДНОСНО УЧЕНИЦИ ИМАЈУ ПРАВО ДА НАСТАВЕ ЗАПОЧЕТО ОБРАЗОВАЊЕ.

ТРОШКОВЕ НАСТАВКА ПРОГРАМА ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА У ЗАПОЧЕТОЈ ГОДИНИ У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ, ЗАПОЧЕТОГ ЦИКЛУСА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ИЛИ ЗАПОЧЕТОГ ПРОГРАМА СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА, ЗА ДЕЦУ И УЧЕНИКЕ ИЗ СТАВА 10. ОВОГ ЧЛАНА СНОСИ УСТАНОВА КОЈОЈ ЈЕ ЗАБРАЊЕН РАД.

Забрана насиља, злостављања и занемаривања

Члан 111.

У установи је забрањено физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање запосленог, детета, ученика, одраслог, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у установи.

Повреде забране, из става 1. овог члана, које запослени учини према другом запосленом у установи, уређују се законом.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности детета, ученика и одраслог.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање установе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој детета, ученика и одраслог.

Установа је дужна да одмах поднесе пријаву надлежном органу ако се код детета, ученика или одраслог примете знаци насиља, злостављања или занемаривања.

Под физичким насиљем, у смислу овог закона, сматра се: физичко кажњавање детета, ученика или одраслог од стране запосленог, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у установи; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета, ученика, одраслог или запосленог; насилно понашање запосленог према детету, ученику или одраслом, као и ученика и одраслог према другом ученику, одраслом или запосленом.

Под психичким насиљем, у смислу овог закона, сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства.

Под социјалним насиљем, у смислу овог закона, сматра се искључивање детета, ученика и одраслог из групе вршњака и различитих облика активности установе.

Под сексуалним насиљем и злостављањем, у смислу овог закона, сматра се понашање којим се дете и ученик сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Под дигиталним насиљем и злостављањем, у смислу овог закона, сматра се злоупотреба информационо комуникационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб-сајта (веб сите), четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације.

Установа је дужна да надлежном органу пријави сваки облик насиља, злостављања и занемаривања у установи почињен од стране родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица у установи.

Протокол поступања у установи у одговору на насиље и злостављање, садржај и начине спровођења превентивних и интервентних активности, услове и начине за процену ризика, начине заштите од насиља, злостављања и занемаривања, прописује министар.

~~Ближе услове о начинима препознавања невербалних облика злостављања деце и ученика од стране запосленог за време неге, одмора, рекреације и других облика васпитно-образовног рада, прописује министар.~~

Мандат органа управљања

Члан 117.

Мандат органа управљања траје четири године.

Поступак за именовање чланова органа управљања покрене се најкасније три месеца пре истека мандата претходно именованим члановима органа управљања, а предлог овлашћених предлагача доставља се скупштини јединице локалне самоуправе најкасније месец дана пре истека мандата претходно именованим члановима.

~~Скупштина јединице локалне самоуправе разрешиће, пре истека мандата, поједине чланове, укључујући и председника или орган управљања установе, на лични захтев члана, као и у случају да:~~

~~1) орган управљања доноси незаконите одлуке или не доноси одлуке које је на основу закона и статута дужан да доноси;~~

~~2) члан органа управљања неоправданим одсуствовањима или несавесним радом онемогућава рад органа управљања;~~

~~3) у поступку преиспитивања акта о именовању утврди неправилности;~~

~~4) се покрене иницијатива за разрешење члана органа управљања на предлог овлашћеног предлагача, односно због престанка основа по којем је именован у орган управљања;~~

~~5) наступи услов из члана 116. став 9. овог закона.~~

СКУПШТИНА ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ РАЗРЕШИЋЕ, ПРЕ ИСТЕКА МАНДАТА, ПОЈЕДИНЕ ЧЛАНОВЕ, УКЉУЧУЈУЋИ И ПРЕДСЕДНИКА ИЛИ ОРГАН УПРАВЉАЊА УСТАНОВЕ, НА ЛИЧНИ ЗАХТЕВ ЧЛАНА, КАО И У СЛУЧАЈУ ДА:

1) ОРГАН УПРАВЉАЊА ДОНОСИ НЕЗАКОНИТЕ ОДЛУКЕ ИЛИ НЕ ДОНОСИ ОДЛУКЕ КОЈЕ ЈЕ НА ОСНОВУ ЗАКОНА И СТАТУТА ДУЖАН ДА ДОНОСИ;

2) ЧЛАН ОРГАНА УПРАВЉАЊА НЕОПРАВДАНИМ ОДСУСТВОВАЊИМА ИЛИ НЕСАВЕСНИМ РАДОМ ОНЕМОГУЋАВА РАД ОРГАНА УПРАВЉАЊА;

3) У ПОСТУПКУ ПРЕИСПИТИВАЊА АКТА О ИМЕНОВАЊУ УТВРДИ НЕПРАВИЛНОСТИ;

4) СКУПШТИНА ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ПОКРЕНЕ ИНИЦИЈАТИВУ ЗА РАЗРЕШЕЊЕ ЧЛАНА ОРГАНА УПРАВЉАЊА ИМЕНОВАНОГ НА ЊЕН ПРЕДЛОГ;

5) САВЕТ РОДИТЕЉА ПОКРЕНЕ ИНИЦИЈАТИВУ ЗА РАЗРЕШЕЊЕ ЧЛАНА ОРГАНА УПРАВЉАЊА ИМЕНОВАНОГ НА ЊЕГОВ ПРЕДЛОГ;

6) ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНО, ОДНОСНО НАСТАВНИЧКО И ПЕДАГОШКО ВЕЋЕ ПОКРЕНЕ ИНИЦИЈАТИВУ ЗА РАЗРЕШЕЊЕ ЧЛАНА ОРГАНА УПРАВЉАЊА ИМЕНОВАНОГ НА ЊЕГОВ ПРЕДЛОГ;

7) НАСТУПИ УСЛОВ ИЗ ЧЛАНА 116. СТАВ 9. ОВОГ ЗАКОНА.

Испуњеност услова из става 3. тач. 1)-3) и 7) овог члана, утврђује просветни инспектор о чему обавештава надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Изборни период новоименованог појединог члана органа управљања траје до истека мандата органа управљања.

Када Министарство утврди неправилности у поступку именовања, односно разрешења органа управљања, скупштина јединице локалне самоуправе дужна је да одмах, а најкасније у року од 15 дана од дана достављања акта којим се налаже мера, отклони утврђене неправилности.

Ако скупштина јединице локалне самоуправе не покрене поступак за преиспитивање акта о именовању, односно разрешењу органа управљања и не усагласи га са овим законом, у року из става 6. овог члана, министар разрешава постојећи и именује привремени орган управљања установе најкасније у року од 15 дана.

Надлежност органа управљања Члан 119.

Орган управљања установе:

1) доноси статут, правила понашања у установи и друге опште акте и даје сагласност на акт о организацији и систематизацији послова;

2) доноси предшколски, школски, односно васпитни програм (у даљем тексту: програм образовања и васпитања), развојни план, годишњи план рада, усваја извештаје о њиховом остваривању, вредновању и самовредновању;

3) утврђује предлог финансијског плана за припрему буџета Републике Србије;

4) доноси финансијски план установе, у складу са законом;

5) усваја извештај о пословању, годишњи обрачун и извештај о извођењу екскурзија, односно наставе у природи;

6) расписује конкурс за избор директора установе;

7) даје мишљење и предлаже министру избор директора установе;

8) закључује са директором установе уговор из члана 124. став 1. овог закона;

~~9) одлучује о правима и обавезама директора установе;~~

9) ОДЛУЧУЈЕ О ПРАВИМА, ОБАВЕЗАМА И ОДГОВОРНОСТИМА ДИРЕКТОРА УСТАНОВЕ;

9А) ОБРАЗУЈЕ КОМИСИЈУ ЗА ВОЂЕЊЕ ДИСЦИПЛИНСКОГ ПОСТУПКА ПРОТИВ ДИРЕКТОРА И ДОНОСИ ОДЛУКУ О ОДГОВОРНОСТИ ДИРЕКТОРА ЗА ТЕЖУ ПОВРЕДУ РАДНЕ ОБАВЕЗЕ ИЛИ ПОВРЕДУ ЗАБРАНЕ ИЗ ЧЛАНА 110-113. ОВОГ ЗАКОНА;

10) доноси одлуку о проширењу делатности установе;

11) разматра поштовање општих принципа, остваривање циљева образовања и васпитања и стандарда ОБРАЗОВНИХ постигнућа и предузима мере за побољшање услова рада и остваривање образовно-васпитног рада;

12) доноси план стручног усавршавања запослених и усваја извештај о његовом остваривању;

13) одлучује по жалби на решење директора;

14) обавља и друге послове у складу са законом, актом о оснивању и статутом.

Орган управљања доноси одлуке већином гласова укупног броја чланова.

Седницама органа управљања присуствује и учествује у њиховом раду представник синдиката у установи, без права одлучивања.

Седницама школског одбора присуствују и учествују у њиховом раду два представника ученичког парламента, без права одлучивања.

За обављање послова из своје надлежности орган управљања одговара органу који

Савет родитеља

Члан 120.

Установа има савет родитеља, осим школе за образовање одраслих.

У савет родитеља школе бира се по један представник родитеља, односно другог законског заступника ученика сваког одељења, односно васпитне групе, ако школа остварује припремни предшколски програм.

У установи у којој стичу образовање припадници националне мањине у савету родитеља сразмерно су заступљени родитељи, односно други законски заступници деце, односно ученика припадника националне мањине.

У установи у којој стичу образовање деца и ученици са сметњама у развоју и инвалидитетом, члан савета родитеља је и представник родитеља, односно другог законског заступника деце, односно ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом.

Представници савета родитеља бирају се сваке школске године.

Савет родитеља:

1) предлаже представнике родитеља, односно других законских заступника деце, односно ученика у орган управљања;

2) предлаже свог представника у све обавезне тимове установе;

~~3) учествује у предлагању изборних садржаја и у поступку избора учбеника;~~

3) УЧЕСТВУЈЕ У ПРЕДЛАГАЊУ САДРЖАЈА ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ И ПРОГРАМА НА НИВОУ УСТАНОВЕ;

ЗА) УЧЕСТВУЈЕ У ПОСТУПКУ ИЗБОРА УЏБЕНИКА, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈУ УЏБЕНИЦИ;

4) разматра предлог школског програма, развојног плана, годишњег плана рада;

5) разматра извештаје о остваривању програма образовања и васпитања, развојног плана и годишњег плана школе, спољашњем вредновању, самовредновању, завршном испиту, резултатима националног и међународног тестирања и спровођење мера за обезбеђивање и унапређивање квалитета образовно-васпитног рада;

6) разматра намену коришћења средстава од донација и од проширене делатности установе;

7) предлаже органу управљања намену коришћења средстава остварених радом ученичке задруге и прикупљених од родитеља, односно другог законског заступника;

8) разматра и прати услове за рад установе, услове за одрастање и учење, безбедност и заштиту деце и ученика;

9) учествује у поступку прописивања мера из члана 108. овог закона;

10) даје сагласност на програм и организовање екскурзије, односно програме наставе у природи и разматра извештај о њиховом остваривању;

11) предлаже представника и његовог заменика за локални савет родитеља;

12) разматра и друга питања утврђена статутом.

Савет родитеља своје предлоге, питања и ставове упућује органу управљања, директору, стручним органима установе и ученичком парламенту.

Начин избора савета родитеља установе уређује се статутом установе, а рад пословником савета.

Избор директора установе

Члан 123.

Директора установе именује министар, на период од четири године.

Директора установе чије седиште се налази на територији Аутономне покрајине Војводине именује министар, уз претходно прибављену сагласност надлежног органа аутономне покрајине.

Уколико надлежни орган аутономне покрајине не достави сагласност у року од 15 дана од дана пријема захтева, сматра се да је сагласност дата.

Директор установе бира се на основу конкурса.

Конкурс за избор директора расписује орган управљања установе.

Конкурс за избор директора расписује се најраније шест месеци, а најкасније четири месеца пре истека мандата директора.

Пријава на конкурс за избор директора, заједно са потребном документацијом, доставља се установи.

У установи у којој се образовно-васпитни рад изводи и на језику националне мањине, орган управљања прибавља мишљење одговарајућег националног савета националне мањине.

Уколико национални савет националне мањине не достави мишљење, у року од 15 дана од пријема захтева, сматра се да је мишљење дато.

Орган управљања образује комисију за избор директора (у даљем тексту: Комисија) која има непаран број чланова и спроводи поступак за избор директора, и то: обраду конкурсне документације, утврђује испуњеност законом прописаних услова за избор директора, обавља интервју са кандидатима и прибавља мишљење васпитно-образовног, наставничког, односно наставничког и педагошког већа о пријављеним кандидатима.

~~Обавезне чланове комисије чине по један представник из реда наставника разредне наставе, наставника предметне наставе и ненаставног особља.~~

Мишљење већа из става 10. овог члана даје се на посебној седници којој присуствују сви запослени и који се изјашњавају о свим кандидатима тајним изјашњавањем.

Ближи услови о броју чланова, саставу и начину образовања Комисије уређују се општим актом установе.

Осим утврђивања испуњености услова за избор директора, Комисија цени и доказ о резултату стручно-педагошког надзора у раду кандидата (извештај просветног саветника).

Уколико се на конкурс пријавило лице које је претходно обављало дужност директора установе, дужно је да достави резултате стручно-педагошког надзора установе и оцену спољашњег вредновања.

Комисија сачињава извештај о спроведеном поступку за избор директора, који садржи достављену документацију кандидата и потребна мишљења и доставља их органу управљања у року од осам дана од дана завршетка поступка.

Орган управљања, на основу извештаја, сачињава образложену листу свих кандидата који испуњавају услове и предлог за избор директора, које заједно са извештајем Комисије, доставља министру у року од осам дана од дана достављања извештаја Комисије.

Министар у року од 30 дана од дана пријема документације из ~~става 17.~~ СТАВА 16. овог члана, врши избор директора установе и доноси решење о његовом именовању, о чему установа обавештава лица која су се пријавила на конкурс.

Уколико министар утврди да поступак конкурса за избор директора није спроведен у складу са законом, односно да би избор било ког кандидата са листе из ~~става 17.~~ СТАВА 16. овог члана могао да доведе у питање несметано обављање делатности установе, у року од осам дана доноси решење о поновном расписивању конкурса за избор директора.

Решење министра о именовању директора коначно је у управном поступку.

Учесник конкурса има право на судску заштиту у управном спору.

У приватној установи избор директора уређује се општим актом установе.

Надлежност и одговорност директора установе

Члан 126.

Директор је одговоран за законитост рада и за успешно обављање делатности установе.

Директор за свој рад одговара министру и органу управљања.

Директор установе чије седиште се налази на територији Аутономне покрајине Војводине за свој рад одговара министру, надлежном органу аутономне покрајине и органу управљања.

Осим послова утврђених законом и статутом установе, директор:

1) планира и организује остваривање програма образовања и васпитања и свих активности установе;

2) је одговоран за обезбеђивање квалитета, самовредновање, стварање услова за спровођење спољашњег вредновања, остваривање ~~стандарда~~ ~~постигнућа~~ СТАНДАРДА ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА и унапређивање квалитета образовно-васпитног рада;

3) је одговоран за остваривање развојног плана установе;

4) одлучује о коришћењу средстава утврђених финансијским планом и одговара за одобравање и наменско коришћење тих средстава, у складу са законом;

5) сарађује са органима јединице локалне самоуправе, организацијама и удружењима;

6) пружа подршку у стварању амбијента за остваривање предузетничког образовања и предузетничких активности ученика;

7) организује и врши инструктивно-педагошки увид и прати квалитет образовно-васпитног рада и педагошке праксе и предузима мере за унапређивање и усавршавање рада наставника, васпитача и стручних сарадника;

8) планира и прати стручно усавршавање запослених и спроводи поступак за стицање звања наставника, васпитача и стручних сарадника;

9) је одговоран за регуларност спровођења свих испита у установи у складу са прописима;

10) предузима мере у случајевима повреда забрана из чл. 110–113. овог закона;

11) предузима мере ради извршавања налога просветног инспектора и предлога просветног саветника, као и других инспекцијских органа;

12) је одговоран за благовремен и тачан унос и одржавање ажурности базе података о установи у оквиру јединственог информационог система просвете;

13) обавезан је да благовремено информише запослене, децу, ученике и родитеље, односно друге законске заступнике, стручне органе и органе управљања о свим питањима од интереса за рад установе у целини;

14) сазива и руководи седницама васпитно-образовног, наставничког, односно педагошког већа, без права одлучивања;

15) образује стручна тела и тимове, усмерава и усклађује рад стручних органа у установи;

16) сарађује са родитељима, односно другим законским заступницима деце и ученика установе и саветом родитеља;

17) подноси извештај органу управљања, најмање два пута годишње, о свом раду и раду установе;

18) одлучује о правима, обавезама и одговорностима ученика и запослених, у складу са овим и другим законом;

19) доноси општи акт о организацији и систематизацији послова, у складу са законом;

20) обезбеђује услове за остваривање права деце и права, обавезе и одговорности ученика и запослених, у складу са овим и другим законом;

21) сарађује са ученицима и ученичким парламентом;

22) одлучује по жалби на решење конкурсне комисије за избор кандидата за пријем у радни однос;

23) обавља и друге послове у складу са законом и статутом.

У случају привремене одсутности или спречености директора да обавља дужност, замењује га наставник, васпитач или стручни сарадник у установи на основу овлашћења директора, односно органа управљања, у складу са законом.

Члан 127.

Изузетно, директор може да обавља и послове наставника, васпитача и стручног сарадника, у складу са решењем министра.

Инструктивно-педагошки увид у рад директора који обавља послове из става 1. овог члана врши ~~саветник — спољни сарадник~~ ПРОСВЕТНИ САВЕТНИК.

Престанак дужности директора Члан 128.

Дужност директора установе престаје: истеком мандата, на лични захтев, навршавањем 65 година живота и разрешењем.

Одлуку о престанку дужности директора доноси министар.

Одлуку о престанку дужности директора установе, чије седиште се налази на територији Аутономне покрајине Војводине, доноси министар, уз претходно прибављену сагласност надлежног органа аутономне покрајине.

Уколико надлежни орган аутономне покрајине не достави сагласност у року од 15 дана од дана пријема захтева, сматра се да је сагласност дата.

У установи у којој се образовно-васпитни рад изводи и на језику националне мањине министар прибавља мишљење одговарајућег националног савета националне мањине.

Уколико национални савет националне мањине не достави мишљење у року од осам дана од дана пријема захтева, сматра се да је мишљење дато.

Министар разрешава директора установе, ако је утврђено да:

- 1) не испуњава услове из члана 139. овог закона;
- 2) одбије да се подвргне лекарском прегледу на захтев органа управљања или министра;
- 3) установа није благовремено донела програм образовања и васпитања, односно не остварује програм образовања и васпитања или не предузима мере за остваривање принципа, циљева и стандарда постигнућа СТАНДАРДА ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА;
- 4) установа не спроводи мере за безбедност и заштиту деце и ученика;
- 5) директор не предузима или неблаговремено предузима одговарајуће мере у случајевима повреда забрана из чл. 110–113. овог закона и тежих повреда радних обавеза запослених;
- 6) у установи није обезбеђено чување прописане евиденције и документације;
- 7) у установи се води евиденција и издају јавне исправе супротно овом и другом закону;
- 8) не испуњава услове из члана 122. овог закона;
- 9) не поступа по препоруци, налогу, односно мери надлежног органа за отклањање утврђених недостатака и неправилности;
- 10) није обезбедио услове за инспекцијски, стручно-педагошки надзор и спољашње вредновање;
- 11) је за време трајања његовог мандата школа два пута узастопно оцењена најнижом оценом за квалитет рада;
- 12) омета рад органа управљања и запослених, непотпуним, неблаговременим и нетачним обавештавањем, односно предузимањем других активности којим утиче на законито поступање органа управљања и запослених;
- 13) није обезбедио благовремен и тачан унос и одржавање базе података установе у оквиру јединственог информационог система просвете као и контролу унетих података;
- 14) је у радни однос примио лице или ангажовао лице ван радног односа супротно закону, посебном колективном уговору и општем акту;
- 15) је намерно или крајњом непажњом учинио пропуст приликом доношења одлуке у дисциплинском поступку, која је правноснажном судском пресудом поништена као незаконита и ако је установа обавезана на накнаду штете;
- 16) је одговоран за прекршај из овог или другог закона, привредни преступ или кривично дело у вршењу дужности, као и другим случајевима, у складу са законом;

17) и у другим случајевима када се утврди незаконито поступање.

Директор је одговоран за штету коју намерно или крајњом непажњом нанесе установи, у складу са законом.

Министар решењем разрешава директора у року од 15 дана од дана сазнања, а најкасније у року од једне године од наступања услова из става 7. овог члана.

Решење министра којим се директор разрешава, коначно је у управном поступку.

Стручни органи, тимови и педагошки колегијум установе

Члан 130.

Стручни органи предшколске установе јесу васпитно-образовно веће и стручни активи васпитача и медицинских сестара – васпитача, актив за развојно планирање и други стручни активи и тимови, у складу са статутом.

Стручни органи основне школе јесу: наставничко веће, одељењско веће, стручно веће за разредну наставу, стручно веће за области предмета, стручни активи за развојно планирање и за развој школског програма и други стручни активи и тимови, у складу са статутом.

Стручни органи средње школе јесу: наставничко веће, одељењско веће, стручно веће за области предмета, стручни активи за развојно планирање и за развој школског програма и други стручни активи и тимови, у складу са статутом.

Школа са домом има и педагошко веће.

Васпитно-образовно веће у предшколској установи чине васпитачи и стручни сарадници.

Наставничко веће чине наставници и стручни сарадници, као и координатори практичне наставе у средњој стручној школи. У школи у којој се остварује припремни предшколски програм, у раду наставничког већа учествују и васпитачи.

Педагошко веће чине васпитачи и стручни сарадници који остварују васпитни рад у школи са домом.

Одељењско веће у школи чине наставници који изводе наставу у одређеном одељењу и одељењски старешина и ~~када изводи наставу у том одељењу~~ **КАДА НЕ ИЗВОДИ НАСТАВУ У ТОМ ОДЕЉЕЊУ.**

Стручно веће за разредну наставу чине сви наставници који остварују наставу у првом циклусу образовања и васпитања. Наставник који остварује образовно-васпитни рад у продуженом боравку учествује у раду стручног већа за разредну наставу, без права одлучивања.

Педагошки, односно андрагошки асистент учествује у раду већа из ст. 3–7. овог члана без права одлучивања, А НАСТАВНИК ИЗ ЧЛАНА 141. СТАВ 12. УЧЕСТВУЈЕ У РАДУ СТРУЧНИХ ОРГАНА ИЗ СТ. 2, 3, 6. И 7. ОВОГ ЧЛАНА.

Стручно веће за области предмета чине наставници који изводе наставу из групе сродних предмета.

Стручни актив за развојно планирање чине представници наставника, васпитача, стручних сарадника, јединице локалне самоуправе, ученичког парламента и савета родитеља. Чланове стручног актива за развојно планирање именује орган управљања.

Стручни актив за развој школског програма чине представници наставника и стручних сарадника. Чланове стручног актива за развој школског програма именује наставничко веће.

У установи директор образује следеће тимове:

- 1) тим за инклузивно образовање;
- 2) тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;

- 3) тим за самовредновање;
- 4) тим за обезбеђивање квалитета и развој установе;
- 5) тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва;
- 6) тим за професионални развој;
- 7) друге тимове за остваривање одређеног задатка, програма или пројекта.

Предшколска установа није у обавези да образује тим из става 14. тачка 5) овог члана.

Тим чине представници запослених, родитеља, односно других законских заступника, ученичког парламента, јединице локалне самоуправе, односно стручњака за поједина питања.

Педагошки колегијум чине председници стручних већа и стручних актива, координатори стручних тимова и стручни сарадници.

Педагошки колегијум разматра питања и даје мишљење у вези са пословима директора из члана 126. став 4. тач. 1)–3) и тач. 5)–7) овог закона.

Наставничким већем и педагошким колегијумом председава и руководи директор односно помоћник директора, а одељењским већем одељењски старшина.

Седницама стручних органа школе могу да присуствују представници ученичког парламента, без права одлучивања.

Надлежност стручних органа, тимова и педагошког колегијума

Члан 131.

Стручни органи, тимови и педагошки колегијум: старају се о обезбеђивању и унапређивању квалитета образовно-васпитног рада установе; прате остваривање школског програма; старају се о остваривању циљева и стандарда постигнућа СТАНДАРДА ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА; развоја компетенција; вреднују резултате рада наставника, васпитача и стручног сарадника; прате и утврђују резултате рада ученика и одраслих; предузимају мере за јединствен и усклађен рад са децом, ученицима и одраслима у процесу образовања и васпитања и решавају друга стручна питања образовно-васпитног рада.

Одељењски старшина има организационо-руководећу и педагошко-инструктивну улогу у раду са ученицима одељења којима је одељењски старшина, у сарадњи са њиховим родитељима, односно другим законским заступницима и води прописану евиденцију и педагошку документацију.

Надлежност, начин рада и одговорност стручних органа, тимова и педагошког колегијума уређује се статутом установе.

Секретар установе

Члан 132.

~~Правне послове у установи обавља секретар.~~

~~Секретар мора да има образовање из области правних наука у складу са чланом 140. став 1. овог закона и дозволу за рад секретара (у даљем тексту: лиценца за секретара).~~

~~Секретар се уводи у посао и оспособљава за самосталан рад савладавањем програма за увођење у посао и полагањем испита за лиценцу за секретара. Секретару – приправнику директор одређује ментора са листе секретара установа коју утврди школска управа.~~

~~Секретар је дужан да у року од две године од дана заснивања радног односа положи испит за лиценцу за секретара.~~

~~Трошкове полагање испита из става 4. овог члана, сноси установа.~~

~~Министарство издаје лиценцу за секретара.~~

~~Секретару који не положи испит за лиценцу за секретара у року из става 4. овог члана престаје радни однос.~~

~~Секретар који има положен стручни испит за секретара, правосудни или стручни испит за запослене у органима државне управе или државни стручни испит, сматра се да има лиценцу за секретара.~~

~~Начин и програм увођења у посао, програм, садржину, начин и рокове за полагање испита за лиценцу за секретара, састав и начин рада комисије Министарства, односно надлежног органа аутономне покрајине пред којом се полаже испит, садржај и образац лиценце за секретара, накнаде за рад чланова комисије и остала питања у вези са полагањем испита за лиценцу за секретара, прописује министар.~~

ЧЛАН 132.

ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ У УСТАНОВИ ОБАВЉА СЕКРЕТАР.

СЕКРЕТАР МОРА ДА ИМА ОБРАЗОВАЊЕ ИЗ ОБЛАСТИ ПРАВНИХ НАУКА У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 140. СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНА, САВЛАДАН ПРОГРАМ ОБУКЕ И ДОЗВОЛУ ЗА РАД СЕКРЕТАРА (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: ЛИЦЕНЦА ЗА СЕКРЕТАРА).

СЕКРЕТАР СЕ УВОДИ У ПОСАО И ОСПОСОБЉАВА ЗА САМОСТАЛАН РАД САВЛАДАВАЊЕМ ПРОГРАМА ЗА УВОЂЕЊЕ У ПОСАО И ПОЛАГАЊЕМ ИСПИТА ЗА ЛИЦЕНЦУ СЕКРЕТАРА. СЕКРЕТАРУ - ПРИПРАВНИКУ ДИРЕКТОР ОДРЕЂУЈЕ МЕНТОРА СА ЛИСТЕ СЕКРЕТАРА УСТАНОВА КОЈУ УТВРДИ ШКОЛСКА УПРАВА.

СЕКРЕТАР ЈЕ ДУЖАН ДА У РОКУ ОД ДВЕ ГОДИНЕ ОД ДАНА ЗАСНИВАЊА РАДНОГ ОДНОСА ПОЛОЖИ ИСПИТ ЗА ЛИЦЕНЦУ ЗА СЕКРЕТАРА.

ТРОШКОВЕ ПОЛАГАЊА ИСПИТА ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА СНОСИ УСТАНОВА.

МИНИСТАРСТВО ИЗДАЈЕ ЛИЦЕНЦУ ЗА СЕКРЕТАРА.

СЕКРЕТАРУ КОЈИ НЕ ПОЛОЖИ ИСПИТ ЗА ЛИЦЕНЦУ ЗА СЕКРЕТАРА У РОКУ ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА ПРЕСТАЈЕ РАДНИ ОДНОС.

СЕКРЕТАР КОЈИ ИМА ПОЛОЖЕН СТРУЧНИ ИСПИТ ЗА СЕКРЕТАРА, ПРАВОСУДНИ ИЛИ СТРУЧНИ ИСПИТ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ У ОРГАНИМА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ ИЛИ ДРЖАВНИ СТРУЧНИ ИСПИТ, СМАТРА СЕ ДА ИМА ЛИЦЕНЦУ ЗА СЕКРЕТАРА.

ЛИЦЕНЦА ЗА СЕКРЕТАРА ОДУЗИМА СЕ СЕКРЕТАРУ КОЈИ ЈЕ ОСУЂЕН ПРАВОСНАЖНОМ ПРЕСУДОМ ЗА ПОВРЕДУ ЗАБРАНЕ ИЗ ЧЛ. 110–113. ОВОГ ЗАКОНА, ЗА КРИВИЧНО ДЕЛО ИЛИ ПРИВРЕДНИ ПРЕСТУП У ВРШЕЊУ ДУЖНОСТИ.

БЛИЖЕ УСЛОВЕ ЗА РАД СЕКРЕТАРА, СТАНДАРДЕ КОМПЕТЕНЦИЈА И ПРОГРАМЕ ОБУКА, СТАЛНО СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ, ПРИПРЕМА КАНДИДАТА ЗА ПОЛАГАЊЕ ИСПИТА ЗА ЛИЦЕНЦУ СЕКРЕТАРА, ПРОГРАМ ИСПИТА ЗА ЛИЦЕНЦУ СЕКРЕТАРА, НАЧИН И ПРОГРАМ УВОЂЕЊА У ПОСАО, НАЧИН, ПОСТУПАК И РОК ЗА ПРИЈАВУ ПОЛАГАЊА ИСПИТА, САСТАВ И НАЧИН РАДА КОМИСИЈЕ МИНИСТАРСТВА, ОДНОСНО НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ПРЕД КОЈОМ СЕ ПОЛАЖЕ ИСПИТ, САДРЖАЈ И ОБРАЗАЦ ЛИЦЕНЦЕ ЗА СЕКРЕТАРА, НАЧИН ВОЂЕЊА РЕГИСТРА ИЗДАТИХ ЛИЦЕНЦИ ЗА СЕКРЕТАРА, НАКНАДЕ ЗА РАД ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ И ОСТАЛА И ДРУГА ПИТАЊА У ВЕЗИ СА РАДОМ СЕКРЕТАРА УСТАНОВЕ, ПРОПИСУЈЕ МИНИСТАР.”.

Задаци наставника и васпитача

Члан 137.

Задатак наставника јесте да својим компетенцијама осигура постизање циљева образовања и васпитања и ~~стандарда постигнућа~~ СТАНДАРДА ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА, уважавајући принципе образовања и васпитања, предзнања, потребе, интересовања и посебне могућности ученика и одраслог.

Задатак васпитача у предшколској установи јесте да својим компетенцијама осигура уважавање принципа васпитања и образовања, остваривање циљева васпитања и образовања и унапређивање васпитно-образовног рада са децом.

Задатак дефектолога васпитача, односно дефектолога наставника у развојној групи у предшколској установи и школи за образовање ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом јесте да својим компетенцијама осигура постизање циљева образовања и васпитања и ~~стандарда постигнућа~~ СТАНДАРДА ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА, у складу са ИОП-ом и програмом образовно-васпитног рада.

Наставник и васпитач остварује задатке на основу утврђених стандарда компетенција.

Члан 141.

Послове васпитача у предшколској установи може да обавља лице са стеченим одговарајућим високим образовањем на студијама првог степена, студијама другог степена, студијама у трајању од три године, вишим образовањем, односно са одговарајућим средњим образовањем, у складу са посебним законом.

Послове наставника, васпитача у школи са домом и стручног сарадника може да обавља лице са одговарајућим образовањем из члана 140. ст. 1. и 2. овог закона, а наставника стручног предмета у области здравства и са одговарајућом специјализацијом.

Изузетно, послове наставника уметничких и стручних предмета у музичкој школи и одређених стручних предмета у стручној школи, за које се не образују наставници са одговарајућим образовањем из члана 140. ст. 1. и 2. овог закона, може да обавља и лице са одговарајућим образовањем из члана 140. став 3. овог закона, односно средњим образовањем.

Послове наставника практичне наставе у стручној школи може да обавља и лице са одговарајућим образовањем из члана 140. став 3. овог закона или са одговарајућим средњим образовањем и положеним специјалистичким, односно мајсторским испитом и петогодишњим радним искуством у струци. ~~стеченим после специјалистичког, односно мајсторског испита.~~

Послове наставника играчких предмета у балетској школи може да обавља лице које има најмање средње балетско образовање и 10 година играчке праксе, односно педагошког рада.

Послове васпитача у предшколској установи и наставника разредне наставе, може да обавља лице које је стекло одговарајуће образовање на језику на коме се остварује тај рад или је положило испит из језика са методиком, по програму одговарајуће високошколске установе.

Послове наставника и стручног сарадника, може да обавља лице које је стекло ОСНОВНО, средње, више или високо образовање на језику на коме се остварује образовно-васпитни рад или је положило испит из тог језика по програму одговарајуће високошколске установе.

Потврду о познавању ромског језика издаје високошколска установа или национални савет ромске националне мањине на основу положеног стандардизованог теста који израђује Министарство.

Ближе услове у погледу степена и врсте образовања наставника, васпитача, стручног сарадника, сарадника у предшколској установи који остварује различите програме, педагошког и андрагошког асистента и помоћног наставника, програм обуке за оспособљавање наставника, стручног сарадника и андрагошког асистента за рад са одраслима и програм обуке за педагошког асистента, прописује министар.

Степен и врсту образовања сарадника у предшколској установи који не обављају васпитно-образовни рад, споразумно прописују министар и министри надлежни за послове здравља и социјалне политике.

Степен и врсту образовања наставника верске наставе у школи, на предлог органа надлежног за послове односа са црквама и верским заједницама, по прибављеном мишљењу традиционалних цркава и верских заједница, прописује министар.

ИЗУЗЕТНО, ПОСЛОВЕ НАСТАВНИКА ОДРЕЂЕНИХ ПРЕДМЕТА ИЛИ ГРУПА ПРЕДМЕТА У ШКОЛИ ИЗ ЧЛАНА 89. СТ. 5. И 7. ОВОГ ЗАКОНА МОЖЕ ДА ИЗВОДИ НАСТАВНИК ИЛИ АСИСТЕНТ ОДГОВАРАЈУЋЕ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ ИЛИ ЗАПОСЛЕНИ У НАУЧНОМ ИНСТИТУТУ СА ОДГОВАРАЈУЋИМ ЗВАЊЕМ.

Утврђивање стеченог образовања наставника, васпитача и стручних сарадника
Члан 143.

Када је образовање стечено у некој од република СФРЈ до 27. априла 1992. године, у Црној Гори до 16. јуна 2006. године или у Републици Српској, а врста образовања не одговара врсти образовања која је прописана чланом 140. овог закона, министар, по претходно прибављеном мишљењу одговарајуће високошколске установе, решењем утврђује да ли је врста образовања одговарајућа за обављање послова наставника, васпитача, односно стручног сарадника.

~~Када је образовање стечено у систему војног школства, испуњеност услова у погледу стеченог образовања за обављање послова наставника, васпитача, односно стручног сарадника, по претходно прибављеном мишљењу одговарајуће високошколске установе, утврђује решењем министар.~~

~~Када је образовање стечено у иностранству, испуњеност услова у погледу стеченог образовања за обављање послова наставника, васпитача, односно стручног сарадника, на основу акта о признавању стране високошколске исправе и мишљења одговарајуће високошколске установе, утврђује решењем министар.~~

КАДА ЈЕ ОБРАЗОВАЊЕ СТЕЧЕНО У СИСТЕМУ ВОЈНОГ ШКОЛСТВА, А ВРСТА ОБРАЗОВАЊА НЕ ОДГОВАРА ВРСТИ ОБРАЗОВАЊА КОЈА ЈЕ ПРОПИСАНА ЧЛАНОМ 140. ОВОГ ЗАКОНА, МИНИСТАР, ПО ПРЕТХОДНО ПРИБАВЉЕНОМ МИШЉЕЊУ ОДГОВАРАЈУЋЕ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ, РЕШЕЊЕМ УТВРЂУЈЕ ДА ЛИ ЈЕ ВРСТА ОБРАЗОВАЊА ОДГОВАРАЈУЋА ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА НАСТАВНИКА, ВАСПИТАЧА, ОДНОСНО СТРУЧНОГ САРАДНИКА.

КАДА ЈЕ ОБРАЗОВАЊЕ СТЕЧЕНО У ИНОСТРАНСТВУ, А ВРСТА ОБРАЗОВАЊА НЕ ОДГОВАРА ВРСТИ ОБРАЗОВАЊА КОЈА ЈЕ ПРОПИСАНА ЧЛАНОМ 140. ОВОГ ЗАКОНА, МИНИСТАР, ПО ПРЕТХОДНО ПРИБАВЉЕНОМ МИШЉЕЊУ ОДГОВАРАЈУЋЕ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ, РЕШЕЊЕМ УТВРЂУЈЕ ДА ЛИ ЈЕ ВРСТА ОБРАЗОВАЊА

ОДГОВАРАЈУЋА ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА НАСТАВНИКА, ВАСПИТАЧА, ОДНОСНО СТРУЧНОГ САРАДНИКА.

Приправник Члан 145.

Приправник, у смислу овог закона, јесте лице које први пут у својству наставника, васпитача, стручног сарадника, односно секретара заснива радни однос у установи, са пуним или непуним радним временом и оспособљава се за самосталан рад, савладавањем програма за увођење у посао и полагањем испита за лиценцу, односно стручног испита за секретара установе.

Приправнички стаж траје најдуже две године.

За време трајања приправничког стажа, ради савладавања програма за увођење у посао наставника, васпитача и стручног сарадника, установа приправнику одређује ментора.

Прва три месеца приправничког стажа наставник, односно васпитач – приправник ради под непосредним надзором наставника или васпитача који има лиценцу и које му одређује ментор.

Прва три месеца приправничког стажа стручни сарадник ради под непосредним надзором одговарајућег стручног сарадника који има лиценцу и кога му одређује ментор.

Изузетно, ако установа нема ментора, односно одговарајућег наставника, васпитача и стручног сарадника са лиценцом, ангажоваће наставника, васпитача и стручног сарадника са лиценцом из друге установе.

Стручни сарадник – приправник који има образовање из члана 140. овог закона и који је током студија остварио најмање 10 бодова, у складу са Европским системом преноса бодова на основу праксе у установи, свој рад може да обавља без непосредног надзора стручног сарадника са лиценцом из става 5. овог члана.

Приправник који савлада програм увођења у посао наставника, васпитача и стручног сарадника има право на полагање испита за лиценцу после навршених година дана рада.

Приправнику престаје приправнички стаж када положи испит за лиценцу.

~~Уколико надлежни орган не организује полагање испита за лиценцу приправнику који је у законом прописаном року пријављен за полагање испита за лиценцу, приправнику се рок за полагање испита за лиценцу продужава до организовања испита.~~

УКОЛИКО НАДЛЕЖНИ ОРГАН НЕ ОРГАНИЗУЈЕ ПОЛАГАЊЕ ИСПИТА ЗА ЛИЦЕНЦУ ПРИПРАВНИКУ КОЈИ ЈЕ У ЗАКОНОМ ПРОПИСАНОМ РОКУ ПРИЈАВЉЕН ЗА ПОЛАГАЊЕ ИСПИТА ЗА ЛИЦЕНЦУ, РОК ЗА ПОЛАГАЊЕ ИСПИТА ЗА ЛИЦЕНЦУ СЕ ПРОДУЖАВА ДО ОРГАНИЗОВАЊА ИСПИТА.

Трошкове полагање испита из става 8. овог члана, сноси установа.

Програм обуке за ментора, програм увођења у посао наставника, васпитача и стручног сарадника, који укључује и програм оспособљавања за рад са децом и ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом, начин и поступак провере савладаности тог програма, програм испита за стицање и поновно стицање лиценце, начин полагања и језик на коме се полаже испит, састав и начин рада комисије Министарства, односно надлежног органа аутономне покрајине пред којом се полаже испит за лиценцу, прописује министар.

Суспензија лиценце наставнику, васпитачу и стручном сараднику **Члан 149.**

У току важења лиценца може да буде суспендована.

Лиценца се суспендује наставнику, васпитачу и стручном сараднику који:

1) према извештају просветног саветника не остварује образовно-васпитни рад на начин и по поступку којим се омогућава постизање прописаних принципа, циљева и стандарда—постигнућа СТАНДАРДА ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА, програма образовања и васпитања и вредновања резултата учења, за кога просветни саветник утврди да није отклонио недостатке у свом раду, ни после датих стручних примедби, предлога и упозорења у писаном облику, на основу чега је два пута негативно оцењен од стране различитих просветних саветника;

2) се према извештају просветног саветника није стручно усавршавао, а просветни саветник у свом извештају утврди да разлози за то нису оправдани.

Установа има обавезу да Министарству достави податке о разлозима за суспензију лиценце наставника, васпитача и стручног сарадника одмах, а најкасније у року од три дана од пријема извештаја из става 2. овог члана.

Наставник, васпитач и стручни сарадник има право да изјави примедбу министру на извештај просветног саветника из става 2. овог члана, у року од осам дана од дана пријема извештаја.

Министар решењем одлучује о суспензији лиценце у року од осам дана од истека рока за подношење примедбе.

Решење министра о суспензији лиценце коначно је у управном поступку.

Суспензија лиценце траје најдуже шест месеци.

Наставнику, васпитачу и стручном сараднику коме је суспендована лиценца из разлога наведених у ставу 2. тачка 1) овог члана, укида се суспензија, уколико најкасније у року од шест месеци од достављања решења министра поново положи испит за лиценцу, а ако га не положи, престаје му радни однос.

Док траје суспензија лиценце наставник и васпитач присуствује настави, односно активностима других наставника и васпитача које му одређује директор, а стручни сарадник раду стручног сарадника у другој установи коју одреди директор.

Наставнику, васпитачу и стручном сараднику коме је суспендована лиценца, на основу става 2. тачка 2) овог члана, укида се суспензија ако у року од шест месеци од суспензије достави доказе о одговарајућем стручном усавршавању.

Наставник, васпитач и стручни сарадник за време трајања суспензије лиценце остварује право на накнаду плате у висини од 65% плате коју је примио за месец који претходи месецу у коме му је суспендована лиценца.

Одузимање лиценце наставнику, васпитачу и стручном сараднику

Члан 150.

Лиценца се одузима наставнику, васпитачу и стручном сараднику:

1) који је правноснажном пресудом осуђен за кривично дело: насиља у породици, одузимање малолетног лица, запуштање и злостављање малолетног лица или родоскрвнуће, примање или давање мита, против полне слободе, правног саобраћаја и човечности и других добара заштићених међународним правом, без обзира на изречену кривичну санкцију;

2) на основу правноснажне судске одлуке којом је утврђена законитост решења о престанку радног односа због повреде забране из чл. 110, 111. и 113. овог закона, односно по истеку рока за судску заштиту;

3) на основу правноснажне судске одлуке којом је утврђена законитост решења о престанку радног односа због повреде забране из члана 112. овог закона учињене други пут, односно по истеку рока за судску заштиту;

4) на основу правноснажне судске одлуке којом је утврђена законитост решења о престанку радног односа због повреде радне обавезе из члана 164. тач. 1)–6) овог закона, односно по истеку рока за судску заштиту;

5) ако одбије вршење спољашњег вредновања рада или стручно-педагошког надзора;

6) коме је суспендована лиценца у складу са чланом 149. овог закона, а стекли су се услови за нову суспензију.

Лиценца се одузима на период од пет година.

Лице коме је одузета лиценца нема право на рад у области образовања и васпитања.

Изузетно, од става 2. овог члана, лице коме је одузета лиценца из разлога прописаних у ставу 1. тачка 1) овог члана нема право на њено поновно издавање нити на рад у установи.

Решење министра о одузимању лиценце коначно је у управном поступку.

Одузета лиценца враћа се Министарству преко установе у којој је лице запослено.

Лице коме је одузета лиценца на период од пет година, по истеку тог рока може да поднесе Министарству захтев за поновно полагање испита за лиценцу.

Лице коме је одузета лиценца на период од пет година стиче право да Министарству поднесе захтев за поновно издавање лиценце, уз достављање доказа о положеном испиту из става 7. овог члана.

ЛИЦЕ ИЗ СТАВА 7. ОВОГ ЧЛАНА САВЛАДАВА ПРОГРАМ ЗА УВОЂЕЊЕ У ПОСАО И ПОЛАГАЊЕ ИСПИТА ЗА ЛИЦЕНЦУ ПОД НЕПОСРЕДНИМ НАДЗОРОМ НАСТАВНИКА, ВАСПИТАЧА И СТРУЧНОГ САРАДНИКА КОЈИ ИМА ЛИЦЕНЦУ.

УСТАНОВА И ЛИЦЕ ИЗ СТАВА 7. ОВОГ ЧЛАНА ЗАКЉУЧУЈУ УГОВОР О УВОЂЕЊУ У ПОСАО У ТРАЈАЊУ ОД НАЈМАЊЕ ГОДИНУ, А НАЈДУЖЕ ДВЕ ГОДИНЕ.

УГОВОР ОМ ИЗ СТАВА 10. ОВОГ ЧЛАНА НЕ ЗАСНИВА СЕ РАДНИ ОДНОС.

ЛИЦЕ ИЗ СТАВА 7. ОВОГ ЧЛАНА ИМА ПРАВО ДА УЧЕСТВУЈЕ У РАДУ СТРУЧНИХ ОРГАНА БЕЗ ПРАВА ОДЛУЧИВАЊА И НЕМА ПРАВО ДА ОЦЕЊУЈЕ УЧЕНИКЕ У ШКОЛИ.

ТРОШКОВЕ ПОЛАГАЊА ИСПИТА ЗА ЛИЦЕНЦУ СНОСИ ЛИЦЕ ИЗ СТАВА 7. ОВОГ ЧЛАНА.

Стручно усавршавање и професионални развој наставника, васпитача, и стручног сарадника И СЕКРЕТАРА Члан 151.

Наставник, васпитач и стручни сарадник, са лиценцом и без лиценце, дужан је да се стално стручно усавршава ради успешнијег остваривања и унапређивања образовно-васпитног рада и стицања, односно унапређивања компетенција потребних за рад, у складу са општим принципима и за постизање циљева образовања и васпитања и стандарда ОБРАЗОВНИХ постигнућа.

У току стручног усавршавања наставник, васпитач и стручни сарадник може професионално да напредује стицањем звања: педагошки саветник, самостални педагошки саветник, виши педагошки саветник и високи педагошки саветник.

Наставник, васпитач и стручни сарадник остварује право на увећану плату за стечено звање.

Наставник, васпитач и стручни сарадник има право на одсуство из установе у трајању од три радна дана годишње ради похађања одобреног облика, начина и садржаја стручног усавршавања. Распоред одсуства

наставника, васпитача и стручног сарадника ради стручног усавршавања планира педагошки колегијум.

План стручног усавршавања у складу са приоритетима установе ради остваривања циљева образовања и васпитања и стандарда ОБРАЗОВНИХ постигнућа и приоритетима Министарства, доноси орган управљања установе.

Податке о професионалном развоју наставник, васпитач и стручни сарадник чува у мапи професионалног развоја (у даљем тексту: портфолио).

~~Приоритетне области за период од три године, облике стручног усавршавања, програме и начин организовања сталног стручног усавршавања, услове, орган који одлучује о стицању звања и поступак напредовања, стицање звања у току стручног усавршавања наставника, васпитача, стручних сарадника, образац уверења о савладаном програму, садржај портфолија и друга питања од значаја за стручно усавршавање, прописује министар.~~

~~ПРИОРИТЕТНЕ ОБЛАСТИ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА ЗА ПЕРИОД ОД ТРИ ГОДИНЕ ПРОПИСУЈЕ МИНИСТАР НА ПРЕДЛОГ ДИРЕКТОРА ЗАВОДА ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА.~~

~~ОБЛИКЕ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА, ПРОГРАМЕ И НАЧИН ОРГАНИЗОВАЊА СТАЛНОГ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА, УСЛОВЕ, ОРГАН КОЈИ ОДЛУЧУЈЕ О СТИЦАЊУ ЗВАЊА И ПОСТУПАК НАПРЕДОВАЊА, СТИЦАЊЕ ЗВАЊА У ТОКУ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА НАСТАВНИКА, ВАСПИТАЧА, СТРУЧНИХ САРАДНИКА И СЕКРЕТАРА, ОБРАЗАЦ УВЕРЕЊА О САВЛАДАНОМ ПРОГРАМУ, САДРЖАЈ ПОРТФОЛИЈА И ДРУГА ПИТАЊА ОД ЗНАЧАЈА ЗА СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ, ПРОПИСУЈЕ МИНИСТАР.~~

Радни однос на неодређено време Члан 154.

~~Пријем у радни однос на неодређено време врши се на основу конкурса који расписује директор.~~

~~Директор доноси одлуку о расписивању конкурса. Кандидати попуњавају пријавни формулар на званичној интернет страници Министарства, а потребну документацију, заједно са одштампаним пријавним формуларом достављају установи.~~

~~Конкурс спроводи конкурсна комисија коју именује директор. Обавезни члан комисије је секретар установе. Комисија има најмање три члана.~~

~~Комисија утврђује испуњеност услова кандидата за пријем у радни однос из члана 139. овог закона, у року од осам дана од дана истека рока за пријем пријава.~~

~~Кандидати из става 4. овог члана, који су изабрани у ужи избор, у року од осам дана упућују се на психолошку процену способности за рад са децом и ученицима коју врши надлежна служба за послове запошљавања применом стандардизованих поступака.~~

~~Конкурсна комисија сачињава листу кандидата који испуњавају услове за пријем у радни однос у року од осам дана од дана пријема резултата психолошке процене способности за рад са децом и ученицима.~~

~~Конкурсна комисија обавља разговор са кандидатима са листе из става 6. овог члана и доноси решење о избору кандидата у року од осам дана од дана обављеног разговора са кандидатима.~~

~~Кандидат незадовољан решењем о изабраном кандидату може да поднесе жалбу директору, у року од осам дана од дана достављања решења из става 7. овог члана.~~

~~Директор о жалби одлучује у року од осам дана од дана подношења.~~

~~Кандидат који је учествовао у изборном поступку има право да, под надзором овлашћеног лица у јавној служби, прегледа сву конкурсну документацију, у складу са законом.~~

~~Ако по конкурсу није изабран ниједан кандидат, расписује се нови конкурс у року од осам дана.~~

~~Решење из става 7. овог члана оглашава се на званичној интернет страници Министарства, када постане коначно.~~

ПРИЈЕМ У РАДНИ ОДНОС НА НЕОДРЕЂЕНО ВРЕМЕ ВРШИ СЕ НА ОСНОВУ КОНКУРСА КОЈИ РАСПИСУЈЕ ДИРЕКТОР.

ДИРЕКТОР ДОНОСИ ОДЛУКУ О РАСПИСИВАЊУ КОНКУРСА. КАНДИДАТИ ПОПУЊАВАЈУ ПРИЈАВНИ ФОРМУЛАР НА ЗВАНИЧНОЈ ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦИ МИНИСТАРСТВА, А ПОТРЕБНУ ДОКУМЕНТАЦИЈУ, ЗАЈЕДНО СА ОДШТАМПАНИМ ПРИЈАВНИМ ФОРМУЛАРОМ ДОСТАВЉАЈУ УСТАНОВИ.

КОНКУРС СПРОВОДИ КОНКУРСНА КОМИСИЈА КОЈУ ИМЕНУЈЕ ДИРЕКТОР. КОМИСИЈА ИМА НАЈМАЊЕ ТРИ ЧЛАНА. СЕКРЕТАР УСТАНОВЕ ПРУЖА СТРУЧНУ ПОДРШКУ КОНКУРСНОЈ КОМИСИЈИ.

КОМИСИЈА УТВРЂУЈЕ ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА КАНДИДАТА ЗА ПРИЈЕМ У РАДНИ ОДНОС ИЗ ЧЛАНА 139. ОВОГ ЗАКОНА, У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ИСТЕКА РОКА ЗА ПРИЈЕМ ПРИЈАВА.

КАНДИДАТИ ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА УПУЋУЈУ СЕ НА ПСИХОЛОШКУ ПРОЦЕНУ СПОСОБНОСТИ ЗА РАД СА ДЕЦОМ И УЧЕНИЦИМА КОЈУ ВРШИ НАДЛЕЖНА СЛУЖБА ЗА ПОСЛОВЕ ЗАПОШЉАВАЊА ПРИМЕНОМ СТАНДАРДИЗОВАНИХ ПОСТУПАКА.

КОНКУРСНА КОМИСИЈА САЧИЊАВА ЛИСТУ КАНДИДАТА КОЈИ ИСПУЊАВАЈУ УСЛОВЕ ЗА ПРИЈЕМ У РАДНИ ОДНОС У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА РЕЗУЛТАТА ПСИХОЛОШКЕ ПРОЦЕНЕ СПОСОБНОСТИ ЗА РАД СА ДЕЦОМ И УЧЕНИЦИМА.

КОНКУРСНА КОМИСИЈА ОБАВЉА РАЗГОВОР СА КАНДИДАТИМА СА ЛИСТЕ ИЗ СТАВА 6. ОВОГ ЧЛАНА, САЧИЊАВА ОБРАЗЛОЖЕНУ ЛИСТУ СВИХ КАНДИДАТА КОЈИ ИСПУЊАВАЈУ УСЛОВЕ И ДОСТАВЉА ЈЕ ДИРЕКТОРУ У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ОБАВЉЕНОГ РАЗГОВОРА СА КАНДИДАТИМА.

ДИРЕКТОР УСТАНОВЕ ДОНОСИ РЕШЕЊЕ О ИЗБОРУ КАНДИДАТА ПО КОНКУРСУ У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДОСТАВЉАЊА ОБРАЗЛОЖЕНЕ ЛИСТЕ ИЗ СТАВА 7. ОВОГ ЧЛАНА.

КАНДИДАТ НЕЗАДОВОЉАН РЕШЕЊЕМ О ИЗАБРАНОМ КАНДИДАТУ МОЖЕ ДА ПОДНЕСЕ ЖАЛБУ ОРГАНУ УПРАВЉАЊА, У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА РЕШЕЊА ИЗ СТАВА 8. ОВОГ ЧЛАНА.

ОРГАН УПРАВЉАЊА О ЖАЛБИ ОДЛУЧУЈЕ У РОКУ ОД 15 ДАНА ОД ДАНА ПОДНОШЕЊА ЖАЛБЕ.

КАНДИДАТ КОЈИ ЈЕ УЧЕСТВОВАО У ИЗБОРНОМ ПОСТУПКУ ИМА ПРАВО ДА, ПОД НАДЗОРОМ ОВЛАШЋЕНОГ ЛИЦА У УСТАНОВИ, ПРЕГЛЕДА СВУ КОНКУРСНУ ДОКУМЕНТАЦИЈУ, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ.

АКО ПО КОНКУРСУ НИЈЕ ИЗАБРАН НИЈЕДАН КАНДИДАТ, РАСПИСУЈЕ СЕ НОВИ КОНКУРС У РОКУ ОД ОСАМ ДАНА.

РЕШЕЊЕ ИЗ СТАВА 8. ОВОГ ЧЛАНА ОГЛАШАВА СЕ НА ЗВАНИЧНОЈ ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦИ МИНИСТАРСТВА, КАДА ПОСТАНЕ КОНАЧНО.

Радни однос на одређено време

Члан 155.

Радни однос на одређено време у установи заснива се на основу конкурса, спроведеног на начин прописан за заснивање радног односа на неодређено време.

Установа може да прими у радни однос на одређено време лице:

- 1) ради замене одсутног запосленог преко 60 дана;

2) ради обављања послова педагошког асистента, односно андрагошког асистента.

Изузетно, установа без конкурса може да прими у радни однос на одређено време лице:

1) ради замене одсутног запосленог до 60 дана;

2) до избора кандидата – када се на конкурс за пријем у радни однос на неодређено време не пријави ниједан кандидат или ниједан од пријављених кандидата не испуњава услове, а најкасније до 31. августа текуће школске године;

3) до преузимања запосленог, односно до коначности одлуке о избору кандидата по конкурс за пријем у радни однос на ~~неодређено време~~, а најкасније до 31. августа текуће школске године;

4) ради извођења верске наставе.

Листу наставника верске наставе, на предлог традиционалних цркава и верских заједница, утврђује министар.

Наставника верске наставе упућује у школу традиционална црква или верска заједница са утврђене листе за сваку школску годину.

За извођење верске наставе наставник са школом у коју је упућен закључује уговор о раду на 12 месеци за сваку школску годину.

У поступку избора педагошког асистента, односно андрагошког асистента прибавља се мишљење надлежног органа јединице локалне самоуправе.

За обављање послова педагошког асистента, односно андрагошког асистента установа са лицем закључује уговор о раду на 12 месеци за сваку школску годину.

У установи од посебног интереса И НАЦИОНАЛНОГ ЗНАЧАЈА за Републику Србију може да се ангажује наставник или асистент одговарајуће високошколске установе или запослени у научном институту с одговарајућим звањем, на одређено време за сваку школску годину, за највише 30% од пуног радног времена, уз сагласност министра.

Радни однос на одређено време не може да прерасте у радни однос на неодређено време.

Норма непосредног рада наставника, васпитача и стручног сарадника

Члан 160.

У оквиру пуног радног времена у току радне недеље, норма непосредног рада наставника је:

1) 24 школска часа (у даљем тексту: час) непосредног рада са ученицима, од чега 20 часова наставе обавезних предмета, изборних програма и активности, с тим да се непосредни рад до 24 часа допуњује другим активностима (допунски, додатни, индивидуални, припремни рад и други облици рада) у складу са наставним планом;

2) 26 часова наставе са ученицима за наставнике практичне наставе;

3) 20 часова радног времена за наставника у школи за образовање ученика са сметњама у развоју који изводи наставу и индивидуалне облике непосредног рада са ученицима;

4) 20 часова радног времена за наставника разредне наставе у школи за образовање одраслих који изводи наставу и индивидуалне облике непосредног рада са ученицима/полазницима.

У оквиру пуног радног времена у току радне недеље, норма непосредног рада васпитача је:

1) 30 сати непосредног васпитно-образовног рада са децом у предшколској установи;

2) 20 сати непосредног васпитно-образовног рада са децом у припремном предшколском програму, у полудневном трајању у предшколској установи, односно основној школи;

3) 20 сати непосредног васпитно-образовног рада са децом на остваривању различитих програма и облика, у полудневном трајању у предшколској установи.

Васпитач у школи са домом у оквиру пуног радног времена у току радне недеље остварује 30 сати непосредног васпитног рада са ученицима.

Стручни сарадник у установи у оквиру пуног радног времена у току радне недеље остварује 30 сати свих облика непосредног рада са децом, ученицима, наставницима, васпитачима, педагошким асистентима, родитељима, односно другим законским заступницима деце и ученика и другим сарадницима.

Структуру и распоред обавеза наставника, васпитача и стручног сарадника у оквиру радне недеље утврђује установа годишњим планом рада.

Структура и распоред обавеза наставника у погледу свих облика непосредног рада са ученицима може да се утврди тако да буду различити у оквиру радних недеља.

Норму свих облика непосредног рада са децом и ученицима и других облика рада наставника, васпитача и стручног сарадника у оквиру недељног пуног радног времена и на годишњем нивоу, као и број сати образовно-васпитног рада који се додатно може распоредити на друге извршиоце, прописује министар.

Ако школа не може да обезбеди стручно лице за највише шест часова наставе недељно из одређеног предмета, ПОСЕБНИМ РЕШЕЊЕМ може да распореди ове часове наставницима тог предмета најдуже до краја школске године и овај рад се сматра радом преко пуне норме часова.

НАКНАДА ЗА РАД НАСТАВНИКА ИЗ СТАВА 8. ОВОГ ЧЛАНА ИСПЛАЋУЈЕ СЕ НА ОСНОВУ МЕСЕЧНОГ ИЗВЕШТАЈА НАСТАВНИКА О ОДРЖАНИМ ЧАСОВИМА.

Наставнику који нема пуну норму часова, распоређивање часова из става 8. овог члана, сматра се допуном норме.

Стручно-педагошки надзор Члан 170.

Послове стручно-педагошког надзора врши просветни саветник.

Просветни саветник:

1) вреднује квалитет рада установе, односно дома ученика на основу утврђених стандарда, остваривање развојног плана и програма образовања и васпитања;

2) пружа помоћ и подршку самовредновању установе;

3) прати поштовање општих принципа и остваривање циљева образовања и васпитања;

4) саветује и пружа стручну помоћ наставнику, васпитачу, стручном сараднику и директору ради побољшања квалитета њиховог рада и рада установе и остваривања ~~стандарда постигнућа~~ СТАНДАРДА ОБРАЗОВНИХ ПОСТИГНУЋА;

5) саветује и пружа стручну помоћ установи, односно дому ученика у обезбеђивању заштите деце, ученика и запослених од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у установи;

6) остварује непосредан увид у рад установе, односно дома ученика, наставника, васпитача, стручног сарадника и директора;

7) присуствује извођењу наставе, испита и других облика образовно-васпитног рада;

- 8) прати остваривање огледа;
- 9) процењује испуњеност услова за стицање звања;
- 10) прати и процењује квалитет рада саветника – спољног сарадника;
- 11) предлаже установи, министру и надлежним органима предузимање неопходних активности за отклањање недостатака и унапређивање обављања образовно-васпитног, стручног, односно васпитног рада, а уколико утврди неправилности у раду иницира покретање поступка инспекцијског надзора, у складу са законом којим се уређује инспекцијски надзор и законом којим се уређује инспекцијски надзор у области образовања и васпитања.

Јединствени образовни број Члан 176.

За потребе вођења регистра из члана 175. став 4. тачка 1) овог закона и заштите података о личности формира се Јединствени образовни број (у даљем тексту: ЈОБ) који прати његовог носиоца кроз све нивое формалног образовања и васпитања и кроз неформално образовање и представља кључ за повезивање свих података о детету, ученику, студенту, као и одраслом, полазнику и кандидату (у даљем тексту: одрасли) у ЈИСП-у.

ЈОБ представља индивидуалну и непоновљиву ознаку која се састоји од 16 карактера и која се додељује детету, ученику, одраслом и студенту у аутоматизованом поступку преко ЈИСП-а, на захтев установе, високошколске установе, односно јавно признатог организатора активности при првом упису у установу, а након провере података из ~~става 4.~~ СТАВА 5. овог члана са подацима из евиденција које други органи воде у електронском облику у складу са законом.

Привремени ЈОБ додељује се детету, ученику, одраслом и студенту до добијања јединственог матичног броја грађана, страном држављанину, лицу без држављанства, прогнаном и расељеном лицу.

ПОДАТАК О ЈОБ-У УНОСИ СЕ У ЕВИДЕНЦИЈУ КОЈУ УСТАНОВА ВОДИ У ШТАМПАНОМ И/ИЛИ ЕЛЕКТРОНСКОМ ОБЛИКУ, КАО И ОБРАСЦЕ ЈАВНИХ ИСПРАВА КОЈЕ ИЗДАЈЕ У СКЛАДУ СА ОВИМ И ПОСЕБНИМ ЗАКОНОМ.

У захтеву за доделу ЈОБ-а установа, високошколска установа, односно јавно признати организатор активности уноси податке у ЈИСП о идентитету детета, ученика, одраслог и студента: име, презиме, име једног родитеља, јединствени матични број грађана, други идентификациони број и опис идентификационог броја за страног држављанина, лице без држављанства и тражиоца држављанства, односно лице које није уписано у матичну књигу рођених Републике Србије.

Подаци о личности из ~~става 4.~~ СТАВА 5. овог члана обрађују се у сврху доделе ЈОБ-а детету, ученику, одраслом и студенту.

Подаци о личности из ~~става 4.~~ СТАВА 5. овог члана могу да се обрађују и у сврху израде статистичких извештаја на начин којим није омогућено откривање података о личности, у складу са законом.

Изузетно, подаци о личности из ~~става 4.~~ СТАВА 5. овог члана могу да се обрађују и у друге сврхе прописане законом.

Установа, високошколска установа, односно јавно признати организатор активности је дужан да ЈОБ лично достави детету и ученику преко родитеља, односно другог законског заступника, одраслом и студенту у затвореној коверти и да о томе води евиденцију.

Родитељ, односно други законски заступник, одрасли и студент из ~~етава~~ ~~8.~~ СТАВА 9. овог члана може да захтева да му се ЈОБ и подаци за лични приступ регистру доставе електронским путем у складу са законом који уређује електронску управу.

Министарство успоставља и води евиденцију свих захтева у електронском облику и додељеним ЈОБ и привременим ЈОБ.

Подаци о ЈОБ-у и привременом ЈОБ-у из ~~етава~~ ~~10.~~ СТАВА 11. овог члана чувају се трајно.

Министарство је руковалац подацима о личности из ~~етава~~ ~~4.~~ СТАВА 5. овог члана.

Начин доделе ЈОБ-а и примене мера безбедности, прописује министар.

Подаци у регистру деце, ученика, одраслих и студената

Члан 177.

Подаци из евиденције о деци, ученицима и одраслима и о родитељима, односно другим законским заступницима уносе се у регистар деце, ученика, одраслих и студената преко ЈОБ-а, у складу са овим законом, и то:

1) податке за одређивање идентитета детета, ученика и одраслог: ЈОБ, пол, датум, место и држава рођења, држава и место становања;

2) податке за одређивање образовног статуса детета, ученика и одраслог: претходно завршен програм образовања и васпитања, односно ниво образовања, шифре квалификација, језик на којем су завршени претходни нивои образовања и васпитања, установа, група, разред и одељење у који је уписан, врста и трајање програма образовања, језик на коме се изводи образовно-васпитни рад, матерњи језик, национална припадност (изјашњавање о националној припадности није обавезно), изборни програми, образовање по индивидуалном образовном плану, оцене, положени испити, похвале и награде освојене током образовања, изостанци, владање и издате јавне исправе;

3) податке за одређивање социјалног статуса детета, ученика и одраслог: припадност социјално угроженим категоријама становништва, услови становања и стање породице; социјални статус родитеља, односно другог законског заступника: стечена стручна спрема, занимање и облик запослења;

3а) ПОДАТКЕ ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ТЕЛЕСНОГ И МОТОРИЧКОГ СТАТУСА УЧЕНИКА У ОКВИРУ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ СИСТЕМА, ДОБИЈЕНИХ КРОЗ СИСТЕМ ПРАЋЕЊА ТЕЛЕСНОГ И МОТОРИЧКОГ СТАТУСА УЧЕНИКА У ОКВИРУ НАСТАВЕ ФИЗИЧКОГ И ЗДРАВСТВЕНОГ ВАСПИТАЊА.

4) податке за одређивање функционалног статуса детета, ученика и одраслог: подаци добијени на основу процене потреба за пружањем додатне образовне, здравствене и социјалне подршке коју утврђује интерресорна комисија, односно установа и уносе се у регистар као податак о постојању функционалних потешкоћа у домену вида, слуха, грубе или fine моторике, интелектуалних потешкоћа, потешкоћа са комуникацијом, са понашањем и социјализацијом.

Подаци из евиденције о студентима уносе се у регистар деце, ученика, одраслих и студената преко ЈОБ-а, у складу са овим законом, и то:

1) податке о студенту: годиште, место и држава рођења, место и држава сталног становања, национална припадност у складу са законом, брачни статус;

2) податке за одређивање образовног статуса студената: претходно завршено образовање, језик на којем је стечено основно и средње образовање, уписани студијски програм, врста студија, година студија и година првог уписа на студијски програм, година завршетка студијског програма, просечна оцена у току студија, језик на коме се изводи студијски програм, подаци о оствареним ЕСПБ бодовима, и издатим јавним исправама;

3) податке за одређивање социјалног статуса студената: начину финансирања студија, начин издржавања током студија, радни статус студента током студирања, највише стечени ниво образовања родитеља или издржаваоца;

4) податке за одређивање здравственог статуса студената, односно потреба за пружањем додатне подршке приликом обављања свакодневних активности на високошколској установи.

Руководилац подацима из ст. 1. и 2. овог члана је Министарство.

Сврха обраде података

Члан 181.

Сврха обраде података о којима установа, високошколска установа, установа ученичког и студентског стандарда, односно јавни признати организатор активности води евиденцију јесте ефикасно вођење управних и других поступака који су у њиховој надлежности, остваривање права на издавање јавне исправе, остваривање права на квалитетно и једнако доступно образовање и васпитање за сву децу, ученике и одрасле, праћење и унапређивање квалитета и ефективности рада установе, односно високошколске установе и запослених, праћење стања ради самовредновања установе ефикасним управљањем евиденцијама, коришћење расположивих ресурса локалне заједнице у складу са потребама образовања и васпитања, унапређивање сарадње и пуно укључивање родитеља ученика у образовно-васпитни процес, праћење, проучавање и унапређивање образовног нивоа студената у процесу образовања, као и припрема извештаја и обављање других послова из надлежности установе, високошколске установе, установе ученичког и студентског стандарда, односно јавно признатог организатора активности.

Подаци из регистра из члана 175. став 4. овог закона обрађују се у статистичке сврхе ради обезбеђивања праћења индикатора ради спровођења статистичких истраживања и анализа квалитета, ефикасности и ефективности система образовања и васпитања и система високог образовања у циљу планирања и предузимања мера образовне и уписне политике, предузимања превентивних мера за смањење осипања деце, ученика и одраслих на свим нивоима образовања и васпитања, праћења обухвата и напредовања студената, праћења квалитета студијских програма, као и мера у складу са потребама тржишта рада и веће запошљивости, спровођења националних и међународних истраживања и учешћа у компаративним и евалуационим студијама ради креирања и унапређивања политике у области образовања и васпитања и високог образовања, праћења професионалног статуса и координирања и организовања стручног усавршавања запослених, анализирања стања финансирања система образовања и васпитања и система високог образовања; извештавање о образовним индикаторима по преузетим међународним обавезама и учешћу у програмима Европске уније за сарадњу у

области образовања и високог образовања, као и ефикасно обављање других послова из надлежности Министарства.

Подаци из регистра из члана 175. став 4. овог закона обрађују се и ради ефикасног вођења управних и других поступака који су у надлежности установе, високошколске установе, установе ученичког и студентског стандарда, односно јавно признатог организатора активности.

У циљу остваривања сврхе обраде података из ст. 1-3. овог члана, ЈИСП се електронски повезује са одговарајућим евиденцијама које воде надлежни органи, а који садрже следеће податке које Министарство обрађује:

- 1) јединствени матични број грађана;
- 2) евиденциони број за стране држављане;
- 3) занимање, према класификацији занимања, које се захтева за радно ангажовање на одређеним пословима, односно радном месту;
- 4) врсту и ниво квалификације, односно образовања који су услови за радно ангажовање на одређеним пословима, односно радном месту;
- 5) врсту и ниво квалификације, односно образовања које лице има;
- 6) датум почетка осигурања;
- 7) основ осигурања;
- 8) број часова проведених на раду недељно;
- 9) врсту радног ангажовања (радни однос и рад ван радног односа);
- 10) податак о запослењу код више послодаваца;
- 11) датум дејства промене у току осигурања;
- 12) датум и основ престанка осигурања;
- 13) основице доприноса за обавезно социјално осигурање, висину уплаћених доприноса за обавезно социјално осигурање и период на који се та уплата односи;
- 14) податке о уплати доприноса по основу уговорене накнаде;
- 15) порез на доходак грађана;
- 16) ДАТУМ ПРИЈАВЕ НА ЕВИДЕНЦИЈУ НАЦИОНАЛЕ СЛУЖБЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: НСЗ);
- 17) ДУЖИНА ЧЕКАЊА НА ЕВИДЕНЦИЈИ НСЗ;
- 18) ДАТУМ И РАЗЛОГ ПРЕСТАНКА ВОЂЕЊА ЕВИДЕНЦИЈЕ КОД НСЗ.

Подаци из става 4. овог члана, који се воде у евиденцијама других органа прибављају се електронским путем у складу са законом и обрађују се искључиво у сврху из ст. 1-3. овог члана на начин којим није омогућено откривање података о личности, у складу са законом.

ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИСПИТА ЧЛАН 181А

МИНИСТАРСТВО, У ОКВИРУ ЈИСП-А, УСПОСТАВЉА ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИСПИТА ИЗ ЧЛАНА 78. СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНА И МЕЂУНАРОДНИХ ИСПИТИВАЊА НА ЧИЈЕ СЕ СПРОВОЂЕЊЕ ОБАВЕЗАЛА РЕПУБЛИКА СРБИЈА.

У ИНФОРМАЦИОНОМ СИСТЕМУ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, УНОСЕ СЕ:

- 1) ПОДАЦИ ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ИДЕНТИТЕТА УЧЕНИКА: ИМЕ И ПРЕЗИМЕ УЧЕНИКА, ТИП ЛИЧНОГ ИДЕНТИФИКАТОРА УЧЕНИКА (ЈЕДИНСТВЕНИ МАТИЧНИ БРОЈ ГРАЂАНА, ОДНОСНО ЕВИДЕНЦИОНИ БРОЈ ЗА СТРАНОГ ДРЖАВЉАНИНА, ЗА УЧЕНИКЕ ИЗ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ЈЕДИНСТВЕНИ МАТИЧНИ БРОЈ ГРАЂАНА), ЛИЧНИ ИДЕНТИФИКАТОР УЧЕНИКА, ПОЛ, ДАТУМ И МЕСТО РОЂЕЊА, ИМЕ ЈЕДНОГ РОДИТЕЉА,

ОДНОСНО ДРУГОГ ЗАКОНСКОГ ЗАСТУПНИКА УЧЕНИКА, ДРЖАВА И МЕСТО СТАНОВАЊА, ЈОБ (НИЈЕ ОБАВЕЗНО ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИ ПРЕТХОДНИ НИВО ОБРАЗОВАЊА НИЈЕ ЗАВРШИО У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ), НАЦИОНАЛНУ ПРИПАДНОСТ (ИЗЈАШЊАВАЊЕ О НАЦИОНАЛНОЈ ПРИПАДНОСТИ НИЈЕ ОБАВЕЗНО) И ЕВИДЕНЦИОНА ШИФРА ЗА ПОЛАГАЊЕ МАТУРСКОГ ИСПИТА, ЗАВРШНОГ ИСПИТА НА КРАЈУ СРЕДЊЕГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА И ЗАВРШНОГ ИСПИТА НА КРАЈУ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА;

2) ПОДАЦИ О ОБРАЗОВНОМ СТАТУСУ УЧЕНИКА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ: ОСНОВНА ШКОЛА У КОЈОЈ ЈЕ УЧЕНИК ЗАВРШИО ОСМИ РАЗРЕД И УПРАВНИ ОКРУГ КОМЕ ТА ШКОЛА ПРИПАДА, ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАН АКО ЈЕ ОСТВАРИВАН, ОСНОВНА ШКОЛА КОЈУ ПОХАЂА УЧЕНИК КОЈИ НИЈЕ ЗАВРШИО ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ АКО УПИСУЈЕ СРЕДЊУ МУЗИЧКУ ИЛИ СРЕДЊУ БАЛЕТСКУ ШКОЛУ И УПРАВНИ ОКРУГ КОМЕ ТА ШКОЛА ПРИПАДА, ОЦЕНЕ УЧЕНИКА ИЗ ШЕСТОГ, СЕДМОГ И ОСМОГ РАЗРАДА (ПРОСЕК ОЦЕНА, ПОЈЕДИНАЧНЕ ОЦЕНЕ И БРОЈ БОДОВА ЗА СВАКИ ОД НАВЕДЕНИХ РАЗРЕДА), ЈЕЗИК НА КОМЕ ЈЕ ПОЛОЖИО ПРИЈЕМНИ ИСПИТ ЗА УПИС У СРЕДЊУ ШКОЛА ЗА УЧЕНИКЕ СА ПОСЕБНИМ СПОСОБНОСТИМА (ЈЕЗИК НА КОМЕ ЈЕ ЗАВРШИО ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ ИЛИ ДРУГИ ЈЕЗИК), ПОДАЦИ О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ АКО ЈЕ СТЕЧЕНО У ИНОСТРАНСТВУ;

3) ПОДАЦИ О ОБРАЗОВНОМ СТАТУСУ УЧЕНИКА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ: ОЦЕНЕ УЧЕНИКА ЗА СВАКИ ЗАВРШЕНИ РАЗРЕД СРЕДЊЕ ШКОЛЕ (ПРОСЕК ОЦЕНА, ПОЈЕДИНАЧНЕ ОЦЕНЕ И БРОЈ БОДОВА ЗА СВАКИ ЗАВРШЕНИ РАЗРЕД), ЈЕЗИК НА КОЈЕМ ЈЕ УЧЕНИК ЗАВРШИО ОСНОВНО, ОДНОСНО СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ, ОСВОЈЕНЕ НАГРАДЕ НА ТАКМИЧЕЊИМА (ЗБИРНО И ПОЈЕДИНАЧНО ПО СВАКОМ ТАКМИЧЕЊУ), УКУПАН БРОЈ ОСВОЈЕНИХ БОДОВА ТОКОМ ШКОЛОВАЊА, ПОДАТАК ДА ЛИ ЈЕ УЧЕНИК ДОБИТНИК ВУКОВЕ ДИПЛОМЕ, ПОДАЦИ О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ АКО ЈЕ СТЕЧЕНО У ИНОСТРАНСТВУ, СВОЈСТВУ РЕДОВНОГ, ОДНОСНО ВАНРЕДНОГ УЧЕНИКА, ТРАЈАЊУ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА, ПРЕТХОДНО ЗАВРШЕНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ, ЈЕЗИКУ НА КОЈЕМ ЈЕ ЗАВРШЕНО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ, МАТЕРЊЕМ ЈЕЗИКУ, ЈЕЗИКУ НА КОЈЕМ СЕ ИЗВОДИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ РАД, ОБАВЕЗНИМ ПРЕДМЕТИМА И ИЗБОРНИМ ПРОГРАМИМА, ОРГАНИЗАЦИЈИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА, ИНДИВИДУАЛНОМ ОБРАЗОВНОМ ПЛАНУ, СТРАНИМ ЈЕЗИЦИМА, ВАННАСТАВНИМ АКТИВНОСТИМА ЗА КОЈЕ СЕ ОПРЕДЕЛИО, ДОПУНСКОЈ, ДОДАТНОЈ И ПРИПРЕМНОЈ НАСТАВИ, УЧЕШЋУ НА ТАКМИЧЕЊИМА, НАГРАДАМА, ИЗОСТАНЦИМА, ИЗРЕЧЕНИМ ВАСПИТНИМ И ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКИМ МЕРАМА, УЧЕШЋУ У РАДУ ОРГАНА ШКОЛЕ И ОПРЕДЕЉЕЊУ ЗА НАСТАВАК ОБРАЗОВАЊА;

4) ПОДАЦИ ПОТРЕБНИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈУ ИСПИТА И УПИС УЧЕНИКА У НАРЕДНИ НИВО ОБРАЗОВАЊА (ЈЕЗИК НА КОЈЕМ ЋЕ ПОЛАГАТИ ИСПИТ, ПОДАТАК О ТОМЕ ДА ЛИ ЈЕ ПОТРЕБНО ПРИЛАГОЂАВАЊЕ ИСПИТА У СКЛАДУ СА ИНДИВИДУАЛНИМ ОБРАЗОВНИМ ПЛАНОМ, ПОДАТАК О ВРЕМЕНУ И МЕСТУ ПОЛАГАЊА ИСПИТА, ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ ЗА КОЈЕ СЕ ОПРЕДЕЛИО);

5) ИСКАЗАНЕ ЖЕЉЕ УЧЕНИКА ЗА УПИС У СРЕДЊУ ШКОЛУ, ОДНОСНО ВИСОКОШКОЛСКУ УСТАНОВУ;

6) ПОДАЦИ О ИСПИТУ КОЈИ ЈЕ УЧЕНИК ПОЛАГАО;

7) ПОДАЦИ О ЛИЦИМА КОЈА УЧЕСТВУЈУ У ИЗРАДИ, РЕЦЕНЗИРАЊУ, ПРЕГЛЕДАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ ИСПИТА ИЗ ЧЛАНА 78. СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНА, И ТО: ИМЕ И ПРЕЗИМЕ, ЈЕДИНСТВЕНИ МАТИЧНИ БРОЈ ГРАЂАНА, АДРЕСА, МЕСТО, ОПШТИНА И ДРЖАВА СТАНОВАЊА, КОНТАКТ ТЕЛЕФОН,

АДРЕСА ЕЛЕКТРОНСКЕ ПОШТЕ, НИВО И ВРСТА ОБРАЗОВАЊА И ПОДАТАК О ПОЗНАВАЊУ ЈЕЗИКА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ;

8) ПОДАЦИ О ДРУГИМ ЛИЦИМА КОЈА УЧЕСТВУЈУ У РЕАЛИЗАЦИЈИ ИСПИТА ИЗ ЧЛАНА 78. СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНА: ИМЕ И ПРЕЗИМЕ, ЈЕДИНСТВЕНИ МАТИЧНИ БРОЈ ГРАЂАНА, АДРЕСА, МЕСТО, ОПШТИНА И ДРЖАВА СТАНОВАЊА, КОНТАКТ ТЕЛЕФОН, АДРЕСА ЕЛЕКТРОНСКЕ ПОШТЕ;

9) ПОДАЦИ О УСТАНОВИ И ПРОСТОРИЈАМА УСТАНОВЕ У КОЈИМА ЈЕ ОБАВЉЕН ИСПИТ.

ПОДАТКЕ ИЗ СТАВА 2. ТАЧ. 1)-4) ОВОГ ЧЛАНА КОЈЕ ЈЕ УСТАНОВА ДОСТАВИЛА МИНИСТАРСТВУ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ, ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРЕУЗИМА ИЗ ЈИСП-А, ИЗ РЕГИСТРА ИЗ ЧЛАНА 177. ОВОГ ЗАКОНА.

ОСТАЛЕ ПОДАТКЕ ИЗ СТАВА 2. ТАЧ. 4)-5) ОВОГ ЧЛАНА, ИЗУЗЕВ ПОДАТАКА О ВРЕМЕНУ И МЕСТУ ПОЛАГАЊА ИСПИТА УНОСИ УЧЕНИКА, ОДНОСНО У ИМЕ МАЛОЛЕТНОГ УЧЕНИКА РОДИТЕЉ, ОДНОСНО ДРУГИ ЗАКОНСКИ ЗАСТУПНИК ИЛИ ШКОЛА НА ЗАХТЕВ УЧЕНИКА, РОДИТЕЉА, ОДНОСНО ДРУГОГ ЗАКОНСКОГ ЗАСТУПНИКА.

ПОДАТКЕ ИЗ СТАВА 2. ТАЧ. 4) О ВРЕМЕНУ И МЕСТУ ПОЛАГАЊА ИСПИТА, КАО И ПОДАТКЕ ИЗ СТАВА 2. ТАЧКА 6) ОВОГ ЧЛАНА УНОСЕ РАДНЕ ГРУПЕ ИЗ ЧЛАНА 45. ОВОГ ЗАКОНА.

ПОДАТКЕ О УЧЕНИЦИМА ИЗ ИНОСТРАНСТВА У ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА УНОСИ УСТАНОВА У КОЈУ СЕ УЧЕНИК ПРИЈАВИО ЗА ПОЛАГАЊЕ ИСПИТА.

ПОДАТКЕ ИЗ СТАВА 2. ТАЧКА 8) О ЛИЦИМА КОЈА СУ ЗАПОСЛЕНА У УСТАНОВАМА, ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРЕУЗИМА ИЗ РЕГИСТРА ИЗ ЧЛАНА 180. ОВОГ ЗАКОНА.

ПОДАТКЕ ИЗ СТАВА 2. ТАЧКА 7) ОВОГ ЧЛАНА ЗА ЛИЦА КОЈА СУ ИЗАБРАНА У РАДНЕ ГРУПЕ ИЗ ЧЛАНА 45. СТАВ 2. ОВОГ ЗАКОНА У ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА УНОСИ ЦЕНТАР ИЗ ЧЛАНА 45. ОВОГ ЗАКОНА.

ПОДАТКЕ ИЗ СТАВА 2. ТАЧКА 9) ОВОГ ЧЛАНА У ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА УНОСЕ ОСНОВНА И СРЕДЊА ШКОЛА.

ОБРАДУ ПОДАТАКА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА, ВРШИ ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА – ЦЕНТАР ЗА ИСПИТЕ, У СВРХУ ПРИПРЕМЕ И СПРОВОЂЕЊА ИСПИТА ИЗ ЧЛАНА 78. СТАВ 1. ОВОГ ЧЛАНА И МЕЂУНАРОДНИХ ИСПИТИВАЊА УЧЕНИКА, УПИСА УЧЕНИКА У СРЕДЊУ ШКОЛУ, УПИСА УЧЕНИКА НА ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ, АНАЛИЗЕ, ИНТЕРПРЕТАЦИЈЕ И ОБЈАВЉИВАЊА ГОДИШЊИХ ИЗВЕШТАЈА О СПРОВЕДЕНИМ ИСПИТИМА, ПРАЋЕЊА И ПРОУЧАВАЊА ПОСТУПКА И РЕЗУЛТАТА СПРОВЕДЕНИХ ИСПИТА РАДИ УЧЕШЋА У КОМПАРАТИВНИМ И ЕВАЛУАЦИОНИМ СТУДИЈАМА И РАДИ ДАВАЊА ПРЕПОРУКА ЗА УНАПРЕЂИВАЊА ПОСТУПКА СПРОВОЂЕЊА ИСПИТА И ЈАВНИХ ПОЛИТИКА У ОБЛАСТИ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА И УНОСА ПОТРЕБНИХ ПОДАТАКА О ИСПИТИМА У РЕГИСТАР ИЗ ЧЛАНА 177. ОВОГ ЧЛАНА.

ПОДАЦИ О РЕЗУЛТАТИМА ИСПИТА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА ДОСТАВЉАЈУ СЕ СРЕДЊИМ ШКОЛАМА, ОДНОСНО ВИСОКОШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА КОЈЕ ЈЕ УЧЕНИК ОСНОВНЕ, ОДНОСНО СРЕДЊЕ ШКОЛЕ НАВЕО У СПИСКУ ЖЕЉА ЗА УПИС.

РУКОВОАЦИ ПОДАЦИМА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА СУ МИНИСТАРСТВО И ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА – ЦЕНТАР ЗА ИСПИТЕ.

МИНИСТАРСТВО, УЗ ПОДРШКУ СЛУЖБЕ ВЛАДЕ, УСПОСТАВЉА И ОМОГУЋАВА ФУНКЦИОНИСАЊЕ ИНФОРМАЦИОНОГ СИСТЕМА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, А ОСТАЛЕ ПОСЛОВЕ У ВЕЗИ СА УПРАВЉАЊЕМ ОБАВЉА ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА – ЦЕНТАР ЗА ИСПИТЕ.

ПРИЛИКОМ ОБРАДЕ ПОДАТАКА РУКОВАЛАЦ ЈЕ У ОБАВЕЗИ ДА ПОШТУЈЕ ПРАВИЛА О СРАЗМЕРНОСТИ ОБРАДЕ У ОДНОСУ НА ЦИЉ КОЈИ СЕ НАМЕРАВА ОСТВАРИТИ, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ЗАШТИТА ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ.

ПОДАЦИ КОЈИ СУ ПРЕДМЕТ ОБРАДЕ ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА ЧУВАЈУ СЕ ПЕТ ГОДИНА.

БЛИЖЕ УСЛОВЕ И НАЧИН ОДРЖАВАЊА И АДМИНИСТРИРАЊА ИНФОРМАЦИОНОГ СИСТЕМА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, ЗАТИМ ОБРАДЕ, УНОСА И АЖУРИРАЊА ПОДАТАКА, ПРОПИСУЈЕ МИНИСТАР.”.

Средства из буџета Републике Србије Члан 187.

У буџету Републике Србије обезбеђују се средства за стицање образовања и васпитања деце и ученика и одраслих у установи коју оснива Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе.

У буџету Републике Србије обезбеђују се средства за:

- 1) остваривање припремног предшколског програма у години пред полазак у школу у трајању од четири сата, у седишту и ван седишта установе;
- 2) остваривање предшколског програма за рад са децом са сметњама у развоју и инвалидитетом;
- 3) остваривање предшколског програма за рад са децом на болничком лечењу;
- 4) плате, накнаде и додатке запослених у основним и средњим школама, доприносе за обавезно социјално осигурање и отпремнине;
- 5) плаћања по основу извршних пресуда донетих у радноправним споровима пред надлежним судовима у вези са ставом 2. тачка 4) овог члана;
- 6) развојне програме и пројекте установа, ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЈУБИЛЕЈА УСТАНОВА, као и учешће Републике Србије у области инвестиција, стручног усавршавања запослених и такмичења ученика на републичком и међународном нивоу, у складу са утврђеним средствима, а према програмима и критеријумима које прописује министар;
- 7) рад школа од посебног интереса за Републику Србију, које одреди Влада;
- 8) подршку посебно талентованим ученицима у виду бесповратне новчане помоћи коју министар прописује посебним актом сваке године.;
- 9) ТРОШКОВЕ ШКОЛЕ ЧИЈИ ЈЕ ОСНИВАЧ РЕПУБЛИКА СРБИЈА, АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ИЛИ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ, КОЈА ЈЕ ОДЛУКОМ МИНИСТРА ДОБИЛА АУТОРИЗАЦИЈУ ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ПРОГРАМА МЕЂУНАРОДНЕ МАТУРЕ.

На утврђивање и обрачун плата, накнада и додатака запослених у установи примењују се прописи којима се уређују плате и накнаде и друга примања запослених у јавним службама.

Средства из става 2. тач. 1)–3) овог члана утврђује министар подзаконским актом.

Члан 191.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај установа ако:

1) не упише дете у предшколску установу, односно основну школу ради похађања припремног предшколског програма (члан 17);

2) не упише дете у основну школу (члан 18);

3) не донесе развојни план и годишњи план рада у року прописаном овим законом или их не примењује (чл. 50. и 62);

ЗА) НЕ ИЗВЕДЕ ХИМНУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ (ЧЛАН 28);

4) спроводи оглед без одобрења министра или врши статусне промене за време огледа, супротно члану 51. овог закона;

5) не донесе благовремено, односно не остварује програм образовања и васпитања или не предузима мере за остваривање принципа, циљева и стандарда ОБРАЗОВНИХ постигнућа (чл. 56, 58, 60–62, 65, 68. и 69);

6) не донесе или не остварује индивидуални образовни план (члан 76);

7) не пропише начин и поступак за заштиту и безбедност деце, односно ученика (члан 108);

8) не предузима или неблаговремено предузима одговарајуће мере у случајевима повреда забрана из чл. 110. и 111. овог закона и тежих повреда радних обавеза запослених;

9) дозволи страначко организовање или деловање у установи и коришћење простора установе у те сврхе супротно члану 113. овог закона;

10) прими у радни однос запосленог који не испуњава услове из чл. 139–145. овог закона или на начин и по поступку, супротно чл. 152–155. овог закона;

11) не достави Министарству све податке у вези са лиценцом наставника, васпитача и стручног сарадника из чл. 149. и 150. овог закона;

12) не удаљи са рада запосленог због учињене теже повреде радне обавезе (члан 163);

13) закључи уговор о извођењу наставе супротно члану 158. овог закона.

Новчаном казном од 25.000 до 100.000 динара за прекршај из овог члана казниће се и директор, односно одговорно лице установе.

Самостални чланови

Члан 50.

ЗАВРШНИ ИСПИТ НА КРАЈУ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ЗАКЉУЧНО СА ШКОЛСКОМ 2022/2023. ГОДИНОМ, ОБАВИЋЕ СЕ У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА КОЈУ СУ ВАЖИЛИ ДО СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА.

ЗАВРШНИ ИСПИТ ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИ ЗАВРШАВАЈУ СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ У ТРОГОДИШЊЕМ ТРАЈАЊУ ЗАКЉУЧНО СА ШКОЛСКОМ 2021/2022. ГОДИНОМ И МАТУРСКИ ИСПИТ ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИ ЗАВРШАВАЈУ СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ У ЧЕТВОРОГОДИШЊЕМ ТРАЈАЊУ ЗАКЉУЧНО СА ШКОЛСКОМ 2022/2023. ГОДИНОМ, ОБАВИЋЕ СЕ У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА КОЈУ СУ ВАЖИЛИ ДО СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА.

ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА – ЦЕНТАР ЗА ИСПИТЕ ОБАВЉАЋЕ СВЕ ПОСЛОВЕ НА ПРИПРЕМИ И СПОВОЂЕЊУ:

1) ЗАВРШНОГ ИСПИТА НА КРАЈУ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ПОЧЕВ ОД ШКОЛСКЕ 2022/2023. ГОДИНЕ;

2) ОПШТЕ, УМЕТНИЧКЕ И СТРУЧНЕ МАТУРЕ ПОЧЕВ ОД ШКОЛСКЕ 2023/2024. ГОДИНЕ;

3) ЗАВРШНОГ ИСПИТА У СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ ПОЧЕВ ОД ШКОЛСКЕ 2022/2023. ГОДИНЕ.

Члан 51.

МЕДИЦИНСКА СЕСТРА СА ПОЛОЖЕНИМ СТРУЧНИМ ИСПИТОМ ПО ПРОПИСИМА ИЗ ОБЛАСТИ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ, КОЈА ЈЕ ЗАСНОВАЛА РАДНИ ОДНОС У УСТАНОВИ ПРЕ СТУПАЊА НА СНАГУ ЗАКОНА О ПРЕДШКОЛСКОМ ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 18/10, 101/17, 113/17-ДР. ЗАКОН, 95/18–ДР. ЗАКОН И 10/19), МОЖЕ ДА ОБАВЉА ВАСПИТНО – ОБРАЗОВНИ РАД У ПРЕДШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ БЕЗ ЛИЦЕНЦЕ.

НАСТАВНИЦИ, ВАСПИТАЧИ И СТРУЧНИ САРАДНИЦИ КОЈИ СУ У СКЛАДУ СА РАНИЈЕ ВАЖЕЋИМ ПРОПИСИМА, ЗАСНОВАЛИ РАДНИ ОДНОС У УСТАНОВИ ЗА УЧЕНИКЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ И ИНВАЛИДИТЕТОМ БЕЗ УВЕРЕЊА О СТРУЧНОЈ ДЕФЕКТОЛОШКОЈ ОСПОСОБЉЕНОСТИ, МОГУ ДА ОБАВЉАЈУ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНО РАД, АКО СУ У УСТАНОВИ САВЛАДАЛИ ПРОГРАМ УВОЂЕЊА У ПОСАО ЗА РАД СА ДЕЦОМ И УЧЕНИЦИМА СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ И ИНВАЛИДИТЕТОМ.

Члан 52.

ЗАВОДИ ЋЕ УСАГЛАСИТИ ОРГАНИЗАЦИЈУ И РАД СА ОВИМ ЗАКОНОМ У РОКУ ОД ШЕСТ МЕСЕЦИ ОД ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА.

Члан 53.

ВЛАДА ЋЕ ИМЕНОВАТИ КОМИСИЈУ ИЗ ЧЛАНА 20. ОВОГ ЗАКОНА (ЧЛАН 67А ЗАКОНА) У РОКУ ОД 90 ДАНА ОД ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА.

МИНИСТАР ЋЕ У РОКУ ОД ГОДИНУ ДАНА ОД ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА ДОНЕТИ ПОДЗАКОНСКЕ АКТЕ, У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ.

ЗАВОД ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ЋЕ У РОКУ ОД ГОДИНУ ДАНА ОД ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА ДОНЕТИ СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИЛАГОЂАВАЊЕ ПРОГРАМА НАСТАВЕ И УЧЕЊА И СМЕРНИЦЕ ЗА ПРУЖАЊЕ ИНДИВИДУАЛИЗОВАНЕ ДОДАТНЕ ПОДРШКЕ ЗА УЧЕНИКЕ СА СМЕТЊАМА У РАЗВОЈУ И ИНВАЛИДИТЕТОМ.

Члан 54.

ДАНОМ СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА ПРЕСТАЈУ ДА ВАЖЕ:

- 1) ЧЛАН 33. ЗАКОНА О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13, 101/17, 27/18 - ДР. ЗАКОН И 10/19);
- 2) ЧЛ. 7. И 8. ЗАКОНА О СРЕДЊЕМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 55/13, 101/17, 27/18 - ДР. ЗАКОН, 6/20 И 52/21).

Члан 55.

ОВАЈ ЗАКОН СТУПА НА СНАГУ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада
Обрађивач: Министарство просвете, науке и технолошког развоја
2. Назив прописа
Предлог закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања
Draft Law on Changes and Additions of the Law on Principles of the System of Education and Pedagogy
3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):
  - а) Одредба Споразума која се односе на нормативну саржину прописа,
Споразум, Наслов VIII Политике сарадње, Члан 102. Образовање и стручно оспособљавање
  - б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,
Општи рок утврђен чланом 72. Споразума
  - в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,
Потпуно
  - г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,
/
  - д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.
/
4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:
  - а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,
/
  - б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,
/
  - в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

/
г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

/
д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

/
5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

не

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

не

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

У поступку израде предметног материјала није била консултована Европска комисија, односно друга стручна тела Европске уније.